

F İ H R İ S T

GENELGE

<u>SAYISI</u>	<u>TARİHİ</u>	<u>K O N U S U</u>
1/92	15.1.1976	İcralardan tahsil edilen vekâlet ücretleri için deftere kayıt etmekle beraber ayrıca makbuz kesilmesinin gerekmediği hakkındaki Maliye Bakanlığının yazısı.
2/93	15.1.1976	1711 sayılı Kanunla 1512 sayılı Noterlik Kanununun getirdiği meseleler konulu Sempozyum Hk.
3/124	19.1.1976	Birlik keseneklerinin gönderilmesi Hk.
4/229	29.1.1976	Delegelere yapılacak Genel Kurulla ilgili tebligat ve Delege isimlerinin bildirilmesi Hk.
5/229	30.1.1976	Ölüm Yardım Fonu Hk.
6/287	4.2.1976	1976 yılı 1. Avukatlık Sınavı Hk.
7/291	6.2.1976	1976 yılında yapılacak Avukatlık sınav tarihleri Hk.
8/346	16.2.1976	Yargıtay Hukuk Dairelerindeki iş bölümüyle ilgili Yargıtay Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanlar Kurulu kararının duvarulduğu Hk.
9/354	17.2.1976	Birlikmiş aidatların gönderilmesi isteği Hk.
10/408	23.2.1976	1975 itibariyle düzenlenen Baro levhalarının gönderilmesi Hk.
11/413	24.2.1976	Sicil Cüzdanı Hk.
12-13/429	25.2.1976	IX.Genel Kurul Toplantı tutanaklarının gönderildiği Hk.
14/539	1.3.1976	1976 yılı Dünya Hukuk Rehberinde yer almak üzere barolara ait listelerin gönderilmesi Hk.
15/525	11.3.1976	Ölüm Yardımı keseneklerinin gönderilmesi isteği Hk.
16/557	15.3.1976	Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğünün isteği üzerine yabancı dil bilen avukatlara ait listenin gönderilmesi isteği Hk.
17/558	15.3.1976	İstanbul Üniversitesi Mukayeseli Hukuk Enstitüsünde düzenlenen "Temsil ve Vekâlet" konulu sempozyumun duvarulduğu Hk.
18/594	18.3.1976	Birlikmiş aidatların gönderilmesi Hk.
19/595	18.3.1976	Resmi Kılık siparişi Hk.
20/643	29.3.1976	İzmir'de toplanacak Olağanüstü Genel Kurul Hk.
21/644	29.3.1976	Olağanüstü Genel Kurul Gündeminin gönderildiği Hk.
22/674	2.4.1976	Tüketici Hakları teşebbüsler, araştırma ve koordinasyon çalışmaları konusundaki Uluslararası toplantı Hk.
23/708	9.4.1976	Hukuk yoluyla Dünya Barış Merkezinin çalışmalarıyla ilgili Dışişleri Bakanlığı yazısının bildirildiği Hk.
24/716	9.4.1976	Duruşmalara eski resmî kılıkla çıkan avukatlar hakkında 1136 sayılı Yasanın 49. maddesinin uygulanması gereği.
25/723	13.4.1976	Olağanüstü Genel Kurul münasebetiyle İzmirdeki otellerin isim ve tarifelerinin bildirildiği Hk.
26/735	16.4.1976	Kesenek borçlarının gönderilmesi Hk.

F İ H R İ S T

GENELGE
SAYISI

TARİHİ

K O N U S U

27/789	5.5.1976	Yabancı dil bilen avukat listesinin istendiği Hk.
28/850	13.5.1976	Kesenek borcuna ait cari hesap durumunun bildirildiği Hk.
29/851	13.5.1976	Ölüm Yardım Fonuna ait hesap durumunun bildirildiği Hk.
30/924	24.5.1976	Birinci Türkiye Sivil Havacılık Kongresi'ne tebliğ vermek isteyenlerin müracaatı Hk.
31/960	1.6.1976	Bülten sevki için bora levhası isteğine dair.
32/997	7.6.1976	1976 yılı 3.Avukatlık Sınavı Hk.
33/1063	22.6.1976	Ölüm Yardımı Esaslarının uygulanması hakkında açıklamalar.
34/1171	12.7.1976	Devlet Güvenlik Mahkemeleri hakkında TBB.Yönetim Kurulu görüşlerine ait raporun gönderildiği Hk.(Delege)
35/1172	12.7.1976	" " " " " " " " " "
36/1173	12.7.1976	Ölüm Yardım Fonuna ait cari hesap durumunun bildirildiği Hk.
37/1174	12.7.1976	Kesenek borcuna ait cari hesap durumunun bildirildiği Hk.
38/1223	15.7.1976	Hava Yolu Pilotları Derneği' tarafından düzenlenen Birinci Türkiye Sivil Havacılık Kongresi'nin Ekim ayı sonuna ertelendiğinin bildirildiği Hk.
39/1267	22.7.1976	Birliğin 7.Kuruluş yıldönümüne Baro başkanları katılmadığı takdirde temsilci gönderilmesi Hk.
40/1285	23.7.1976	1136 sayılı Kanunun geçici 7. maddesinin (b) bendini değiştiren 2018 sayılı kanunun bildirildiği Hk.
41/1345	4.8.1976	Türk Hukukçular Albümü Hk.
42/1346	4.8.1976	Toplumu Etkiliyen Şiddet olayları Hk.
43/1353	9.8.1976	1976 yılı 4. Avukatlık Sınavı Hk.
44/1462	1.9.1976	Birlik Yönetim Kurulunun bazı boraların isteği üzerine tek gündemli bir olağanüstü toplantıya karar verdiği Hk. (Delegelere)
45/1464	2.9.1976	" " " " " " " " " "
46/1478	6.9.1976	Olağanüstü Genel Kurulun 18-19 Eylül tarihlerinde yapılacağı ve gündemin gönderildiği Hk.
47/1479	6.9.1976	18-19 Eylül'de yapılacak olan olağanüstü genel kurul katılımlarına dair.
48/1520	10.9.1976	Baro levhalarının gönderilmesine dair.
49/1541	15.9.1976	Baro mensuplarına ait primlerin zamanında S.S.K.Şubelerine yatırılması gerektiği Hk.
50/1629	8.10.1976	18-19 Eylülde yapılan olağanüstü genel kurulda alınan karar uyarınca yapılacak yürüyüş hakkında bilgi verilmesine dair.
51/1638	8.10.1976	Manisa Belediyesi Hukuk İşleri Müdürlüğünün münhal bulunan avukat kadrosu hakkındaki yazısının gönderildiği Hk.

F İ H R İ S T

<u>GENELGE SAYISI</u>	<u>TARİHİ</u>	<u>K O N U S U</u>
52/1723	22.10.1976	Kitap,rozet,kimlik ve cüübelerle ilgili borçların bildirildiği Hk.
53/1724	22.10.1976	Birlik kesenekleri Hk.
54/1725	22.10.1976	Ölüm Yardım Fonu Hk.
55/1821	8.11.1976	1976 yılı 5. Avukatlık Sınavı Hk.
56/1966	24.11.1976	Sakaryada yapılacak olan olağan genel kurula katılacak delegelerin acele bildirilmesi isteği Hk.
57/2026	6.12.1976	Baroya kayıtlı avukat adedinin bildirilmesi Hk.
58/2034	7.12.1976	10.Genel Kurul hesap kesimi nedeniyle borçların acele gönderilmesine dair.
59/2093	20.12.1976	Verilmiş olan ruhsatnamelerin ancak zaiinden veya kullanılamıyacak derecede yıpranmasından dolayı değiştirilebileceğinin bildirildiği Hk.
60/2128	30.12.1976	Maliye Bakanlığının Vergiler Tenyiz Komisyonu Dairelerinin görev ve yetkileri hakkındaki yazısının bildirildiği Hk.
61/2129	30.12.1976	Danıştay'a açılacak ddarî davaların posta masrafları hakkındaki Danıştay Başkanlığının yazısının bildirildiği Hk.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No. 5 Kızılay Telf: 18 13 44 - 46

Ankara : 15.1.1976

Genelge No: 1/92

Konu:İcralardan Tahsil edilen vekâlet ücretleri için deftere kayıt etmekle beraber ayrıca makbuz kesilmesinin gerekmediği hakkındaki Maliye Bakanlığının yazısı.

Baro Başkanlığı

.....

Meslekdaşlarımızın, icra dairelerinden tahsil ettikleri ücreti vekâleti defterlerine kayıt etmekle beraber ayrıca makbuz kesmemeleri nedeniyle bazı maliye müfettişlerinin bunu eleştirip usulsüzlük cezası kestikleri hakkında Birliğimize yapılan başvurular üzerine konu Maliye Bakanlığına intikal ettirilmiş ve Maliye Bakanlığının (icradan alınan vekâlet ücretinin icra dairesi, dosya numarası, ve ilgilinin adı belirtilmek suretiyle deftere gelir kaydedilmesi halinde ayrıca serbest meslek makbuzu düzenlenmesine gerek olmadığı) hakkında örneği ilişik 2 Ocak 1976 gün ve VUK.1/24446-236/43 sayılı cevap alınmıştır.

Bilginizi ve Baronuz mensuplarına duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Av. Faruk EREM

Ek: 1

RM/SO

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
ANKARA

GEL:VUK.1/24446-236/43

2 Ocak 1976

Konu:

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına
Karanfil Sokak No:5 Kızılay/ANKARA

- İlgi: a)25.2.1974 tarih 779 sayılı yazınız.
b)21.3.1975 tarih 506 sayılı yazımız.

Avukatların icra dairelerinden tahsil ettikleri vekâlet ücretleri dolayısıyla serbest meslek makbuzu kesmemeleri yolundaki talepleriniz incelendi.

Bilindiği üzere, Vergi Usul Kanunu'nun 236 ncı maddesinde, özel kanunlardaki hükümler saklı kalmak kaydıyla, 100 liraya aşan tahsilatlarda serbest meslek makbuzu kesilmesi zorunluluğu getirilmiştir. Bundan amaç, vergide otokontrolün sağlanmasıdır. İcradan alınan vekâlet ücretlerinin, bu hususu sağlayacak şekilde; İcra Dairesi, dosya numarası ve ilgilinin adı belirtilmek suretiyle serbest meslek kazanç defterine gelir kaydedilmesi halinde ayrıca serbest meslek makbuzu düzenlenmesine gerek görülmemektedir.

Bilgi edinilmesi rica olunur.

Maliye Bakanı
Mesut KAYALAR
Gelirler Genel Müdür
Başyardımcısı
(İMZA)

ASLININ AYNIDIR.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No.5 Kızılay Telf: 18 13 44 , 46

Ankara : 15.1.1976

Genelge No: 2/93

Baro Başkanlığı

.....

26.12.1975 gün ve 46/1083 sayılı genelgemizle yapılacağını bildirdiğimiz "1711 sayılı Kanunla 1512 sayılı Noterlik Kanununun getirdiği meseleler" konulu sempozyumun 11-13 Şubat 1976 günleri İstanbul Üniversitesi Mukayeseli Hukuk Enstitüsünde çalışacağı Enstitü tarafından açıklanmıştır.

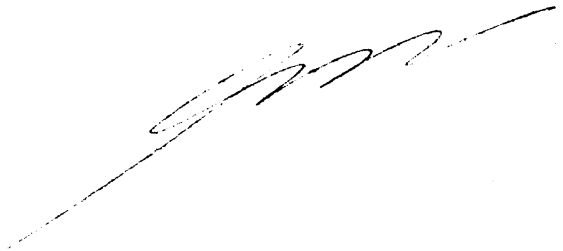
Bilgi edinilmesini ve Baronuz mensuplarına duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Av. Fa~~h~~ak EREM

RM/SO

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Tel:Barobirlik Karanfil Sokak No. 5 Kızılay Telf: 18 13 44 -46

Ankara : 19.1.1976

Genelge No : 3/124

Konu: Birlik keseneklerinin
gönderilmesi Hk.

Baro Başkanlığı

.....

1976 yılı Birlik keseneği, 31.12.1975 tarihinde Baronuza kayıtlı olduğunu bildirdiğiniz Avukat adedine göre aylık 10,-TL. üzerinden hesaplanmış ve Birliğin gelir bütçesi bu esasa göre düzenlenmiştir.

Buna göre 1976 yılında ödenmesi gereken kesenek borcunuz liradır.

1975 yılından devreden borcunuzla birlikte 1976 yılı keseneği birinci taksidi, rozet, kimlik cüzdanı, kitap bedellerinden borçlarınız olan meblâğ aşağıda gösterilmiştir.

Mezkûr borcunuzun T.C.Ziraat Bankası Kızılay Şubesindeki 630/493 sayılı hesaba havalesini ve durumun ayrı bir yazı ile Birliğimize duyurulmasını önemle rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Av. Faruk EREM

<u>Kesenek Borcu</u>	<u>TL.</u>
1975 den devreden	
1976 1. taksit	
Toplam	
1976 da gönderilen	
Kalan	
<u>Diğer Borçlar</u>	
Rozet Bedeli	
Kimlik Cüzdanı	
Kitap 1.cilt	
" 2.cilt	
Toplam	

FE/Şİ

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No. 5 Kızılay Telf: 18 13 44 - 46

Ankara :29.1.1976

Genelge No:4/229

Baro Başkanlığı

.....

Konu:Delegelere yapılacak Genel Kurulla ilgili tebligat ve Delege isimlerinin bildirilmesi Hk.

T B B . nin IX.Olağan Genel Kurulu'nun 9,10,11 Ocak 1976 günlerinde Ankara'da yapılan toplantısı dolayısıyla bazı Barolar delegelerinin toplantıdan haberdar edilmedikleri ve bu nedenle de katılma olanağı bulamadıkları Birliğe intikal eden bilgilerden anlaşılmıştır.

Avukatlık Kanununun 114. maddesinin "Genel Kurul toplantısının yeri, tarihi ve gündemi ile delegelerini gönderme luzumu, toplantılardan en az otuz gün önce, barolara yazı ile bildirilir" yolundaki hükmüne uyularak gerekli tebligat zamanında yapılmaktadır.

Delegelerin Birlik Genel Kurul toplantısına katılabilmeleri için aynı tebligatın en kısa sürede Barolarınca kendilerine yapılması icabedeceği tabiidir.

Delegelerin Genel Kurula katılabilme olanağını sağlamak üzere tebligatın konunun önemine binaen, gecikmeye mahal verilmeksizin zamanında ve seçilen delegelerin isimlerinin sonradan yazı ile teyit edilmek kaydıyla derhal, telgrafla Birliğe bildirilmesini rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Av. Faruk EREM

FÖ/SO

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No:5 Kızılay Telf:18 13 44 - 46

Ankara : 4.2.1976
Genelge No: 6/ 287
K o n u : 1976 Yılı
 1.Avukatlık
 Sınavı Hk.

Baro Başkanlığı
.....

1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 28 ve takibeden ve geçici 7 ve Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29 ve takibeden maddeleri uyarınca 1976 yılı birinci sınavı 8,9 Mart 1976 Pazartesi ve Salı günleri yapılacaktır. Buna ait duyurunun bir örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Staj bitim belgesi almış ve bu belgenin günü ile sınav günü arasında iki yıldan fazla bir süre geçmemiş olan adayların Yönetim Kurulunca tesbit edilerek, üç nüsha sınav giriş belgesi düzenlenmesini, adlarının sınava girecekler listesine yazılmasını, sınav giriş belgesinin bir örneğinin adaya verilmesini, bir örneğinin sınava girecekler listesi ile birlikte sınav gününden enaz bir hafta önce bulunacak şekilde Birliğe gönderilmesini, bir örneğinin de adayın staj dosyasında saklanmasını, Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 33.maddesine göre de, Baronuz bölgesi içinde sınavın ve mülakatın yer, gün ve saatinin ilân edilmesini önemle rica ederim.

Saygılarımla.
Başkan
Av.Faruk EREM

D U Y U R U

1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 28 ve takibeden ve geçici 7. ve Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29 ve takibeden maddeleri uyarınca 1976 yılı birinci Avukatlık Sınavı 8,9 Mart 1976 Pazartesi ve Salı günleri, sınavda başarısız olanların mülakatları da 15 Mart 1976 Pazartesi günü aşağıdaki şartlarla Birlik Binasında yapılacaktır.

1-Adayların Barolarından alacakları sınav giriş belgeleri ile birlikte 8 Mart 1976 Pazartesi günü saat 8.30'da Birlik Binasında bulunmaları gereklidir.

2-Sınav 8 Mart 1976 Pazartesi günü saat 9.00-12.00 arasında Anayasa ve İdare Hukuku ile Avukatlık Kanunu ve Meslek Kuralları, aynı gün öğleden sonra 14.00-17.00 arasında Ceza ve Ceza Usulü Hukuku, 9 Mart 1976 Salı günü 9.00-12.00 arasında Medeni Hukuk, Borçlar Hukuku ve Ticaret Hukuku aynı gün 14.00-17.00 arasında İş Hukuku, İcra ve İflâs Hukuku ve Hukuk Usulü konularında yazılı olarak yapılacaktır.

3-Sınav düzen ve güvenini bozduklarından sınav dışı bırakılanlarla, sınav belgesi aldığı halde sınava girmeyenler sınavda başarısız sayılır.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No.5 Kızılay Telf: 18 13 44 - 46

Ankara : 30.1.1976

Genelge No: 5 /229

Konu :Ölüm Yardım Fonu Hk.

Baro Başkanlığı

.....

VIII nci Genel Kurulda alınan karar uyarınca 1976 yılı Bütçemizde ölüm yardım fonu için bir fasıl açılmış ve Avukat adedi x 10,- TL x 12 ay hesabı ile Barolar borçlandırılarak gerekli fon tesis edilmiştir.

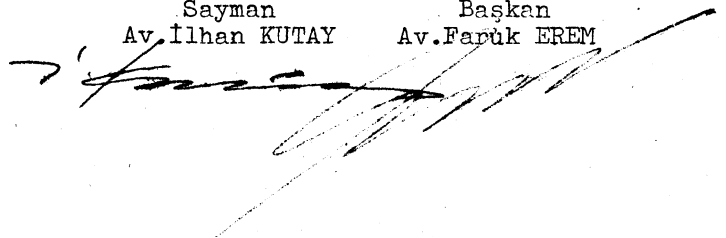
Malumları olduğu veçhile ölüm yardımları ödemeleride başlamış bulunmaktadır.

Baronuzun 1976 Kesenek borç taksidine eşit olan TL ölüm yardım fonu taksidinin T.C Ziraat Bankası Kızılay Şubesi nezdinde açtırılan 630/1056 nolu cari hesaba havalesini,ölüm yardım fonu ve kesenek havalelerinin birbirine karışmamasını önlemek maksadı ile havalenin bir yazı ile bildirilmesi hususunun usul ittihaz edilmesini rica ederiz.

Saygılarımızla

Sayman
Av. İlhan KUTAY

Başkan
Av. Faruk EREM

İK/Şİ

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No:5 Kızılay-Ankara Tel:18 13 44-46

Ankara :6.2.1976

Genelge No:7/291

Baro Başkanlığı

.....

1976 Yılı Avukatlık sınavı ve mülâkatları aşağıda belirtilen günlerde saat 9.00'da Türkiye Barolar Birliğinde yapılacaktır.

Avukatlık Kanununun 32 ve Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 33.maddeleri uyarınca bilginize sunar, gereği için kavdedilmesini rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Av.Faruk EREM

<u>S ı n a v</u>	<u>Mülâkat</u>
1- 8,9 Mart 1976	- 15 Mart 1976
2- 10,11 Mayıs "	- 17 Mayıs 1976
3- 12,13 Temmuz"	- 19 Temmuz 1976
4- 13,14 Eylül "	- 20 Eylül 1976
5- 13,14 Aralık"	- 20 Aralık 1976

AA/SA

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ
Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No:5 Kızılay-Ankara Tel:18 13 44-46

Ankara :16.2.1976

Genelge No:346/8

Baro Başkanlığı

.....

Yargıtay Hukuk Dairelerinde iş bölümü yapıldığına ve biri Tapu-
lama, diğeri iş dairesi olmak üzere iki yeni daire kurulmasının gerekli
ve zorunlu görüldüğüne ve IV.Hukuk Dairesi üye adedinin çoğaltılmasına,
3,8,10,13 ve 15 inci Hukuk Dairelerine Tetkik Hâkimi verilmesinin gerek-
li görüldüğüne dair olup Yargıtay Birinci Başkanlığı'nın 30.1.1976 tarih
ve 842/90 sayılı yazısı ile Birliğimize gönderilen Yargıtay Hukuk ve Ce-
za Daireleri Başkanlar Kurulunun 26.1.1976 tarihli Karar örneği aşağıya
nakledilmiştir.

Bilgi edinilmesini ve keyfiyetin Baronuz mensuplarına da duyurul-
masını rica ederim.

AA/SA

Saygılarımla.

Başkan

Av.Faruk İREM

YARGITAY HUKUK ve CEZA DAİRELERİ BAŞKANLAR KURULU KARARI

1730 Sayılı Yargıtay Yasasınının 22/2.maddesine göre Dairelerden
birisine yıl içinde gelen işlerin normal çalışma ile karşılanamayacak
oranda artmış ve Daireler arasında iş bakımından bir dengesizlik meydana
gelmiş ise bir kısım işleri başka daireye vermek ve gereken tedbirler
alınmak üzere Yargıtay Hukuk ve Ceza Daireleri Başkanları 26.1.1976 Pa-
zartesi günü saat 9.30 da Genel Kurul Salonunda Birinci Başkanının Baş-
kanlığında Birinci Başkanvekilleri de hazır olduğu halde toplantı.

I-Hukuk Dairelerinden 1/1/1975 - 1/1/1976 tarihleri arasında:
Birinci Hukuk Dairesine 12.248, İkinci Hukuk Dairesine 9.973,
Üçüncü Hukuk Dairesine 8.045, Dördüncü Hukuk Dairesine 10.507, Beşinci
Hukuk Dairesine 14.112, Altıncı Hukuk Dairesine 8.247, Yedinci Hukuk Da-
iresine 10.091, Sekizinci Hukuk Dairesine 8.812, Dokuzuncu Hukuk Daire-
sine 35.438, Onuncu Hukuk Dairesine 10.140, Onbirinci Hukuk Dairesine
6.015, Onikinci Hukuk Dairesine 12.000, Onüçüncü Hukuk Dairesine 8.596,
Öndördüncü Hukuk Dairesine 6.211, Onbeşinci Hukuk Dairesine 5.877 iş gel-
diği bu dairelerce sırasıyla, 12234, 9985, 7235, 13022, 16224, 8373,
8702, 7603, 54398, 7016, 7528, 11740, 8334, 6198, 5269 iş çıkarıldığı ve
yine sırasıyla, 68, 339, 810, 3299, 176, 286, 6812, 4250, 3226, 3604, 92
1476, 3315, 240, 1007 işin halen mevcut bulunduğu,

II.Ceza Dairelerinden, aynı tarihler arasında:

Birinci Ceza Dairesine 3711, İkinci Ceza Dairesine 9655, Üçüncü Ceza Dairesine 9071, Dördüncü Ceza Dairesine 7341, Beşinci Ceza Dairesine 3609, Altıncı Ceza Dairesine 6447, Yedinci Ceza Dairesine 9904, Sekizinci Ceza Dairesine 8975, Dokuzuncu Ceza Dairesine 52 iş geldiği, bu Dairelerde sırasıyla 465, 932, 18, (3 ve 4.Ceza Daireleri devir vermemiştir.), 30, 86, 2176, 1 iş bulunduğu anlaşıldı.

Gereği Düşünüldü:

1. Ceza Dairelerine gelen, çıkan, elde bulunan iş miktarı ve niteliklerine göre bir daireden bir başka daireye iş verilmesine yer olmadığına,

2. Hukuk Dairelerine gelen ve çıkan ve elde bulunan iş miktarı ve niteliklerine göre,

A-Kamulaştırmazsız el konulan taşınmazların mülkiyetlerinin devrine karşılık olmak üzere bedellerinden ödetilmesine ilişkin davaların 26/1/1976 gününden itibaren Üçüncü Hukuk Dairesince,

B-Modernî Yasanın 577 nci maddesinde yer alan miras sebebiyle istihkak davaları dışında kalan (adi istihkak) davalarının 26/1/1976 gününden itibaren Dördüncü Hukuk Dairesince,

C-Asliye Mahkemelerinden verilip de Dördüncü Hukuk Dairesinin görevine giren Sendikalar ile Üyeleri arasındaki davalarla, iş, sosyal sigorta, grev ve lokavt kanunlarından doğan davaların 4/7/1974 günlü Başkanlar Kurulu kararı doğrultusunda ve eskisi gibi Onuncu Hukuk Dairesince,

D-Dokuzuncu Hukuk Dairesinin görevine giren, iş kazası ve meslek hastalıklarına ilişkin davaların 23/1/1975 günlü Başkanlar Kurulu kararı doğrultusunda ve eskisi gibi Onuncu Hukuk Dairesince,

E-Asliye Mahkemelerinden verilip de Dördüncü Hukuk Dairesinin görevine giren ve 4/7/1974 günlü Başkanlar Kurulu kararı gereği Onüçüncü Hukuk Dairesince görülmekte bulunan Borçlar Yasasının, sözleşmenin özel çeşitleri (Akdin muhtelif nov'ileri) adı altında düzenlediği sözleşmelerden doğan (6085 sayılı Trafik Yasasına dayanılarak açılan tescil davaları hariç) hertürlü uyuşmazlıklara ilişkin davaların 26/1/1976 gününden itibaren Dördüncü Hukuk Dairesince,

F-Asliye Mahkemelerinden verilip de Dördüncü Hukuk Dairesinin görevine giren ve 4/7/1974 günlü Başkanlar Kurulu kararı gereği Onbeşinci Hukuk Dairesince görülmekte bulunan 6085 sayılı Trafik Yasası kapsamına giren her türlü maddi ve manevi tazminat davalarıyla bu yasadan doğan Sigorta dahil rücu davaları ve okul tazminatı davalarının 26/1/1976 tarihinden itibaren Dördüncü Hukuk Dairesince,

H-Hukuk Başkanlar Kurulu Kararlarında açıklandığı üzere 1730 sayılı yasa gereğince Onüçüncü ve Onbeşinci Hukuk Dairelerine verilenlerin dışında ve İcra İflas Kanununun uygulanmasından doğan her türlü dava, itiraz ve şikâyetler dolayısıyla Asliye, Sulh ve Ticaret Mahkemelerinden verilen bütün kararların Yargıtay Onikinci Hukuk Dairesince incelenmesine,

III-Yargıtay'a gelen işlerin her yıl artması, asıl görevini yerine getirememeye durumuna düşmesi gerçeği karşısında en yetkin çare olarak düşünülen Ara Mahkemelerin (İstinaf Mahkemelerinin) kurulmasına değin özellikle 7,9, ve 10 uncu Hukuk Dairelerinin iş durumu gözetilerek biri toplama diğeri iş dairesi olmak üzere iki yeni daire kurulmasının gerekli ve zorunlu görüldüğünün Adalet Bakanlığına duyurulmasına,

IV- Dördüncü Hukuk Dairesi Üye adedinin çoğaltılması, 3,8,10, 13 ve 15.Hukuk Dairelerine Tetkik Hâkimi verilmesi gerekli görüldüğüne,

V- Yargıtay Hukuk Dairelerine tenyiz incelemesi yapılmak üzere gönderilecek dava dosyalarının tenyiz dilekçelerinde gösterilen daire adıyla bağlı kalınmaksızın yerel mahkeme hâkimi tarafından Yargıtay Yasasının 13.maddesinde ve yayınlanan Başkanlar Kurulu kararlarında belirtilen görevli Hukuk Dairesine gönderilmesinin öncelikle sağlanması, ayrıca bu hususun müfettiş Hâkimler marifetiyle denetlenmesi gereği üzerinde durularak takdir edilmesinin Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanlığına duyurulmasına,

VI- Kararın birer örneğinin gereği yapılmak ve tüm mahkemelere duyurulmak üzere Yüksek Hâkimler Kurulu Başkanlığına, Birinci Başkanlık Divanına, Adalet Bakanlığına, Yargıtay Kararlar Dergisi ve Yargıtay Dergisinde yayınlanmak üzere Yayın Müdürlüğüne, Barolara ve Avukatlara duyurulması için Türkiye Barolar Birliği Başkanlığına gönderilmesine,

1 nci madde, II nci maddenin F bendi ve IV, V, VI ncı maddelerde oybirliğiyle, diğerlerinde oyçokluğuyla 26/1/1976 tarihinde karar verildi.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No. 5 Kızılay Telf: 18 13 44 - 46

Ankara : 17.2.976
Genelge No. : 9/354

Baro Başkanlığı

.....

Hesaplarımızı kontrol eden denetçilerimiz, Baroların birikmiş bulunan kesenek borçlarının gün geçtikçe çoğaldığına değinmekte ve bunların tahsil edilmelerini raporlarında belirtmektedirler.

Birliğimiz faaliyetlerinin istenilen nitelikte ifasının her sene hazırlanan ve Genel Kurulca kabul edilen Bütçe gelirlerinin fiilen gerçekleşmesine bağlı olduğu bir gerçektir.

IX.Genel Kurulda kıymetli oylarınızla görevlendirdiğiniz bizler vazifelerimizi sizlerin kabul ettiği esaslar dahilinde yapma gayreti içindeyiz.

Birliğimiz muhasebesinde tutulmakta olan Birlik Kesenek Borcunuza ait hesap ekstresi aşağıda gösterilmiştir. Buna göre halen Baronuzun lira borcu olduğu görülmektedir.

Baronuzun geçmiş yıllara ve cari yıla ait olan ve müstaceliyet kazanan borcunuzun ödenmesi için ne gibi tedbir alındığının bilinmesine ihtiyaç duyulmuştur.

Cari yıl borçlarının geciktirilmeden aynı yıl içinde taksitler halinde gönderilmesini, geçmiş sene borçlarının da ne şekilde ödenmesi düşünülmüyorsa bildirilmesini rica ederiz.

Saygılarımızla,

Sayman Başkan

Av. İlhan KUTAY Av. Faruk EREM

İK/Şİ

Tarih Açıklama Borç TL. Alacak TL.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No. 5 Kızılay Telf: 18 13 44 - 46

Ankara : 23.2.1976

Genelge No:10/408

Baro Başkanlığı

.....

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 75. maddesi hükmü uyarınca düzenlenmesi gereken Avukatlar listesinin Birliğimize gönderilmediği saptanmış bulunmaktadır.

İki ayda bir yayınlanan Bülten'in Barolara kayıtlı Avukat adedince basılmış olmasına rağmen sırf yukarıda işaret olunan Avukatlar listesinin her yıl düzenlendikçe Birliğe gönderilmemiş olması nedeni ile Avukatların eline geçmemekte olduğu elde kalan nüshalardan ve postadan vaki iadelerden anlaşılmaktadır.

Meslekdaşlarımızın şikâyetlerine yolaçan bu durumun süratle düzeltilebilmesi ve büyük bir masrafla basılan Bültenin adres değiştiren meslekdaşlarımıza da ulaştırılabilmesi için Yasamızın 75 maddesinde öngörülen Avukatlar listesinin her yılın Ocak ayı içi Birliğimize intikal ettirilmesindeki zorunluk aşikârdır.

Bu nedenle 1975 yılı itibariyle düzenlenmiş bulunması icabeden ve kayıtlı Avukatların en son büro ve konut adreslerini muhtevi bulunan listenin en geç Mart ayı sonuna kadar Birliğimize gönderilmesi ve yıl içindeki adres değişikliklerinin de keza sür'atle bildirilmesi önemle rica olunur.

Saygılarımla.

Başkan

Av. Faruk EREM

FÖ/SK

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Karanfil Sokak No.5 Kızılay Telf: 18 13 44 - 46

Ankara : 24/2/1976

Genelge No: 11/413

Konu : Sicil cüz.hak.

Baro Başkanlığı

.....

Barolarımızın ihtiyacı olan Avukatlık Sicil Cüzdanları Birliğimizce, bir adedi 2,50 krş'tan olmak üzere Beşbin adet bastırılmış bulunmaktadır.

Yönetim Kurulumuzca maliyet bedelleri üzerinden Barolara gönderilmesi kararlaştırılan cüzdanlardan sipariş edilecek miktara ait bedelin T.C Ziraat Bankası Kızılay Şubesindeki 630/493 sayılı cari hesabımıza havalesini rica ederiz.

Saygılarımızla,

Sayman

Başkan

Av. İlhan Kutay

Av. Faruk Erem

İK/Şİ

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Baro Birlik Karanfil Sok.No. 5 Kızılay Telf: 18 3 44 - 46

Ankara : 25.2.1976

Genelge Nö: 13/429

Konu: IX.Genel Kurul Tutanağı.

Baro Başkanlığı

8, 9, 10 Ocak 1976 tarihlerinde Ankara'da yapılan IX.olağan Genel Kurul toplantısına ait tutanaktan bir adet ilişikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Başkan

Av. Fâruk EREM

Ek: 1

S.K.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No:5 Kızılay-ANKARA Telefon:18 13 44-46

Tarih :1.3.1976

Genelge No:14/ 439

Baro Başkanlığı

.....

ÇOK ACELE

İLGİ: 23.2.1976 Tarih ve 10/408 sayılı Genelgemiz.

Dışişleri Bakanlığından alınan 25.2.1976 tarih ve 1197 sayılı yazı aynen aşağıya nakledilmiştir.

İlgide tarih ve sayısı gösterilen genelgemizle istenilen listeden (birisi Dışişleri Bakanlığına verilmek üzere) iki adet çok acele gönderilmesini rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av.Faruk EREM

AA/SA

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİNE

Karanfil Sok. Ankara

Merkezi Vaşington'da bulunan Hukuk Yoluyla Dünya Barış merkezinden alınan bir yazıda 1976 yılı Dünya Hukuk Rehberinde yer almak üzere Türkiye'deki hukukçuların ve barolar mensuplarının listesinin bildirilmesi istenmektedir.

Konuyla ilişkin bilginin anılan örgüte iletilmek üzere Bakanlığımızabildirilmesini rica ederim.

DIŞİŞLERİ BAKANI Y.

(imza)

YÜKSEL SÖYLEMEZ

Milletlerarası Kuruluşlar
Dairesi Reis Vekili

ASLININ AYNIDIR

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No:5 Kızılay-Ankara Tel:18 13 44 - 46

E L T

Ankara:11.3.1976

Baro Başkanlığı

Genelge No:15/525

.....

Baronuz Ölüm Yardımı Keseneklerinin acil ihtiyaç sebebiyle T.C.Ziraat Bankası Kızılay Şubesi 630/1056 hesabımıza acele ve tel ile gönderilmesini sonuçtan bilgi verilmesini önemle rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av.Faruk EREM

FÖ/SA

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No. 5 Kızılay Telf: 18 13 44 - 46

Ankara : 15.3.1976

Genelge No: : 16/557

Baro Başkanlığı

.....

Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğünden alınan 20.2.1976 gün ve XXI-0221-7/114003 sayılı yazıda;

Memleketimiz ile işçilerimizin çalıştıkları yabancı ülkeler arasında akdedilen Sosyal Güvenlik Sözleşmeleri ve Akit tarafların birbirlerine yapmayı vaat ettikleri yardım çerçevesinde;Yabancı Sigorta Kurumlarının gerektiğinde Türkiye'de yapacakları kazâ girişimlerde kendilerine başvurulmak üzere yabancı dil bilen avukatların isimlerinin bildirilmesi istenilmektedir.

Bu nedenle Baronuzda kayıtlı avukatlardan mesleğini icra edecek derecede Fransızca, İngilizce ve Almanca bilenlerin bir listesinin düzenlenerek, Sosyal Sigortalar Kurumuna bildirilmek üzere Birliğimize gönderilmesini rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Av. Faruk EREM Y

FÖ/SK

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No. 5 Kızılay Telf: 18 13 44 - 46

Ankara : 15.3.1976

Genelge No.:17/558

Baro Başkanlığı

.....

İstanbul Üniversitesi Mukayeseli Hukuk Enstitüsü tarafından "Temsil ve Vekâlet" konusunda bir sempozyum düzenlenmiş bulunmaktadır.

"Temsil ve Vekâlet" konusunun; Medeni Hukuk, Ticaret Hukuku, Medeni Usul Hukuku ve Ceza Usul Hukuku açılarından inceleme ve araştırmalara açık tutulan sempozyuma "tebliğ" vermek sureti ile katılmak isteyen meslekdaşlarımızın İstanbul Üniversitesi Mukayeseli Hukuk Enstitüsüne başvurması gerekmektedir.

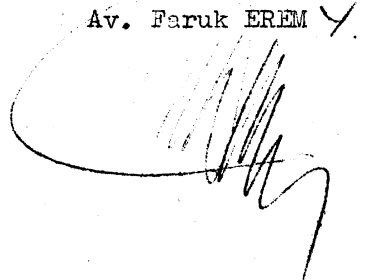
14.15 ve 16 Haziran 1976 tarihleri arasında yapılacak sempozyumun Baronuz mensuplarına duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Av. Faruk EREM

FÖ/SK

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ
Telg:Barobirlik Karamfil Sok. No:5 Kızılay-Ankara Telf:18 13 44-46

Ankara : 18.3.1976
Genelge No: 18/ 594

Baro Başkanlığı
.....

İlgi: 17.2.1976 tarih ve 9/354 sayılı genelgemiz.

1976 yılı Birlik keseneği 31.12.1975 tarihinde Baronuza kayıtlı olduğunu bildirdiğiniz avukat adedine göre aylık 10,-T.l.sı üzerinden hesaplanmış ve Birliğin gelir bütçesi bu esasa göre düzenlenmiştir.

Buna göre 1976 yılında ödemesi gereken kesenek borcunuz 17.2.1976 tarih ve 9/354 sayılı genelgemizde de belirtildiği üzere liradır.

Hesaplarımızı inceleyen denetçileriniz genelgelerimizle tebliğ edilmiş olmakla beraber, vâdesi geçmiş kesenek borçlarının tahsil olunmamış bulunmasına daima dikkati çekmektedirler.

Birlik görevlerinin normal düzeyde yerine getirilebilmesi, malî olanaklarınmişlerliğine bağlıdır. Baroların ödemekle yükümlü oldukları kesenekleri câri yıl içinde ödemelerindeki zorunluk aşıkârdır.Hal böyle iken, az da olsa Birliğin kuruluş yılı olan 1969 yılından beri borçlu bulunan Baroların mevcut olması, gerçekten üzüntü yaratan bir durumdur.

İlgide tarih ve numarası yazılı Genelgemizle kesenek borçlarının müfredatı da gösterilmek suretiyle tesviyesi hakkında ne düşünüldüğü sorulmuş olmasına rağmen bu hususta herhangi bir cevap dahi alınamamıştır.

Borçlarda vâki birikimin ödene olanaklarını zamanla daha da müşkül duruma sokacağı malûm olan bir keyfiyettir. Bu nedenle, vâdesi geçmiş borçların mutlaka belli bir sürede tesviye edilnek üzere ödeme plânına bağlanması tek çıkar yol olarak kabul edilmelidir.

Birliğiniz, bu konuda üzerine düşen uyarma görevini hassasiyetle yerine getirmektedir. Bundan böyle de getirecektir.

Önemli probleminizi teşkil eden bu sorunun en kısa sürede halli ümidini yine de muhafaza etmekteyiz.

Yukarıda açıklanan nedenlerle:

a-Baronuzun kesenek borcunun Kızılay Ziraat Bankası nezdindeki 630/493 sayılı câri hesabımıza,

b-Ölüm yardım fonu l.taksidi olan liranın da Kızılay Ziraat Bankası 630/1056sayılı cari hesabımıza,

Yatırılmasına ve durumun bir yazıyla Birliğinize bildirilmesini önemle rica ederiz.

Saygılarınızla,

Sayman Üye
Av.İlhan Kutay

Başkan
Av.Faruk Erçen

İK/Şİ

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Karanfil Sokak No 5 Kızılay Telf: 18 13 44 - 46

Ankara: 18.3.1976

Genelge No 19/595

Konu: Resmi Kılık siparişi
hk.

Baro Başkanlığı

VII nci Genel Kurul'da verilen karar uyarınca, Avukatların resmi kılıkları olan Cübbelerden henüz temin etmemiş bulunan meslektaşlarınız ile yeni mesleğe intisap edecekleri düşünerek gerekli çalışmalar yapılmış ve cübbe dikim işleri tamamlanmıştır.

Anbarınızda bulunan cübbe tipleri aşağıda gösterilmiştir.

A tipi 1.60 cm ye kadar olanlar için,

B " 1.60 - 1.70 " " "

C " 1.70 - 1.80 " " "

D " 1.80 den uzun " "

Cübbeler 300,-TL mukabilinde satılmaktadır, Baronuzun eski mensupları ile Stajyerlerin ihtiyaçları için topluca siparişte bulunulmasını, ^{satıldıktan sonra} bedellerinin Birliğinizin T.C Ziraat Bankası Kızılay Şubesindeki 630/493 sayılı cari hesabımıza havalesini rica ederiz.

Saygılarınızla,

Sayman

Başkan

Av. İlhan Kutay

Av. Faruk Eren

İK/Şİ

Not: Fazla kilolu Meslektaşların boyuna isabet eden tipin bir üstünü sipariş etmeleri uygun olur.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No:5 Kızılay-ANKARA Telf:18 13 44 - 46

Ankara : 29.3.1976

Genelge No: 20 / 643

K o n u : İzmir'de toplanacak
Olağanüstü Genel Ku-
rul hakkında.

Baro Başkanlığı

.....

IX.Genel Kurul'da alınan karar gereğince Birliğimizin Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı 30.Nisan.Cuma, 1.Mayıs.Cumartesi ve 2.Mayıs.Pazar günleri yapılacaktır. Toplantı yeri İzmir, Konak, Mithatpaşa Bulvarı Orduevi karşısında Atatürk Kütüphanesidir.

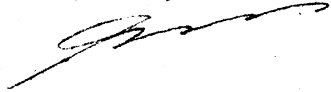
Toplantı gündemi Avukatlık Yasasınının 114.maddesi uyarınca Baronuz Genel Kurul üyelerine duyurulmak üzere ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av.Faruk EREM

EK:1 Gündem.

FÖ/SA.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ İZMİR OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL
G Ü N D E M İ

Toplantı Tarihi: 30.Nisan
1-2 Mayıs 1976
Toplantı Yeri : Atatürk Kütüphanesi, Konak-İzmir.
Toplantı Saati : 10.00

1. Yoklama
2. Birlik Başkanının toplantıyı açışı.
3. Bir Başkan, bir Başkanvekili ve iki üyeden kurulu Genel Kurul Başkanlık Divanı seçimi.
4. Saygı duruşu.
5. İzmir Barosu Başkanının konuşması.
6. Avukatlık Yasası değişiklikleri hakkındaki önerilerin ve bilgilerin derlenmesine ilişkin Yönetim Kurulu Raporunun okunması.
7. Avukatlık Yasasında yapılması gerekli değişikliklerin üzerinde görüşme açılması ve karara bağlanması.
8. Adli hizmetlerin daha iyi bir şekilde görülmesi konusunda genel bir görüşme açılması hakkında İzmir Barosunun önerisinin görüşülmesi.
9. Türkiye Barolar Birliği Ölüm Yardımı'nın yaşlılık nedenleri ile işden ayrılma halini kapsayacak şekilde değiştirilmesinin görüşülmesi ve bir karara varılması için İzmir Barosu teklifinin görüşülmesi.
10. 1975 yılı içinde vefat eden Avukatlara 1976 yılı içinde vefat edenlere yapılacak yardımın % 50'si oranında yardım yapılması ve bu yardımın kaynağının sağlanması amacı ile bir defaya mahsus olmak üzere 10,-Tl. giriş aidatı alınması hakkında Ölüm Yardımı Esasları'na geçici bir madde eklenmesi yolunda Kütahya Barosu teklifinin görüşülmesi.
11. Dilekler.
12. Kapanış.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No:5 Kızılay-Ankara Telf:18 13 44 - 46

Ankara : 29.3.1976

Genelge No: 21 / 644

Sayın

Türkiye Barolar Birliği Delegatesi

.....

IX.Genel Kurul'da alınan karar gereğince Birliğimizin Olağan-üstü Genel Kurul toplantısı 30.Nisan.1976 Cuma, 1.Mayıs.Cumartesi ve 2.Mayıs Pazar günleri İzmir, Konak Meydanı, Mithatpaşa Bulvarı Atatürk Kütüphanesinde saat:10.00'da yapılacaktır.

Toplantı gündemi ilişikte sunulmuştur.

Genel Kurula katılmanızı dilerim.

Saygılarımla,

Başkan

Av.Faruk EREM

EK:1 Gündem.

FÖ/SA.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ İZMİR OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL
G Ü N D E M İ

Toplantı Tarihi: 30.Nisan
1-2 Mayıs 1976
Toplantı Yeri : Atatürk Kütüphanesi, Konak-İzmir.
Toplantı Saati : 10.00

1. Yoklama
2. Birlik Başkanının toplantıyı açışı.
3. Bir Başkan, bir Başkanvekili ve iki üyeden kurulu Genel Kurul Başkanlık Divanı seçimi.
4. Saygı duruşu.
5. İzmir Barosu Başkanının konuşması.
6. Avukatlık Yasası değişiklikleri hakkındaki önerilerin ve bilgilerin derlenmesine ilişkin Yönetim Kurulu Raporunun okunması.
7. Avukatlık Yasasında yapılması gerekli değişikliklerin üzerinde görüşme açılması ve karara bağlanması.
8. Adli hizmetlerin daha iyi bir şekilde görülmesi konusunda genel bir görüşme açılması hakkında İzmir Barosunun önerisinin görüşülmesi.
9. Türkiye Barolar Birliği Ölüm Yardımı'nın yaşlılık nedenleri ile işden ayrılma halini kapsayacak şekilde değiştirilmesinin görüşülmesi ve bir karara varılması için İzmir Barosu teklifinin görüşülmesi.
10. 1975 yılı içinde vefat eden Avukatlara 1976 yılı içinde vefat edenlere yapılacak yardımın % 50'si oranında yardım yapılması ve bu yardımın kaynağının sağlanması amacı ile bir defaya mahsus olmak üzere 10,-TL. giriş aidatı alınması hakkında Ölüm Yardımı Esasları'na geçici bir madde eklenmesi yolunda Kütahya Barosu teklifinin görüşülmesi.
11. Dilekler.
12. Kapanış.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No:5 Kızılay-Ankara Telf:18 13 44-46

Sayın Delegelerin, İzmir'de mevsim gereği Otel temini zorluğu karşısında aşağıda isimleri yazılı Otel Müdürlüklerinden veya tercih edecekleri başka Otel Müdürlüklerinden şimdiden yerlerini ayırtmaları veya isteklerini İzmir Barosu Başkanlığına bildirmeleri ve Avukat Cübbelerini birlikte getirmeleri rica olunur.

Saygılarımla,
Başkan
Av.Faruk EREM

Başlıca Oteller

Büyük Efes Oteli

Kısmet "

Anba "

Kilim "

İzmir Palas "

Kâya "

Babadan "

FÖ/SA.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No:5 Kızılay Telf: 18 13 44 - 46

Baro Başkanlığı

Ankara : 2.4.1976

Genelge No: 22/674

.....
ÇOK ACELE KISA SÜRELİ

Konu :Tüketici hakları
teşebbüsler,araştırma ve
koordinasyon çalışmaları
konusundaki Uluslararası
toplantı hk.

Dışişleri Bakanlığından alınan 9.Mart.1976 tarih ve 390.
566-2/76-1528 sayılı yazının bir örneği aşağıya alınmıştır.

İlgilenen meslekdaşlarınıza duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av.Faruk EBEM 7

İtalya'nın Perugia şehrindeki "International Magistrates
Centre Luigi Severini" tarafından Eylül 1976'da "tüketici hakları; te-
şebbüsler, araştırma ve koordinasyon çalışmaları" konularında kurslar
tertiplendiği İtalyan Sefaretinin bir Nota'sında bildirilmektedir.

Bu itibarla, İtalya Dışişleri Bakanlığı, Uluslararası üne
sahip uzmanların bu kurslara katılmasını sağlamak üzere, birer aylık
burslar verecektir.

Bu konu ile, bilhassa ilgilenen Türk avukat ve hâkimlerinin,
15 Nisan 1976'dan geç olmayacak şekilde, müracaatlarını en kısa zamanda,
İtalya Büyükelçiliği kanalı ile "Centro Internationale Magisrtari Luigi
Severini" Perugia'ya göndermeleri aynı Nota'da rica edilmektedir.

Durumu bilgilerine arz ederim.

Dağıtım:

Adalet Bakanlığı

Barolar Birliği

DIŞİŞLERİ BAKANI Y.
Behiç HAZAR
İkili Ekonomik İşler
Dairesi Reisi
(inza)

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No:5 Kızılay Telf:18 13 44 - 46

Ankara : 9.4.1976

Genelge No: 23/708

Baro Başkanlığı

.....

Hukuk Yoluyla Dünya Barış Merkezinin çalışmaları ile ilgili olarak Dışişleri Bakanlığından alınan 26.1.1976 gün ve SİGM/SİMD/2-542 sayılı yazı ve anılan Kuruluştan alınan yazı örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Uygun görülecek biçimde meslekdaşlarımıza duyurulmasını rica ederim.

FÖ/SA

Saygılarımla,
Başkan
Av.Faruk EREM

Hukuk Yoluyla Dünya Barış Merkezinden (World Peace Through Law Center) alınan örneği ilişik yazının incelenmesinden de görüleceği üzere Birleşmiş Milletler ve ilgili İhtisas Kuruluşlarının hukuk konusunda senelerden beri çalışmalar yapmasına rağmen bu faaliyetlerin hukuki kapsamının kuruluşun bilgisi dışında olduğu, Hukuk yoluyla Dünya Barış Merkezinin bunu önlemek amacıyla hukuki konularla uğraşan Birleşmiş Milletlerin ihtisas ve diğer kuruluşları ile Birleşmiş Milletler dışındaki diğer Uluslararası ve bölgesel kuruluşların her biri için bir izleme komitesi (oversight committees) kurmayı amaçladığı, bu komitelerin, uluslararası örgütlerin hukuk çalışmaları konusunda raporlar hazırlamak da dahil olmak üzere hukuk ve prosedüre ilişkin önerilerde bulunacağı, Merkezin sözkonusu raporları yayınlayıp, dünya çapında dağıtımını yapacağı belirtilerek, komite çalışmalarına katılmaya istekli hukuk dalıyla ilgili avukat, hakim, yargıç ve üniversite mensuplarının adlarının bildirilmesi rica edilmektedir.

Birleşmiş Milletler içi ve dışı uluslararası örgüt ve kuruluşlara paralel olarak kurulacak komitelere ülkemizden de hukuk dalında değerli bilim adamlarının veya üniversite mensuplarının katılması Bakanlığımızca olumlu bulunmuş olup, bunun özellikle ülkemizi yakından ilgilendiren bazı konulardaki görüşlerimizin sözkonusu örgütlerde açıklanması bakımından da yararlı olacağı düşünülmektedir.

Söz konusu komitelerde görev almaya istekli hâkim, yargıç ve üniversite mensuplarının ad, görev, adres ve ilgilendikleri konuların anılan kuruluşa iletilmek üzere Bakanlığımıza bildirilmesini rica ederim.

DIŞİŞLERİ BAKANI Y.
Halil Dağ
SİMD Reis V.
(imza)

./..

Hukuk Yoluyla Dünya Barış Merkezi

Cahis:WORLAW 400 Hill Building, Washington, D.C.20006 U.S.A. 202.347.7992

Uluslararası toplum hayatının en acınacak gerçeklerinden biri de, Birleşmiş Milletler ve onunlar bir birlik teşkil eden ihtisas kuruluşlarının senelerdir önemli hukuki çalışmalarıyla olan meşguliyetinden ve bu çalışmaların hukuki muhtevalarından çoğumuz habersiz bulunmaktayız. Dünya Barış Merkezi yarımını isteyerek yukarıdaki noksanlığı düzeltmek için büyük bir çaba gösterecektir.

Birleşmiş Milletlerin ihtisas kuruluşları ve diğer organları ile uluslararası hukukla ilgilenmek zorunda olan birleşmiş milletler dışındaki uluslararası ve bölgesel kuruluşlardan herbiri için bir gözlem komitesi tesis edeceğiz.

Komite tesis edilecek kuruluşların ön çalışma olarak hazırlanan listesini iştiriyoruz. Komiteler bu uluslararası kuruluşların hukuki faaliyetleri konusunda yeni kural ve işlem tavsiyeleri de dahil olmak üzere raporlar hazırlıyacaktır. Dünya Barış Merkezi bu raporları yayınlayacak ve dünya çapında dağıtımını sağlayacaktır.

Komite çalışmalarına katılmayı arzu eden hukuk bilginleri, avukat ve hakimlerin tavsiye ve önerileri tarafımızdan değerlendirilecektir. Lütfen isteklilerin isim, adres ve özellikle ilgilenilen konuyu ve kuruluşu bize gönderin.

Saygılarımla,

ULUSLARARASI KURULUŞLAR İÇİN KURULACAK OLAN GÖZLEM KOMİTELERİ

1-Uluslararası işçi kuruluşu, 2-Gıda ve ziraat kuruluşu, 3-Dünya Bankası, 4-Uluslararası nakdi sermaye, 5-Uluslararası sivil havacılık kuruluşu, 6-Birleşmiş Milletler Eğitim, Fen ve Kültür Kuruluşu, 7-Genel posta birliği, 8-Uluslararası telekominikasyon birliği, 9-Dünya Meteoroloji kuruluşu, 10-Hükümetlerarası denizle ilgili danışma kurulu, 11-Dünya entellektüel mallar kuruluşu, 12-Uluslararası mali korparasyon, 13-Dünya sağlık kuruluşu, 14-Uluslararası atom enerji kuruluşu, 15-Ticaret ve tarifeler konusundaki genel anlaşma, 16-Birleşmiş Milletler çevre programı, 17-Birleşmiş Milletler Gelişme programı, 18-Mülteciler için birleşmiş milletler yüksek komisyonu, 19-Ticaret ve gelişme konusunda birleşmiş milletler konferansı, 20-Birleşmiş Milletler sanayi gelişme kuruluşu, 21-Birleşmiş milletler felâketlere yardım müşterek ordinasyonu, 22-Birleşmiş Milletler eğitim ve araştırma tesisleri, 23-UNICEF ve Birleşmiş Milletlerin çocuklar için ayırdığı fon, 24-Birleşmiş Milletlerin milletlerarası korparasyon komisyonu, 25-Birleşmiş Milletler tabii imkânlar komisyonu, 26-Birleşmiş Milletler narkotik ilaçlar komisyonu, 27-Birleşmiş Milletlerin inşaat ve plânlama komitesi, 28-Halk faaliyetleri için birleşmiş milletler fonu, 29-Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasındaki vergi anlaşmaları konusunda uzman gurup, 30-Birleşmiş Milletler Üniversitesi, 31-Filistin mültecileri için birleşmiş milletler yardım ve çalışma kurulu, 32-Ortak pazar kuruluşu, 33-Avrupa konseyi 34-Uluslararası kızılhaç komisyonu, 35-Amerikan devletleri kuruluşu, 36-Afrika Birliği Kuruluşu.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ
Telg:Barobirlik Karenfil Sokak No:5 Kızılay Telf:18 13 44 - 46

Baro Başkanlığı

Ankara : 9.4.1975

Genelge No: 24/ 716

Birliğimize yapılan başvurmalarından ve gözlemlerden bazı mahkemelerde eski kılıkta duruşmaya çıkılmasının hoşgörülle karşılandığı, sayıları az da olsa bazı meslekdaşlarımızın eski kılığı giymeğe devam ettikleri anlaşılmaktadır.

1136 Sayılı Yasanın 49.maddesi Avukatların mahkemelere çıkarırken resmî kılık giymelerini zorunlu kılmış,kılığın Türkiye Barolar Birliğince belirleneceğini saptamıştır. Bu neden ile saptanan kılıktan başka bir kılıkla duruşmaya çıkılmasının 1136 Sayılı Yasanın anılan maddesine aykırı olduğunu kabulde zorunluk vardır.

Duruşmalara resmî kılıkla çıkılması zorunluğu Yüksek Hâkimler Genel Kurulunca da 11.9.1975 gün ve 1975/399-323 sayı ile karar altına alınmış olup, durum bütün mahkemelere ve hâkimlere de duyurulmuştur.

Yasaların tam uygulanmasında başlıca görev Avukatlara düşmektedir. Bu nedenle öncelikle 1136 Sayılı Yasanın 49.maddesinin uygulanmasının titizlikle izlenmesi gerekmektedir.

Bu amaçla hazırlanmış yeteri kadar kılık ve yedek yaka Birliğimizde meslekdaşlarımızın ihtiyaçlarını karşılamak üzere hazır bulunmaktadır.

Genelgenin Yönetim Kurulumuzun 27.3.1976 gün ve 207/33 sayılı kararı gereğince Baronuz mensuplarına duyurulmasını ve gereğini rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av.Faruk EREM

FÖ/SA

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No. 5 Kızılay Telf: 18 13 44 - 46

Ankara : 13.4.1976

Genelge No: 25/ 723

Sayın Av.....

1-2
~~20~~-30 Nisan - ~~2~~ Mayıs 1976 tarihlerinde İzmir'de yapılacak olan Olağanüstü Genel Kurul Toplantısı nedeni ile, bir kısım otellerin isim ve tarifelerini bildiren İzmir Barosu Başkanlığının 8.4.1976 gün ve 797 sayılı yazısı ile eki liste örnekleri ilişikte sunulmuştur.

Bilginizi rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Av. Faruk EREM

Ek: 1

S.K.

İZMİR
BARO BAŞKANLIĞI
Sayı:797

8 Nisan 1976

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
ANKARA

Bir kısım İzmir otelinin isimleri ve tarifeleri ekli olarak sunulmuştur.

Türkiye Barolar Birliği Genel Kurulu Sayın Üyelerinize, yerlerini ayırtmak üzere, bildirilmesini yer ayrılması işlerinin takibi için sayın delegelerinizin hangi otele kaç kişilik yer ayrılması için müracaat ettiği hususunda ayrıca Baromuza bilgi verilmesini rica ederim.

Saygılarımla.

Avukat Cengiz İlhan
İzmir Barosu Başkanı

(İMZA)

BÜYÜK EFES OTELI FIAT LİSTESİ

	<u>TEK KİŞİ</u>	<u>İKİ KİŞİ</u>	<u>İLÂVE YATAK</u>
CADDEYE BAKAN ODALAR	TL. 230,-	TL. 300,-	TL. 75,-
BAHÇEYE BAKAN ODALAR	TL. 300,-	TL. 375,-	TL. 90,-
DENİZE BAKAN ODALAR	TL. 300,-	TL. 375,-	TL. 90,-

KÖŞE DAİRELER

Caddeye Bakan Daireler	TL. 500,-		TL. 90,-
Bahçeye Bakan Daireler	TL. 600,-		TL. 90,-
Denize Bakan Daireler	TL. 700,-		TL. 90,-

1 Tek Whisky.....	30.00 TL.	1 Şişe Bira.....	10.00 TL.
1 Tek Votka-Limon.....	22.50 TL.	1 Şişe Meyve Suyu....	10.00 TL.
1 Tek Binboğa Votka-Limon.....	27.50 TL.	1 Şişe Coca Cola....	8.00 TL.
1 Tek Yeni veya Kulüp Rakı.....	22.50 TL.	1 Şişe Maden Suyu...	2.50 TL.
1 Kişilik normal tablidot.....	125.00 TL.		

OTEL TANER FIAT LİSTESİ

	<u>TEK YATAKLI</u>	<u>ÇİFT YATAKLI</u>	<u>ÜÇ YATAKLI</u>
ODA	267.75 TL.	357.00 TL.	441.00 TL.
ODA KAHVALTI	293.05 TL.	407.60 TL.	516.90 TL.
YARIM PANSİYON	362.80 TL.	555.60 TL.	743.40 TL.
TAM PANSİYON	445.30 TL.	720.60 TL.	990.90 TL.

OTEL KAYA FIAT LİSTESİ

	<u>TEK KİŞİ</u>	<u>İKİ KİŞİ</u>	<u>İLÂVE YATAK</u>
ODA	110.00 TL.	155.00 TL.	37.50 TL.
ODA KAHVALTI	125.00 TL.	185.00 TL.	
YARIM PANSİYON	169.00 TL.	273.00 TL.	
TAM PANSİYON	213.00 TL.	361.00 TL.	
KAHVALTI	15.00 TL.		
YEMEK	44.00 TL.		

OTEL KILIM VE İZMİR PALAS FIAT LİSTESİ

	<u>BİR KİŞİLİK</u>	<u>İKİ KİŞİLİK</u>	<u>ÜÇ KİŞİLİK</u>
ODA	138.00 TL.	184.00 TL.	253.00 TL.

OTEL BABADAN FIAT LİSTESİ

	<u>BİR KİŞİLİK</u>	<u>İKİ KİŞİLİK</u>	<u>ÜÇ KİŞİLİK</u>
ODA BANYOLU	135.00 TL.	185.00 TL.	265.00 TL.
ODA DUŞLU	115.00 TL.	160.00 TL.	

OTEL NİL FIAT LİSTESİ

	<u>BİR KİŞİLİK</u>	<u>İKİ KİŞİLİK</u>	<u>ÜÇ KİŞİLİK</u>
ODA	63.50 TL.	114.00 TL.	171.00 TL.
KAHVALTI	12.50 TL.		

OTEL KARAOĞLU FIAT LİSTESİ

	<u>BİR KİŞİLİK</u>	<u>İKİ KİŞİLİK</u>
ODA BANYOLU	55.00 TL.	100.00 TL.
KAHVALTI	12.50 TL.	

OTEL GAR FIAT LİSTESİ

	<u>TEK KİŞİLİK</u>	<u>ÇİFT KİŞİLİK</u>
ODA BANYOLU	50.00 TL.	90.00 TL.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik

Karanfil Sokak No.5

Kızılay

Telf: 181344 - 46

Ankara : 16.4.1976

Genelge No. : 26/735

Baro Başkanlığı

.....

18.3.1976 gün ve 18/594 sayılı genelge ile Baronuz 1976 yılı keseneğine ait borcunuzun gönderilmesi talep edilmiştir.

Bu güne kadar gönderilmeyen taksit havalesinin çabuklaştırılmasını rica ederiz.

Saygılarımızla.

Sayman

Başkan

Av. İlhan Kutay

Av. Faruk EREM

İK/SK

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No:5 Kızılay-Ankara Tel: 18 13 44 - 46

Ankara :5.5.1976

Genelge No:27/789

Baro Başkanlığı

.....

İlgi: 15.3.1976 tarih ve 16/557 sayılı Genelgemiz.

İlgideki genelgemizle istenilen Baronuzda kayıtlı Avukatlar-
dan mesleğini icra edecek derecede Fransızca, İngilizce ve Almanca lisan
bilenlerin bir listesinin en geç 15 gün içinde gönderilmesini rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av.Faruk EREM

AA/SA

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg: Barobirlik Karanfil Sokak No. 5 Kızılay Telf: 18 13 44 - 46

Ankara 13.5.1976

Genelge No 28/850

Baro Başkanlığı

.....

Baronuzun nezdinizdeki kesenek borcuna ait cari hesap durumu aşağıda gösterilmiştir.

<u>A c i k l a m a</u>	<u>Borç TL</u>	<u>Alacak TL</u>
1975 yılından devir		
1976 yılı tahakkuku		
1976 yılı havalesi eski borç için		
1976 yılı I nci taksit		
1976 yılı II nci taksit		

Halen gönderilmemiş bulunan geçmiş yıllar borcu ile 1976 yılı I ve II nci taksit borcunuzTL nin acele Birliğimizin T.C Ziraat Bankası Kızılay Şubesi 630/493 sayılı hesabımıza gönderilmesini ve neticenin bir yazı ile iş'arını rica ederiz.

Saygılarımızla

Sayman

Başkan

Av. İlhan Kutay

Av. Faruk Erem

FÖ/Şİ

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

T e l f : Barobirlik Karanfil Sokak No.5 Kızılay T e l f : 18 13 44 -46

Ankara 13.5.1976
Genelge No 851/29

Baro Başkanlığı

.....

Baronuzun Ölüm Yardım Fonuna ait cari hesap durumu aşağıda gösterilmiştir.

<u>A ç ı k l a m a</u>	<u>Borç TL</u>	<u>Alacak TL</u>
1976 yılı tahakkuku		
1976 yılı I nci taksit havalesi		
1976 yılı II nci taksit havalesi		

Halen gönderilmemiş bulunan I ve II nci taksit borcunuz TL nin çok acele Birliğimizin T.C Ziraat Bankası Kızılay Şubesi 630/1056 sayılı hesabına gönderilmesini ve neticenin bir yazı ile iş'arını rica ederiz.

Saygılarımızla,

Sayman

Başkan

Av.İlhan Kutay 7.

Av.Faruk Erem

FÖ/Şİ

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No:5 Kızılay-Ankara Telf:18 13 44 - 46

Baro Başkanlığı

Ankara :24.5.1976

Genelge No:30/924

TALPA (Turkish Airlines Pilots Association) tarafından Haziran ayı içinde düzenlenen "Birinci Türkiye Sivil Havacılık Kongresine" tebliğ vermek isteyen meslekdaşlarımızın P.K.2 Yeşilköy Hava Limanı İstanbul veya Hava Yolu Pilotları Derneği Havacı Muzaffer Erdönmez Sokak No:14 Yeşilköy-İstanbul adreslerine başvurmaları rica olunur.

Talpa tarafından düşünülen Sivil Havacılıkla ilgili Yasal konular aşağıda belirtilmiştir.

Daha fazla bilgi için belirtilen adreslere başvurulması duyurulur.

Tebliğler ile ilgili olarak düşünülen Yasal konular:

1-Sivil Havacılıkla ilgili YASALAR nelerdir, bu yasaların Türk Sivil Havacılığına getirilememiş olması ne gibi sonuçlar doğurmuştur?

2-Sivil Havacılığa yön veren, yasa koyan, denetleyen otorite veya otoriteler nasıl örgütlenmeli, otorite sınırları ne olmalıdır?

3-Uluslararası Sivil Havacılık KONVANSİYONLARI nelerdir, bu Konvansiyonlara göre sivil havacılığımızın mevcut durumu ve konvansiyonlar açısından eleştirisi.

4-Sivil Havacılık YASASI ve KOKPİT PERSONELİNİN Yasal statüsü ne olmalıdır?

5-Sivil Havacılığımızın çağdaştırılabilmesi, dinamik bir yapıya ulaştırılması için yönetim nasıl geliştirilebilir, hangi kuruluşlar görev almalıdır, yönetime iştirak yasal yönden nasıl sağlanmalıdır?

Bilginizi ve keyfiyetin Baronuz mensuplarına da duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla

Başkan

Av. Faruk ERDEM

FÖ/SA

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik

Karanfil Sokak No. 5 Kızılay

Telf: 18 13 44 - 46

Ankara : 1.6.1976

Genelge No. : ~~334~~ 960

Baro Başkanlığı

.....

Barolarımız ve Meslekdaşlarımızdan gelen şikâyetlerden Türkiye Barolar Birliği Bülteni'nin ya hiç veya zamanında alınamadığı anlaşılmaktadır.

Bunun nedeni, Birliğimizde mevcut adres makinasına ait kartların kullanılmıyacak biçimde eskimiş olmaları yanında, meslekdaşlarımızın bir çoğunun adreslerinin değişmiş olması, yeni adreslerin Birliğimizce bilinmesi olarak tesbit edilmiştir.

Bu itibarla yeniden adres kartları düzenleninceye kadar geçecek sürede Birlik Bülteninin meslekdaşlarımıza ulaşmasında kullanılmak üzere, bastırılmış Baro levhalarından en az on adedinin acile Birliğimize gönderilmesini rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Av. Faruk EREM

FÖ/SK

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No:5 Kızılcay Telf: 18 13 44-18 13 46

Ankara : 7.6.1976

Genelge No:32/ 997

Konu :1976 yılı 3.
Avukatlık Si-
navı Hk.

Baro Başkanlığı

.....

1135 Sayılı Avukatlık Kanununun 28 ve takip eden ve geçici 7 ve Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29 ve takip eden maddeleri uyarınca 1976 yılının üçüncü sınavı 12-13 Temmuz 1976 Pazartesi ve Salı Günleri yapılacaktır. Buna ait duyurunun bir örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Staj bitim belgesi almış ve bu belgenin günü ile sınav günü arasında iki yıldan fazla bir süre geçmemiş olan adayların Yönetim Kurulunuzca tesbit edilerek, üç nüsha sınav giriş belgesi düzenlenmesini, adlarının sınava girecekler listesine yazılmasını, sınav giriş belgesinin bir örneğinin adaya verilmesini, bir örneğinin sınava girecekler listesi ile birlikte sınav gününden en az bir hafta önce bulunacak şekilde Birliğe gönderilmesini, bir örneğinin de adayın staj dosyasında saklanmasını, Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 33.maddesine göre de, Baronuz bölgesi içinde sınavın ve mülâkatın yer, gün ve saatinin ilân edilmesini önemle rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan
Av.Faruk EREM

D U Y U R U

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 28 ve takip eden ve geçici 7 ve Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29 ve takip eden maddeleri uyarınca 1976 yılı 3.Avukatlık sınavı 12-13 Temmuz 1976 Pazartesi ve Salı günleri, sınavda başarılı olanların mülâkatları da 19 Temmuz 1976 Pazartesi günü aşağıdaki şartlarla Birlik binasında yapılacaktır.

1-Adayların Barolarından alacakları sınav giriş belgeleri ile birlikte 12 Temmuz 1976 Pazartesi günü saat 8.30 da Birlik binasında bulunmaları gereklidir.

2-Sınav 12 Temmuz 1976 Pazartesi günü saat 9.00-12.00 arasında Anayasa ve İdare Hukuku ile Avukatlık Kanunu ve Meslek Kuralları, aynı gün öğleden sonra 14.00-17.00 arasında Ceza ve Ceza Usulü Hukuku, 13 Temmuz 1976 Salı 9.00-12.00 arasında Mevâni Hukuk, Borçlar Hukuku ve Ticaret Hukuku aynı gün 14.00-17.00 arasında İş Hukuku, İcra ve İflâs Hukuku ve Hukuk Usulü kollarında yazılı olarak yapılacaktır.

3-Sınav düzen ve güvenini bozduklarından sınav dışı bırakılanlarla, sınav belgesi aldığı halde sınava girmeyenler sınavda başarısız sayılır.

TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ

AA/SA

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No:5 Kızılay-ANKARA Telf:18 13 44-46

Ankara : 22.6.1976

Genelge No: 33/ 1063

Baro Başkanlığı:

.....

VIII.Genel Kurul'da kabul edilmiş ve T.B.B.Bülteninin Ocak 1975 tarih ve 29.sayısında yayınlanmış "Ölüm Yardımı Esasları"nın uygulanmasında; bazı meslekdaşlarımızın hiç beyanname göndermedikleri, gönderen meslekdaşlarımızın çoğunluğunun l.maddesinin açık gizlilik hükmüne rağmen beyannamelerini açık, bazı Barolarımızın beyannameleri toplayarak listeler düzenlemek sureti ile Birliğimize gönderdikleri, posta ile gönderilen bir kısım beyannamelerin ise zarflarında ölüm yardımı ile ilgili olduklarına dair herhangi bir işaret bulunmadığından Birliğin evrak kaleminde açıldığı, bu suretle GİZLİLİK kaydının önemli biçimde ihlâle uğradığı görülmüştür.

Gerçekte;Yardım Esasları'nın getirmiş olduğu gizliliğin sağlanabilmesi için, uygulamanın verdiği sonuçlar da gözönünde bulundurularak aşağıda belirtilen biçimde düzenlenecek beyannamelerin yeniden istenilmesine karar verilmiştir.

1-Bu genelgemiz ile, tek tip olarak bastırılmış, yeteri kadar Ölüm Yardımı Beyannamesi ve "Ölüm Yardımı Beyannamesi Zarfı" postalanmıştır.

2-Beyannameler doldurulurken olanakların elverdiği ölçüde; lehine beyanda bulunulmanın veya bulunulanların açık isim ve adresleri belirtilecek, beyanda bulunan tarafından imzalanan beyanname "Ölüm Yardımı Beyannamesi Zarfı"na konularak zarf kapatılacaktır.

3-Ölüm Yardımı Beyannamesi Zarfı'nın üzeri beyanda bulunan Avukatın Soyadı, Adı, Barosu, Sicil Numarası yazılmak sureti ile doldurulacak, mahsus kısmı beyanda bulunan tarafından imzalanarak, imza, Baro Başkanınca, Baro mührü ve imza ile tasdik edilecektir. Keza zarfın arka yüzü de zarfın kapandığı yerde Baro mührü ile mühürlenecektir.

Zarf üzerindeki imza ile beyannamedeki imza arasında bir tereddüt hasıl olduğu takdirde, ihtilafın çözülmesine değin ödeme yapılmayacaktır.

4-Belirtilen biçimde hazırlanmış zarfların bir başka zarf içinde iadeli taahhütlü olarak, doğrudan doğruya Birliğimize gönderilmesi mümkün olduğu gibi, Baronzca toplanacak zarfların isimler belirtilmek sureti ile hazırlanacak bir liste ile Birliğimize teslim edilmesi veya iadeli taahhütlü olarak P.T.T.aracılığı ile gönderilmesi de mümkün bulunmaktadır.

5-Bütün bu işlemlerin en geç 1.12.1976 tarihine kadar tamamlanabilmesi için zarfların alınmasından, en geç bir ay içinde, düzenlenmiş olarak Birliğimize ilesi gerekmektedir.

1.12.1976 tarihinden sonra, önceki Beyanlar geçersiz addedilecek, anılan tarihe kadar Birliğimize ulaştırılmış beyanlara göre işlem yapılacaktır. Bu genelge gereklerini yerine getirmeyenler beyanname vermemiş sayılarak, tahakkuk edecek yardımlarının ödenmesinde "Ölüm Yardımı Esasları"nın l.maddesinin ikinci paragrafı uygulanacaktır.

Meslekdaşlarımıza duyurulmasını, gereğinin titizlikle yerine getirilmesini rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan
Av.Faruk ERİM

FÖ/SA

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No:5 Kızılay-Ankara Tel:18 13 44 - 46

Ankara :12.7.1976

Genelge No:1171/34

Baro Başkanlığı

.....

Devlet Güvenlik Mahkemeleri hakkında Yönetim Kurulumuzca hazırlanan ve ilgili makamlara gönderilen, yapılmış ve yapılacak girişimlerde esas tutulan düşünceleri kapsayan rapor ilişikte takdim kılınmıştır.

Sayılarımla,

Başkan

Av.Faruk EREM 7

EK:1

FE/SA

DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ
HAKKINDA TBB. YÖNETİM KURULU RAPORU

Devlet Güvenlik Mahkemeleri konusu memleketinizde siyasal çevrelerde ve hukukçular arasında, bilim çevrelerinde oldukça sert tartışmalara konu olmuştur. Takdim kılınan derleme-repor'da hukuk tekniği açısından bu mahkemeler hakkındaki düşüncelerin eksiksizce özetlenmesine gayret edilmiştir.

Birlik Yönetim Kurulu Devlet Güvenlik Mahkemelerine, Anayasa değişikliğinin bahis konusu olduğu günlerde karşı çıkmış ve bunu daha evvelki rapor, bildiri ve incelemelerinde açıklamıştı.

I. G İ R İ Ő

Devlet Güvenlik Mahkemeleri hakkındaki Kanunun Anayasa Mahkemesince iptali üzerine Yüce Meclise sunulan tasarıları inceleyen TBB. Yönetim Kurulu, IX.Genel Kurulumuzun uyarısını da nazara alarak yenden sakıncalı bir durumun yaratılmasını önlemek amacı ile Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kanunu ve Son Tasarılar hakkında TBB.Yönetim Kurulunca hazırlanan ve Cumhurbaşkanlığına, TBMM.Başkanlığına, Anayasa Mahkemesi Başkanlığına, Yüksek Hakimler Kurulu, Yüksek Savcılar Kurulu Başkanlıklarına ve Başbakanlığa ve hukukçu parlamenterlere bir rapor sunmuştur.

1) TBB.nin uyarıları : TBB.Güvenlik Mahkemelerinin kuruluşuna karşı çıkmış, uyarma görevini yapmıştı. TBB.Bülteni'nin Temmuz 1973 tarih ve, 20 sayılı nüshasında yayınlanan metinlerden anlaşılacağı üzere 2.7.1973 tarihinde Cumhurbaşkanlığına başvurulmuş, konu kamu oyuna açıklanmıştı. Fakat Kanunun çıkması önlenememişti. Bahis konusu raporda çıkarılacak kanunun Anayasaya aykırılık nedenleri tek tek gösterilmiş, izah edilmişti.

Anayasa Mahkemesinin :21.5.1974 (46/21), 6.5.1975 (35/126), 24.6.1975 (14/170), 24.6.1975 (42/171) tarihli kararlarında gösterilen gerekçeler, iki yıl evvel TBB.nce yayınlanan rapor ve bildirimlerde gösterilen gerekçelere tamamiyle uygun düşmekteydi.

Daha ilk fikrin ortaya atılması üzerine Birliğin 25.4.1971 tarihli bildirisinde şunlar açıklanmıştı:

"Alınması öngörülen tedbirler arasında Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kurulması fikri ortaya atılmış bulunuyor. Bu mahkemelerin kurulması ile birlikte demokrasiyi yitirmeme çabalarının sona ereceğini, rejimi demokrasi deyimi ile isimlendirmenin mümkün olmayacağını sanıyoruz. Böylesine "en son tedbir"in alınmasından evvel aşağıdaki düşünceler üzerinde durulması gerekir;

Bütün demokratik Anayasalar gibi, bizim Anayasamız da, 32.maddesinde şu hükmü getirmiştir: (Hiç kimse, tabii hâkimden başka bir merci önüne çıkarılamaz. Bir kimseyi tabii hâkimden başka bir merci önüne çıkarma sonucunu doğuran yargı yetkisine sahip olağanüstü merciler kurulamaz).

Anayasanın 136. maddesine göre (mahkemelerin kuruluşu, görev ve yetkileri, işleyişi ve yargılama usulleri kanunla düzenlenir). Bu hüküm "k a n u n s u z u s u l o l m a z" kuralının açık ifadesidir. Anayasa olağanüstü mahkemeler kurulamayacağına ilişkin hükme, bu maddede

değil, tabii hâkim ile ilgili maddede yer vermeyi uygun görmüştür. 32. madde Anayasanın temel haklar bölümünde, 136. madde ise "y a r g ı" bölümünde yer almaktadır. Bunun bir anlamı olmak gerekir. Anayasamız olağanüstü mahkeme kurmak yasağını kesinlikle açıklamıştır. Tabii hâkim kuralını ihlâl etmeyen olağanüstü mahkeme mantiki olarak kabul edilemez. Kaldı ki Anayasamız yargı organlarını bir düzen içinde kabul etmiştir. Olağanüstü yargı mercii bu düzen içinde düşünülemez, olağanüstülükte mevcut düzeni aşan bir netilcek vardır.

Devlet Güvenlik Mahkemesi ister istemez, olağanüstü mahkeme halini alacaktır. Böylesine mahkemelerin kuruluşu sırasında hâkimlerin bazı ölçülere göre seçileceği kanısı toplumda uyanabilir. Bu şekilde kurulan mahkemeler Adalet organı olmak niteliğini hızla kaybederler. Normal koşullar içinde Güvenlik Mahkemelerini tasavvur etmek, başarı sağlayacaklarına ümit etmek, uygulamaları yakından bilenler için tanıyile imkânsızdır.

Olağanüstü mahkemelerin kurulması ile birlikte artık bir dönem kapanmış olacaktır. Buna karar vermeden, böylesine bir uygulama ya geçmek büyük bir ihtiyatsızlık olur. Toplum suçu diye isimlendirilen olayların bugün mevcut adliye mahkemelerince görülemeyeceği inancı yersizdir.

Sür'atli adaleti, ihtisaslaşmış mahkemeleri mevcut adalet kuruluşu içinde sağlamak mümkündür. Usul Kanunlarında değişiklikle bu sonuca varılabilir. Huzur sağlayıcı tedbirleri olağanüstü mahkeme gibi sakıncalı yollar dışında sağlamak çareleri aranmalıdır". Bugün Meclise sunulmuş olan kanun tasarıları hakkında da aynı kanaatleri muhafaza etmekteyiz.

2)İptalden sonraki dönem : Anayasa Mahkemelerinin iptal kararlarından sonra Devlet Güvenlik Mahkemelerinin yeniden kurulması yolundaki istekler şu düşüncelere dayanmaktadır :

a)"Devlet Güvenlik Mahkemeleri Devletimizin güvenliğinin teminatı olarak teşkil ettirilmiş Anayasal bir kuruluştur. Bu mahkemelerin devam etmesi Devlet güvenliği için zaruridir". O halde konu iki açıdan ele alınmaktadır: -Bu mahkemeler zaruridir- Bu mahkemelerin kurulması Anayasa gereğidir. Aynı ölçüye yer veren düşünceler şu şekilde de açıklanmaktadır: "Anayasanın 126. maddesinde Devlet Güvenlik Mahkemeleri kurulur denilmektedir. Bu nedenle Anayasa gereğince Danıştay'ın kurulması ve işletilmesi nasıl mecburi ise Devlet Güvenlik Mahkemesinin teşkili de aynı suretle mecburidir.", "Türkiye'de ceza adaleti sisteminin değişen şartları uydurulması ihtiyacı meydandır. Bu ihtiyaç Devlet Güvenlik Mahkemelerini de zorunlu kılmaktadır" (Dönmez, S.Devlet Güvenlik Mahkemeleri, Son Havadis - 21 Temmuz 1976).

b) Bu düşüncelere karşı gelenlerin kanısı şudur: "Bu mahkemeler genel mahkemelerden ayrı, yargılama alanları daha geniş, baktıkları suçlar daha ağır mahkemelerdir. Buraya seçilmek hâkimlerin yaşantılarında önemli bir olaydır. Bu hâkimler sadece bir görev yaptıklarını düşünmekle yetinmeyebilirler. Onlar ülkeyi kurtaran kişilerin psikolojisine girebilirler. Bu ise objektif adalet dağılımını güçleştirebilir. Onları daha sert olmaya itebilir" (Tosun, Ö.DGM, Kanunu yeniden hazırlanırken, Vatan, 6 Temmuz 1976).

"Bu maddelerin Anayasada bulunması onların mutlaka kurulmasını gerektirmez. Bizce, Türkiye'deki hukuk anlayışı, suçların bağımsız ve tarafsız hakimlerce yargılanmasının gerekliliği bilincine yükselmiştir. Böyle olunca, Anayasa'da yer alsa da kamu fikri bu mahkemeleri kabul etmemektedir. Bir kısım geri kalmış çevrelerde bu mahkemelerin ticaret veya iş mahkemeleri gibi mahkemeler olduğu, onlardan hiç bir farkı bulunmadığı yolundaki gerçeğe aykırı açıklamalar etki yapabilirse de, bu çevreler çok sınırlıdır.

Sonuç olarak, şunu belirtelim ki, bu mahkemelerin Anayasada yer alması onların mutlaka kurulmasını gerektirmez. Ülkemizde onları gerektirecek olağanüstü durumlar yoktur; bağımsız ve tarafsız adli mahkemeler yeterlidir. Nasıl milli koruma kanunu vardır, fakat ancak olağanüstü durumlarda yürürlüğe konulmaktadır; aynı biçimde bu mahkemeler Anayasada olabilir, fakat olağanüstü durumlarda bunlara başvurulur deyip bu mahkemeler hakkında ki kanun çıkarılmayabilir. Böyle yapılması Türk Adalet cihazına güvenildiğini ortaya koyacaktır. (Tosun, Ö.Cumhuriyet 17 Temmuz 1976).

3) Hukuk Devleti : "Devlet Güvenlik Mahkemelerinin hukuk devletinde yeri yoktur. Devlet Güvenlik Mahkemelerinin yeniden kurulması halinde ülke çapında terör esecektir. Bu mahkemeler Anayasamıza ve insan haklarına aykırıdır" (Apaydın, Ö.Cumhuriyet 6 Temmuz 1976).

"Açıklanmaya çalıştığımız gibi, bağımsız ve tarafsız mahkemeler kuralı ihlale uğrayacak olursa, hukuk devleti de ihlale uğramış olur. Çünkü, bu kural temel bir hukuk kuralı olup özgürlük yolunda verilmiş mücadelelerin bir sonucudur. Nitekin, 1948 tarihli "Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Bildirisi ile" (md.10), 1950 tarihli "Roma Sözleşmesi" (md.6) "bağımsız ve tarafsız mahkemelerde yargılama hakkını temel bir hak" saymıştır. Ülkemizde bu iki sözleşmenin inzacası durumundadır. Yani, bu sözleşmeler bizim için Anayasal bir değer taşır. (Kazan, T. Demok-rasi açısından DGM. sorunu, Politika, 13 Temmuz 1976).

"Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Başkan ve üyelerinin atanması ile ilgili olarak getirilen hüküm aday gösterme işini yürütme organına bırakmakla hukuk devletinin başlıca niteliklerinden biri olan yargı bağımsızlığı ilkesine gölge düşürücüdür!" (Esen, B.N. 7 gün, 27 Haziran 1973)

"Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kurulmasını sağlamak için Anayasa'da değişiklik yapılmasının konuşulmağa başlandığı günden beri hukukçu ve bilim adamı bu mahkemeleri bilimsel yönden eleştirdiler" (Amaç, F.M. DGM.ne karşı, Vatan, 4 Temmuz 1976).

"Devlet Güvenlik Mahkemeleri Roma Sözleşmesinde insan hakları bildirisinin 10. maddesinde yer/^{alan} temel insan hakkına aykırıdır" (Nesin, A.Cumhuriyet, 14 Temmuz 1976).

"Sıkıyönetim Mahkemelerini sivilleştirerek sürdürmek isteği" (Akbal, O.DGM.leri kalkmalıdır, Cumhuriyet 11 Temmuz 1976) açıkça bellidir.

"Devlet Güvenlik Mahkemeleri kuruluşuna karşı çıkmak, bir anlama, çok partili demokrasinin de savunmasını yapmak demektir" (Sosyal, M. Milliyet 14 Temmuz 1976).

II. Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Hukuk Tekniği Açısından İncelenmesi

1)Tabiî Hâkim : Anayasamız (32) "T a b i î H â k i m" kavramını şöylece ifade etmiştir: "Hiç kimse, kanunen tâbi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarılamaz. Bir kimseyi kanunen tâbi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarma sonucunu doğuran yargı yetkisine sahip olağanüstü merciler kurulamaz".

"Tabiî Hâkim" kavramı biri dar, diğeri geniş iki ayrı anlayışa göre ele alınır. "Kanunun, suçun işlenmesinden evvel gösterdiği hâkim, tabiî hâkimdir" anlayışı, dar olan anlayıştır. O halde suçun işlenmesinden sonra (yani suçlunun kim olduğuna göre) kanunla da olsa hâkim yaratılamaz. Suçtan evvel olmak şartı ile kanunla saptanan "tabiî hâkim"dir.

Geniş anlayış, tabiî hâkimi bir çeşit "zaman itibariyle uygulama" alanından çıkarır, ona gerçek etkisini tanır. Çünkü tabiî hâkimin zaman kavramı dışında bir "öz anlamı" vardır. Sadece kanunla kurulmuş olmak, yeterli sayılırsa bir bakıma tabiî hâkim "şekil" den ibaret kalır. Bu nedenle "b i ç i m s e l t a b i î h â k i m" ile "g e r ç e k t a b i î h â k i m" farklı genişliktedir. Bu suretle tabiî hâkim bir "üst kavram" sayılır ve Anayasal meşruluk ve itibarını kazanır. Kanunla, her çeşit mahkeme kurulabilirse "tabiî hâkim" kavramının Anayasal bağlayıcılığı, faydası, etkisi çok azalmış, hatta yok edilmiş olur.

Bir kuruluşu Kanunun "M a h k e m e" adını vermesi yeterli değildir. Bir kuruluşun mahkeme olması için usul hukuku ve Anayasa hukukunun saptadığı bazı özellikleri içermesi gereklidir. Bunları kapsayan kuruluşlar "mahkeme"dir. İlerde görüleceği üzere sadece yargıçlarının "hâkim sınıfı"ndan olması Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Mahkeme olarak kabulüne inkân vermez. "Tâyin" usulleri onların, geniş anlamda "tabiî hâkim" sayılmalarını engellemektedir.

"Demokrasiye aykırı bir ara rejimin zorlanması ile oluşturulan bu özel mahkemeler kaldırılması, en zor ekonomik ve sasyol koşullar altında 50 yıldır Devletin güvenliğini korumayı başarmış olan doğal adalet örgütüne bundan sonra da güvenilmelidir" (Akıray,H.B.Türkiyede Hakimler var, Cumhuriyet, 3.11.1975).

"Denebilir ki, Devlet Güvenlik Mahkemeleri kararlarının son inceleme yeri sivil yargıtayın bir dairesi ve bir genel kurulu olduğuna göre; bu özel yargı mercilerinde görülebilecek aksaklık ve sakatlıklar, eninde sonunda, düzeltilip giderilir. Fakat, 1730 sayılı yeni Yargıtay Kanununa göre Devlet Güvenlik Mahkemelerininintemyiz merciide özel surette

kurulan bir dâiredir ve Cumhuriyet Başsavcısının "ceza işlerine ilişkin içtihadların birleştirilmesi mazakere ve kararlarına katılıp oy kullanmak" (M.36, 13) gibi sınırlanmaz ve kabulü mümkün olmayan bir görev ve yetkiye sahip bulunduğu unutulmamalıdır,"(Duran,L.Güvenlik İdaresi, Cumhuriyet 27.Eylül.1973).

2) Mahkeme Görevlerinin Anoniliği : Mahkemelerin görevlerinin kanunla gösterileceği kuralı (Anayasa 136), görevin "a ç ı k c a" gösterilmesi, görevin "K a n u n"dan gayrisi tarafından gösterilemeyeceği anlamındadır "Mahkemelerin vazifelerini K a n u n gösterir" (CHJK 1). Kaldık ki "Anayasanın değişik 136. maddesi mahkemelerin görev ve yetkilerinin düzenlenmesini kamuna bıraktığı halde Devlet Güvenlik Mahkemelerinin görev alanını kesin ve kesin sınırlarla kendisi belirtmiştir. Buna göre Devlet Güvenlik Mahkemesinin bir suça bakabilmesi için o suçun Devletin ülkesi ve milletiyle bütünlüğü, hür demokratik düzen ve nitelikleri Anayasada belirtilen Cumhuriyet aleyhine işlenmiş olması ve doğrudan doğruya Devlet Güvenliğini ilgilendirmesi zorunludur.... Yasakoyucu.... bir görev alanı çizecek değildir, zaten belli olan görev alanına Anayasal sınırları içinde girecek suçları belirleyecektir. Bu sınırı değiştirmek, hata işlemek yoluna gittiğinde oluşan yasa kuralının Anayasa buyruğu ve yönergesi ile çatışır, çelişir duruma düşeceği ortadadır. (Anayasa Mahkemesi: 21.5.1974, n.46/21). Bu gerekçeyle DGM Kanununun 9/c maddesi Anayasaya esas yönünden tutarı sorulmuştur. (RG,2 Eylül 1974, n.14994).

Açaba sınırsız iptâl edilen bu maddenin, iptâlden sonra, her üç tasarıda önerilen şekli Anayasa Mahkemesinin koyduğu ilkelere uygun düşmekte midir?

a)Kanunun 9. maddesinin A ve B/1 bendinde yer alan TCK.nun 163. maddesi 73 sayılı teklifte yer almamıştır. Bu önerinin gerekçesinde "... Ancak bazı fiiller bu vasfı bünyesinde taşıdığı için ayrıca madde kapsamına girip girmediği konusunda münakaşaya mahal yoktur.

Misâl 141 ve 142. maddelerde yer alan fiiller gibi.", denilmekte, maddede 163. maddedenin çıkarılması nedeni gösterilmemektedir. 72 sayılı öneride de 163. madde çıkarılmış gerekçede bu hususa hiç temas edilmemiş, 65 sayılı öneride ise 163. madde muhafaza edilmiştir. 163. maddenin öneriden çıkarılması Atatürk devranlarına karşı tutumun açıkça ifadesidir. Kaldık ki 9. maddenin (c) bendinin iptâli hakkındaki Anayasa Mahkemesi kararına (21.5.1974) 163. maddenin çıkarılması uygun bir tutum sayılamıyacaktır. Bu karar da aynen şöyle denilmektedir : "A. işaretli bentte doğrudan doğruya bu mahkemelerin görevine girer suçlar gösterilmektedir. Bunlar TCK.nun 165. maddesinden 172. maddesine değin uzanan kesin içindeki bir takım yasak eylemlerdir".

b) Kanununun 9. maddesinin (c) bendi Anayasa Mahkemesince iptâl edilmişti. Bu bent 73 sayılı öneride aynen muhafaza edilmiş, gerekçede bu hususa temas edilmiş, 65 ve 72 sayılı tasarıda bu bent yer almıştır.

Bu bent Anayasa Mahkemesinin 21.5.1974 tarihli kararı ile (46/21, RG. 2 Eylül 1974, n.14994) esasen iptâl edilmiştir. Bu son kararında yüce mahkeme aynen şu kanaati izhar etmiştir:

"Anayasanın değişik 136. maddesi (birinci fıkra) mahkemelerin görev ve yetkilerinin düzenlenmesini kanuna bıraktığı halde Devlet Güvenlik Mahkemelerinin görev alanının kesin ve keskin sınırlarla kendisi belirtmiştir. (ikinci fıkra). Buna göre Devlet Güvenlik Mahkemesinin bir suça bakabilmesi için o suçun Devletin ülkesi ve milletiyle bütünlüğü, hür demokratik düzen ve nitelikleri Anayasa'da belirtilen Cumhuriyet aleyhine işlenmiş olması ve doğrudan doğruya Devlet güvenliğini ilgilendirmesi zorunludur.

136. maddenin son fıkrasında Devlet Güvenlik Mahkemeleri için de bir kanun öngörülmüştür. Kanunda bu mahkemelerin kuruluş ve işleyişi, görev ve yetkileri ve yargılama yöntemleri ile ilgili öteki kurallar yer alacaktır. 136. maddenin ikinci ve sonuncu fıkraları bir arada ele alınca görev konusunda Yasa Koyucuya düven iş ortaya çıkmaktadır. Yasa Koyucu Devlet Güvenlik Mahkemeleri için bir görev alanı çizecek değildir; zaten belli olan görev alanına anayasal sınırları içinde girecek suçları belirleyecektir. Bu sınırı değiştirmek, hele genişletmek yoluna gittiğinde oluşan yasa kuralının Anayasa buyruğu ve yönergesi ile çatışır, gelişir duruma düşeceği ortadadır.

Anayasa'nın değişik 136. maddesinin son fıkrası uyarınca çıkarılan Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri hakkındaki 1773 sayılı Kanunun "g ö r e v" başlıklı II. bölümünde yer alan 9. maddesinde bu mahkemelerin görevine giren suçlar; 10. maddede ise askarî yargı ile ilgili suçlara hangi durumlarda Devlet Güvenlik Mahkemelerince bakılacağı konusu düzenlenmiştir.

9. maddenin birinci fıkrası üç benttir. (A) işaretli bentte doğrudan doğruya bu mahkemelerin görevine giren suçlar gösterilmektedir. Bunlar Türk Ceza Kanununun 125. maddesinden 172. maddesine değin uzanan kesim içindeki birtakım yasak eylemlerdir.

(B) işaretli bentte yine Türk Ceza Kanununda yeri olan birtakım yasak eylemler, Devletin haberleşme araç, gereç, tesis ve tellerine karşı işlenen hırsızlık suçları, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hürriyeti hakkındaki 10.2.1963 günlü, 171 sayılı Kanunda, 15.7.1963 günlü, 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununda, 22.11.1972 günlü, 1630 sayılı Dernekler Kanununda ve 10.7.1953 günlü, 6136 sayılı Ateşli Silâhlar ve Bıçaklar Hakkındaki Kanunun değişik 12. maddesinde yazılı suçlar,

Devletin ülkesi ve milleti ile bütünlüğü, hür demokratik düzen, nitelikleri Anayasada belirtilen Cumhuriyet aleyhine işlenmeleri ve doğrudan doğruya Devlet güvenliğini ilgilendirmeleri koşulu altında, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin görev alanı içine alınmaktadır.

İtiraz ve inceleme konusu C işaretli bende gelince; bu bent kuralına göre:

- aa) A ve B bentlerinde yazılı bir suçu işlemek ereğiyle;
 - bb) A ve B bentlerinde yazılı bir suçu gizlemek ereğiyle;
 - cc) A ve B bentlerinde yazılı bir suç vesilesiyle;
 - çç) A ve B bentlerinde yazılı bir suçla genel veya ortaklaşa bir erek içinde,
- işlenmiş suçlara da Devlet Güvenlik Mahkemeleri bakacaktır.

Burada "doğrudan doğruya Devlet güvenliğini ilgilendirme" anayasal koşulunun tüm ihmal edildiği ve Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Anayasanın değişik 136. maddesinin ikinci fıkrası ile çizilmiş görev alanı sınırının aşıldığı hemen göze çarpar. Anayasa Koyucu, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kurulabilmesi ereği ile, 136. maddeyi değiştirirken bu mahkemeleri belirli ve sınırlı nitelikte suçlara bakmakla görevli kılmayı öngörmüştür. Bambaşka suçları, çeşitli bağlantılar nedeniyle, mahkemenin görev alanına sokmayı asla düşünmüş değildir.

Bunun da böyle olması olağan ve zorunludur. Çünkü 136. maddede değişikliğe gidilmesinde, gerekçesinde de belirlendiği gibi, Devletin ülkesi ve milletiyle bütünlüğü, hür demokratik düzen, nitelikleri Anayasada belirtilen Cumhuriyet aleyhine işlenen ve doğrudan doğruya Devlet güvenliğini ilgilendiren suçların kovuşturulması ve yargılanmasında Devlet Güvenlik Mahkemeleri yöntemi ile ceza etkinliğini artırmak için hızlı yargılamayı sağlamak ve özelliği olan bu suçların uzmanlaşmış mahkemelerde görülmesi yolunu açmak ereği güdülmüştür. Bir mahkemenin bakacağı suçların çeşidi ve dolayısıyla sayısı ne denli artırılırsa sür'at ve uzmanlaşma konularının bundan o oranda olumsuzca etkileneceği ve 136. maddenin değiştirilmesi ile güdülen ereğin de bu yüzden gerçekleşeneceği ortadadır. Anayasa koyucunun benimsediği yeni metinde değiştirme gerekçesine ters düşüldüğünü düşündürebilecek en küçük bir belirtinin bile bulunmadığına burada işaret edilmesi yerinde olacaktır.

Öte yandan bir mahkemenin görevinin kanunla düzenlenmesi; görevir açık ve seçik olarak, duraksamaya yer vermeyecek biçimde kanunda belirlenmiş olması demektir. 1773 sayılı Kanunun 9. maddesinin birinci fıkrasının C işaretli bendinde yapılmış olan bu değildir. Burada görev konusu kesin bir çözüme bağlanmamakta; yalnızca görevin saptanması yönünde

yoruma bağılı, kişisel, öznel, onun içinde değişik değerlendirmelere göre işleyerek sonuç verebilecek birtakım belli belirsiz ölçü ve işaretlerin ortaya konulması ile yetinilmektedir. Şu niteliği ile C bendi kuralının bir görev düzenlenmesi sayılmasına ve Anayasanın değişik 136. maddesinin son fıkrası gereğinin yerine getirildiğini kabule olanak yoktur. Kural, yine bu niteliği dolayısıyla, kanuni yargı yolunu belirlemekten çok uzaktır ve Anayasanın değişik 32. maddesiyle de gelişir durumdadır.

Özetlenecek olursa; 1773 sayılı Kanunun 9. maddesinin birinci fıkrasının itiraz ve inceleme konusu C bendi Anayasanın değişik 136. ve değişik 32. maddelerine aykırıdır; iptâl edilmesi gerekir."

"İlk derecedeki Adalet mahkemeleri, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin görev konusuna ilişkin kararlarına uymak zorundadırlar" (DGMK ve YUK.madde 13/1). Gerçi Devlet Güvenlik Mahkemeleri yasası 12. maddesinde, bu mahkemelerin ağır ceza mahkemesi derecesinde, olduğunu yani bir "üst mahkeme" olmadığını belirtmektedir. Ancak yukarıda işaret edilen 13. madde karşısında bunun kabulü mümkün değildir. Devlet Güvenlik Mahkemeleri ile diğer mahkemeler arasında görev uyuşmazlığı söz konusu olamıyorsa, Devlet Güvenlik Mahkemeleri kendisini görevli ve görevsiz gördüğünde diğer mahkemeler buna uymak zorunda ise, 12. maddeye rağmen Devlet Güvenlik Mahkemeleri genel mahkemelerin üstünde bir mahkemedir. Ve görev sınırıⁿⁱ/tayin sadece savcının ve hakimin takdirine bırakılmıştır" (Fertan, N.Yargı 3 Temmuz 1976).

3) Savunma Hakkının Sınırlandırılması : bu hüküm "sürelî iptâl"e uğramış 1773 (26.6.1973) sayılı kanunda da aynen mevcuttur. Bu kerre Meclise verilen her üç tasarıda da aynen yer almaktadır. Kanunda ve tasarılar da yer alan 27. madde şöyledir :

"Madde 27 : Duruşmanın inzibatını sağlamak, Mahkeme Başkanına aittir.

Duruşmanın inzibatını bozan kişiyi, Mahkeme Başkanı derhal duruşma salonundan çıkartır.

Mahkemeye, Mahkeme Başkanı veya üyelerden herhangi birine, savcıya, savcı yardımcısına, tutanak kâtibine veya görevlilere karşı uygun olmayan söz yahut davranışta bulunan kişi hakkında, mahkemece tutuklama kararı verilir. Tutuklanan kişi 24 saat içinde sorguya çekilerek inzibatî nitelikte olmak üzere, bir aya kadar hafif hapis cezası ile cezalandırılır. 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 58. maddesinin 2. fıkrası hükmü saklıdır.

Tutuklu veya cezaevinde bulunan hükümlüler hakkında bu ceza hücrede infaz olunur.

Bu kararlar kesindir.

Mahkeme, duruşmanın inzibatını bozan sözlü veya yazılı beyanat ve davranışlar ile mahkemeye, Mahkeme Başkanı veya üyelerden herhangi birine, savcıya, savcı yardımcısına, tutanak kâtibine yahut görevlilere karşı uygun olmayan söz ve davranışlar hakkında yayın yasağı koyabilir; bu yasağa rağmen yayında bulunanlara üç aydan altı aya kadar hapis cezası ile birlikte 1.000 liradan 3.000 liraya kadar ağır para cezası verilir.

Mahkeme Başkanı, duruşmanın inzibatını bozan sanığı veya müdafii, o günkü duruşmanın tamamına çıkmamak üzere, duruşma salonundan çıkartır.

Duruşma salonundan çıkartılan sanık veya müdafii, bundan sonraki oturumlarda da duruşmanın inzibatını bozmakta ısrar etmeleri halinde, bir daha aynı dava ile ilgili duruşmalara katılmamalarına da karar verebilir.

Yukarıdaki fıkra, müdafii hakkında uygulandığı takdirde keyfiyet, ilgili baroya bildirmekle beraber, müvekkiline de dilerse, başka bir müdafii tâyin etmesi için süre verilir.

Müdafii, Avukatlık Kanununun 41. maddesinin 2. fıkrası gereğince tâyin edilmişse, durum kendisini tâyin eden mercie de bildirilir.

Duruşma salonundan çıkartılan sanık veya müdafii, tekrar duruşmaya alındıklarında, yokluklarında yapılan söz ve işlerin esaslı noktaları bildirilir. Müdafii dilerse yokluğundaki tutanakların örnekleri de kendisine verilir."

Her üç teklifte gerekçe olarak gösterilen hususlar şunlardır :

"Duruşmanın inzibatını ve cezaları öngören bu madde, Askerî Mahkemeler Kuruluş ve Yargılama Usulü hakkında Kanunun 143. maddesi doğrultusunda tasarıya ithal edilmiştir. Esasen buna benzer hükümler ayrıca C.M.U. Kanununda ve H.M.U.Kanununda mevcut bulunmaktadır.

Savunma hakkını en ufak bir şekilde dahi zedelemeyen bu maddenin, uygulamada çoğu kez görülen ve tekrarlanmak istenen hak suistimallerini, mahkeme mehabetini ihlâl eden fiilleri, duruşmanın devamına imkân bırakmayan ve hatta mahkemeye, hâkimlere ve görevlilere karşı bazen suç haline de dönüşerek meydana getirilen tutum ve davranışları önlemek ve bunlara yer vermemek maksadıyla sevk edilmiş bulunduğunu da burada açıkca belirtmek gerekir".

"Duruşmanın inzibatını ve cezaları öngören bu madde, Askerî Mahkemeler Kuruluş ve Yargılama Usulü hakkında kanunun 143. maddesi doğrultusunda tasarıya ithal edilmiştir. Esasen buna benzer hükümler ayrıca Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda ve H.M.U.Kanununda da mevcut bulunmaktadır.

Savunma hakkına ilişkin hükümlere hiçbir şekilde etkisi bulunmayan bu maddenin, özellikle son zamanlarda çok görülen anarşik olaylarla ilgili dava sanıklarının devam edegelen tutum ve davranışlarının kaçınılmaz bir sonucu olduğunu da, burada açıkça belirtmek gerekir".

Bu gerekçelerin hiçbiri Yargılama Hukuku esaslarına uygun değildir

a)Böylesine savunma hakkını sınırlayan bir hükmün Anayasanın emri olmadığını kabul etmek gerekir. Anayasanın değişik 136 maddesinde bahsi (20.3.1973 tarih ve 1699 sayılı karar) savunma hakkının da sınırlanabileceğine ilişkin bir kayıt mevcut değildir. Maddede açıkça belirtilen hususlar dışında, son fıkrada yer alan "Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kuruluş ve işleyişi, görev ve yetkileri ve yargılama usulleri ile ilgili diğer hükümler kanunda gösterilir" hükmüne dayanılarak savunma hakkı sınırlanamaz. Savunma hakkı "diğer hükümler" tabirine girebilecek kavramlardan değildir. Savunma hakkı Anayasamızda "H a k a r a m a ö z g ü r l ü ğ ü" adı altında (31) ayrı bir Anayasa müessesesi olarak kabul edilmiştir. Başka bir kanuna atıfla sınırlanması mümkün değildir.

b)Kanunun ve tasarıların kullandığı ibarelerde kesinlik yoktur. "... görevlilere karşı uygun olmayan söz,davranış", "duruşmanın inzibatını bozan sözlü veya yazılı beyanat ve davranışlar" ibarelerine dayanılarak savunma olanağı ortadan kaldırılabilir. Kesin bir kavram olan "S a v u n m a H a k k ı" böyle bir tehdit altında tutulursa savunmanın gereği gibi yapılması olanağı bulunamayacaktır. "Uygun olmayan davranış" Usul Hukukunda geçerli bir deyim değildir.

c)Maddenin sanığı avukatını değiştirmeye zorlayan, davadan uzaklaştırılan avukatın müvekkiline "başka bir müdafî tâyini için süre verilmesi" Mahkemenin "uygun görmediği avukat"ı tasfiye etmek yetkisi ile donatılmış olması anlamına gelirken özgür ülkeler usul hukukunda savunucusunu seçmek olanağının, bu hakkın özünü meydana getirdiğini kabul eden ilkeye aykırı düşmektedir. Hakkın özüne dokunulmazlığı kuraldır.

4) Hâkimlerin tâyinleri usulü : Siyasetin Adalete müdahalesi daima "m u t e m e d h â k i m" tefriki yapılmakla sağlanmak istenir. Kanunda ve tasarıda bu vasıf açıkça bellidir. Yürütme organına, "tâyin" edilecek hâkimlerde bazı nitelikler aramak yetkisi tanınmak istenmektedir.

Evvelâ Kanunun sistemi üzerinde durulmalıdır :

a)Aday Usulü : Yüksek Hâkimler Kurulunca, Bakanlar Kurulu tarafından gösterilecek adaylardan başkasının seçilemeyeceği yolunda bir sisten.

ile siyasî tercihin müdahale ettiği mahkemelerin, kamu önünde ve yargılananlar ve savunanlar nazarında, tarafsız bir mahkeme, dolayısı ile "mahkeme" olarak görünmesine imkân yoktur.

Kanunun 6. maddesinin birinci fıkrasına göre; "Devlet Güvenlik Mahkemesi Başkanlığı, Üyeliği, Yedek Üyeliği, C.Savcılığı ve C.Savcı Yardımcılığı atamalarında, Bakanlar Kurulunca her boş yer için bir misli aday gösterilir. Bu adaylar arasından Devlet Güvenlik Mahkemesi Hâkimlerinin atanması Yüksek Hâkimler Kurulunca, Cumhuriyet Savcı ve Yardımcılarının atanmaları Yüksek Savcılar Kurulunca, Askeri Hâkimlerden üye, yedek üye ve Savcı Yardımcılarının atanmaları ise, özel Kanunlarında gösterilen usule göre yapılır". Bu hükmün birinci cümlesi Anayasanın 136. maddesine 1699 sayılı Kanunla eklenen fıkranın tekrarından ibarettir. Tasarılar da bu hüküm tekrarlanmıştır. O halde kusurun kökeni Anayasanın değişik metninden gelmektedir. Konunun "A n a y a s a n ı n A n a y a s a y a a y k ı r ı l ı ğ ı" açısından da incelenmesi gerekir.

"Bağımsızlık bakımından daha öncekilerden farklı yanları, bunlardaki hakimlerin atanmasında yürütme organının etkisinin daha ağır basması ve hakimlerin görevlerinin geçici olması biçiminde görülmektedir.Devlet Güvenlik Mahkemelerinde asker üyeleri, Milli Savunma Bakanı, askeri hakimlerin kanunlarına göre atamaktadır. Adlî hakimlere gelince, bunların atanmasında da hükümet söz sahibidir. Yüksek Hakimler Kurulu ancak hükümetin gösterdiği iki üyeden bir tanesini seçme yetkisine sahiptir. Oysa, adlî mahkemelerdeki hakimlerin tayinlerinde özlük işlerinde yürütme organının etkili olmaması için Yüksek Hakimler Kurulu bütün bu yetkileri elinde toplamıştır. Yüksek Hakimler Kurulunun hakimlerin bağımsızlığını sağlamak için kurulduğu bir an için hatırlanırsa, onu etkisiz bırakmak amacıyla Anayasaya sokulan bu hükümlerin bağımsızlığı zedelediğini kabul etmemek olamaz." (Tosun, Ö. Milliyet 31.7.1976),

Anayasanın 7. maddesinde yer alan "yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır" kuralı ile sistemi bağdaştırmak mümkün olamayacaktır. Bir misli adaydan, ancak birini seçmeye mecbur tutulan Yüksek Hakimler Kurulunca yapılan atama, bu Kurulun tasarrufu sayılmaz. Hakimi esasında yürütme "tâyin" etmiştir. Yüksek Hakimler Kurulunun yetkisine Anayasanın bu şekilde müdahalesi Usul Hukuku ilkelerini ihlâl etmiştir.

Bakanlar Kurulunun her iki adayında, Yüksek Hakimler Kurulu, reddedip yeniden aday gösterilmesini isteyebilmelidir. Anayasada bunu engelleyen bir hüküm yoktur.

- "Adalet Bakanı, gerekli gördüğü hallerde, Yüksek Hakimler Kuruluna başkanlık eder" (Anayasa 143/6). Bu hüküm değiştirilmeden evvel Adalet Bakanı toplantılara katılabilir, oylamaya katılamazdı. Devlet Güvenlik Mahkemelerine Bakanlar Kurulunca gösterilen adayların seçimi ve atanması işlemlerinin görüşüleceği toplantılara Adalet Bakanının katılması halinde "Y a r g ı n ı n b a ğ ı m s ı z l ı ğ ı" anlamını daha fazla yitirecektir. Adalet Bakanının bu yetkiyi kullanmaması çok isabetli bir gelenek olabilir.

b) Süreli Atama : Kanununun 6/2. maddesine göre "Devlet Güvenlik Mahkemeleri Başkan, Üye ve Yedek Üyeleri ile Cumhuriyet Savcı ve Yardımcıları üç yıl için atanırlar. Süreleri bitenler yeniden atanabilirler. Yeni atanmalar göreve başlayıncaya kadar öncekilerin görevi devam eder".

"Süreli tâyin usulü" nün başta gelen sakıncası yeniden aday gösterilmek kuşkusunun göreve etkili olabileceğidir. Buna mukabil tasarıda aynı maddede şu güvence getirilmektedir. Atananlar "bu süre için de Yüksek Mahkemelere seçilme hali ayırık olmak üzere başka yer veya göreve atanamazlar. Ancak bu süre içerisinde görevlerde herhangi bir sebeple boşalma olduğu takdirde ... 15 gün içinde atamalar yapılır".

Boşalmaya örnek olarak Kanunun gerekçesinde "sürekli hastalık, ölüm, istifa gibi sebepler" gösterilmişti.

"Süre güvencesi" elbette yerindedir. Fakat kabul edilen sürenin kısalığı karşısında yeniden aday gösterilmemek kuşkusunun etkisini arttıracığını kabul etmek gerekir.

Aday göstermek yürütmenin, yürütme de iktidarın elinde olacağına göre, siyasetin bu yolla Adaletle sızması yolu açılmış olabilecektir.

ç) Tasfiye : Her üç tasarıda aday usulü ısrarla muhafaza edilmiştir. 73 sayılı tasarinin gerekçesi şudur:

"Devlet Güvenlik Mahkemesine yapılacak atamalarda, her boş yer için Bakanlar Kurulunun bir misli aday göstereceği, atamaların bu adaylar arasından, maddede açıkca ifade edildiği üzere, başkan, iki asil ve bir yedek üyenin Yüksek Hakimler Kurulunca; cumhuriyet savcısı ve yardımcılarının Yüksek Savcılar Kurulunca; askeri hakim ve askeri savcı yardımcılarının da özel kanunlarında gösterilen mercilerce yapılacağı derpiş olunmaktadır.

Devlet Güvenlik Mahkemelerine atananların üç yıl için atanacağı, süresi bitenlerin yeniden atanabilecekleri, yeni atamalar yapıldığında işlemlerin aksamaması için, yeni atananların görevlerine başlamasına kadar öncekilerin görevlerine devam edeceği, bu üç yıl zarfında, atananların yüksek mahkemelere seçilmesi hariç, başka yer ve göreve atanamayacakları ancak

sürekli hastalık, ölüm, istifa gibi sebeplerle görevlerde boşalma olduğunda, yeni atamaların yapılabileceği ve atanmaların, görevlerinin mahiyeti icabı derhal görevlerine başlamaları gereği maddenin müteakip fıkralarında tan-
zim edilmektedir.

"Maddenin son fıkrası atamalar için tâyin ettiği onbeş günlük süre-
nin ilk on günü içinde Bakanlar Kurulunca aday gösterileceğini ve sonraki
beş gün içinde de yetkili kurul ve mercilerin atamaları yapmaları gerekti-
ğini ifade etmektedir".

O halde sistemin muhafazasında direnme bahis konusudur. Buna bir
de "tasfiye olanağı" eklemek istenmektedir.

73 sayılı tasarıda yer alan "geçici madde" şu hükmü ihtiva etmek-
tedir :

"Geçici Madde - Bu Kanun hükümlerine göre: Devlet Güvenlik Mahke-
melerinin kurulması ile mahkeme başkanlığına, asıl ve yedek üyeliğine, Cum-
huriyet savcılığına ve Cumhuriyet savcı yardımcılığına yapılacak atamalara
ilişkin uygulama, Kanunun yürürlük tarihini takip eden 30 gün içerisinde
tamamlanır.

Yukarıdaki fıkra gereğince, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kurul-
masına ve atanacakların görevlerine başlamasına kadar, mevcut Devlet Gü-
venlik Mahkemeleri ile, bu mahkemelerin başkanı, asıl ve yedek üyelerinin
Cumhuriyet Savcısı ile Cumhuriyet savcı yardımcılarının görev yetkileri
devam eder".

Kanun 1973 yılında yürürlüğe girmiş, bazı güvenlik mahkemeleri ve
yargıçları "siyasal iktidar"da makbul sayılmamışlardır. Bu geçici maddenin
tasfiye olanağı sağlamak amacı ile düşünüldüğü bellidir. Bu maddenin sevki
daha "siyasi tercih"in etkili olması isteğini açıkça kanıtlamaktadır. 72 ve
65 sayılı kararlarda böyle bir geçici madde bulunmamaktadır.

5) Yargı Çevresi : Kanunun 2. maddesi her üç tasarıda aynen muha-
faza edilmiştir. Maddenin sistemi şudur:

Devlet Güvenlik Mahkemelerinin, gerektiğinde yargı çevrelerinin
değiştirilmesine veya bu mahkemelerden bir veya bir kaçının kaldırılmasına,
Yüksek Hakimler Kurulunun uygun görüşü alındıktan sonra, Adalet Bakanının
teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca karar verilir.

Demekki ilk kuruluşta yalnız Adalet Bakanlığının teklifi üzerine,
sonraki kuruluşta, yargı çevresinin değiştirilmesinde, bir veya bir kaç
mahkemenin kaldırılmasında Yüksek Hakimler Kurulunun uygun görüşü alınmak
şartı ile Bakanlığın önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca karar verilecektir.

O halde yargı çevresi "k a r a r n a m e" ile tâyin edilecek ve değiştiri-
lebilecektir. Bu tâyin ve değişikliğin görölmekte olan bir davanın isten-
meyen mahkemeden davayı alıp istenen mahkemeye vermek gibi bir sakınca do-
ğuracağından kuşkulanmak haksız değildir. Burada "t a b i i h â k i m"
kavramına aykırı düşen bir nitelik göse çarpmaktadır. Bu sakıncayı önle-
mek için yasal bir tedbir mümkündür.

6) Hâkimin reddi : Kanunun 25. maddesi hükmü şöyledir :

"Devlet Güvenlik Mahkemesi Başkan ve üyelerinin reddine dair isten-
ler, Kurula katılan hâkimlerde değişiklik yapılmaksızın bu Mahkemece ince-
lenir. İstemın reddine ilişkin kararlar aleyhine itiraz edilemez. Ancak
esas hükümler birlikte temyiz olunabilir".

Kanun ve tasarılar da gerekçe şöylece açıklanmıştır :

"Tatbikatta davaların sürüncemede bırakılması ve hâkimlerin yıpra-
tilarak, bezdirilmesi maddesiyle kötüye kallunılan hak suistimallerini ke-
sin bir şekilde bertaraf etmek için, madde sevkedilmiş bulunmaktadır.

Özellikle çok sanıklı davalarda, her celse bir veya bir kaç sanık
veya müdafî tarafından değişik şekillerde de tasarlanan bir plân dairesinde
tevali eden maksatlı reddi hakim taleplerinin, dava dosyalarını mahkemeler
arasında defalarca gönderilme ve iadelerine yol açtığı ve büyük ölçüde da-
vaların sonuçlandırılmasını güç hale getirdiği dikkate alınarak, sevkedilen
bu hükümle, genel olarak kanunun himaye ettiği bir hakkın ziyanına da sebe-
biyet verilmemiş bulunmaktadır.

Vukubulan reddi hakim talepleri, kurulda değişiklik yapılmadan ay-
nı mahkemece incelenecektir. Pek tabiidir ki, red sebebini varit gören hâ-
kim veya hâkimlerin davayı görmekten çekinecekleri asli hukuk kurallarının
gereği bulunmaktadır. Ret sebebinin varit görölmemesi halinde ise, şayet
ret sebebi herhangi bir delile dayandırılmışsa, talebi inceleyecek kurul,
bu delilleri de toplayacak ve varacağı sonuca göre gerekli kararı ittihaz
edecektir. Ret sebebinin yerinde hallinde ittihaz olunan kararlar da, neti-
cede esas hükümle birlikte temyiz edilebilecek ve bunu Yargıtayın, bu mahke-
melerce verilen hükümlerin temyiz mercii Ceza Dairesi kesin olarak sonuca
bağlayacaktır".

Kanunun bu hükmü usul hukuku ilkelerine tünden aykırı düşmektedir.
Böylesine usul hukukuna aykırı hükümlerin kabulüne Anayasanın (değişik)
136. maddesinden gelen bir zorunluk düşünülemez. Hakimin reddi müessesesinin
hukuksal niteliğini küçümseme ürünü olan bu hükme ihtiyaç da yoktur. Genel
Kurallar yeterlidir ve "H a k k ı n k ö t ü y e k u l l a n ı l m a s ı" nı
esasen Yargıtay içtihadı bertaraf etmiştir.

Yukarıda açıklanan konular karşısında hâkimin reddi, Devlet Güvenlik Mahkemelerinde büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle hakim reddi hakkında kısıtlayıcı hükümler bu mahkemelerin demokratik adalet ilkelerinin dışında kalması gibi bir sonuç yaratmaktadır. "Mahkemelerin karar ve hükümlerinin alâkadarlara itaat ve hürmet telkin eylemesi bunları verenlerin, adil olmalarını, tarafsızlık şüphesinden azade bulunmalarını icap ettirir" (Prof.B.Kantar, s.38). Sanığın red hakkı kısıtlanırsa hiç bir mahkeme bu görünümü getiremeyecektir. Bir kuruluşa mahkeme demek, yeterli değildir, "Mahkeme" olmak için gerekli koşulları kendinde toplamış bir kuruluş, bir süre sonra çalışamaz hale gelir. Adaletin uygulanması ile görevli olanlar bu gerçeği yakından bilmektedirler.

Genel Usul Hukukuna göre "hakimin reddi talebine mensup olduğu mahkemece karar verilir" (CMUK. 26). Fakat reddolunan hakim veya hakimler katılmaksızın mahkemenin teşekkül etmesi kabil olmazsa red talebi hakkında, kanunda gösterilen birbaşka mahkeme, talebi karara bağlar. Halbuki "Devlet Güvenlik Mahkemeleri Başkan ve Üyelerinin reddine dair olan istemler, Kurula katılan hakimlerde, değişiklik yapılmaksızın, bu mahkemece incelenir".

7) Sıkıyönetim : İleri sürülen kuşkulardan biri de şudur: "Devlet Güvenlik Mahkemeleri Sıkıyönetim rejimini sürekli kılacaktır" (Sazak, D.Yeni Ulus 27 Temmuz 1976). "Gün gelir, Devlet Güvenlik Mahkemeleri, onu kuranlar için bile güven değil güvensizlik ögesi olarak, ülkenin siyasal ve düşünsel atmosferi üzerinde Demoklesin kılıcı gibi sallanabilir. Sivil Sıkıyönetim rejimi bir ülke için Askeri Sıkıyönetimden bin kat daha tehlikelidir" (Velidedeoğlu, H.V.Kutsal Görev, Cumhuriyet 18 Temmuz 1976).

"Mahkemede sivil hakimlerin yanı sıra askeri hakemlerin yer alması da olağanüstü koşulların ürünü olan sıkıyönetim mahkemelerine bir çeşit devamlılık anlamını taşır" (Alacakaptan, U.7 gün 27 Haziran 1973).

Anayasamız "olağanüstü haller"i tanımlamış, dolayısıyla sınırlamıştır. Üstü kapalı biçimde "s ü r e s i z s ı k ı y ö n e t i m" e dönüşen bir anlayış demokratik Anayasa hukuku ilkelerine aykırıdır. Ayrıca olayına göre sıkıyönetime karar vermek yetkisinden feragat de mümkün değildir.

8) İhtisas Mahkemeleri : Devlet Güvenlik Mahkemelerinin lehindeki düşüncelerden birisi de bu mahkemelerin birer i h t i s a s m a h k e m e s i olmasıdır: "Türkiye^{de} ihtisas mahkemeleri yalnız Devlet Güvenlik Mahkemeleri değildir. İş Mahkemeleri, Basın Mahkemeleri, Ticaret Mahkemeleri ve emsali mahkemeler vardır" (Erer, T. 22 Temmuz 1976, Son Havadis).

Bu düşünce teknik açıdan da doğru sayılamaz. İhtisas mahkemeleri hakimlerinin atanmasında hiç bir özellik yoktur, onlarda bütün hakimler gibi atanırlar.

İhtisas mahkemelerine giden işler bir ihtisas sağlayacak kadar sınırlıdır. Devlet Güvenlik Mahkemelerine giden işler o kadar birbirinden ayrı, o kadar geniş ve o kadar takdirîdirki "diğerleri gibi bir ihtisas mahkemesi" iddiası içdenlikle bağdaşamaz.

9) Çözüm Yolu : "Yani Anayasanın hangi hükmü, hangisine yeğlenecektir? Yoksa. Anayasada biri ötekinden daha geçerli, daha bağlayıcı olan kurallar mı vardır? Hukuk çerçevesinden hiç taşmadan bu sorulara verilecek sağlıklı cevap şudur: Herhangi bir hukuk metni gibi, Anayasanın kendisi de, ancak tümü gözönünde bulundurularak yorumlanabilir. Bizim Anayasamıza tümüyle bakıldığında, bu metnin temel özelliğinin, batılı anlamda hukuk devletini bütün gerekleriyle ülkemize getirmek olduğu herkesçe görülebilir. İşte Anayasadaki her düzenleme bu açıdan değerlendirilmelidir.

Elbette bu değerlendirme keyfi bir işlem değildir. Bu değerlendirmeyi, her kademede, hangi mercilerin yapabileceği ve her kademede bunun sonuçlarının ne olacağı, ancak çetrefil hukuk tartışmaları sonunda saptanabilir. Bir hükmün Anayasada yer alması ona tartışmasız bir hukuk üstünlüğü sağlamaya yetmez. Örneğin, Anayasanın başka hükümleriyle çelişmemek gibi başka hukuk özellikleri de taşıması gerekir. Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kuruluşunun Anayasaya aykırılığı iki düzeyde tartışılabilir. Birinci düzeyin konusu, bu amaçla çıkarılacak yasanın Anayasaya uygunluğudur. İkinci düzeyde ise, doğrudan doğruya, ilgili Anayasa hükümlerinin, Anayasaya uygunluğu değerlendirilebilir.

Anayasa Mahkemesi tarafından biçim yönünden iptal edilen eski Devlet Güvenlik Mahkemeleri Yasasına bakılırsa, birinci düzeyde Anayasaya aykırılık, başlıca iki noktada oluşmaktadır. Bunların birincisi, görev kapsamının belirsizliği nedeni ile, suç işlediği sırada sanığın hangi mahkemenin karşısına çıkarılacağını bilememesi ve dolayısıyla bu mahkemelerin olağanüstü mahkemeler haline gelmesidir. İkincisi, yargılamanın hızlandırılması gerekçesiyle, savunma hakkının özüne dokunan kısıtlamalar getirilmiş bulunmasıdır. O kadar ki eski Yasa, biçim yönünden iptal edilmemiş olsaydı, işte hiç olmazsa belirtiler bu nedenlerle, esas yönünden Anayasaya -hem de değişik biçime- aykırı bulunarak iptal edilmesi gerekirdi.

İkinci düzeyde, yani doğrudan doğruya Anayasa hükümlerinde yer alan Anayasaya aykırılık, mahkemelerin bağımsızlığı ilkesinde düğümlenmektedir. Bu durumda hukukun gösterdiği yol nedir? Bu soruyu cevaplandırabilmek için,

önce hukuki durumu saptamak, ondan sonra, hangi merci söz konusu ise onun yetkilerini araştırmak gerekir. Hukuki durum şudur: Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kuruluşunu öngören Anayasa hükümleri, mahkemelerin bağımsızlığını öngören başka Anayasa hükümleriyle çelişmektedir. Bu çelişme karşısında, yasa koyucunun görevi, çelişen hükümlerden Anayasa ile en çok uyuşanları üstün tutmak, ötekilerini ihmal etmektir. Gerçekten de, yasa koyucu, Devlet Güvenlik Mahkemelerini Anayasanın ilgili hükmünün öngördüğü gibi kurarsa, Anayasanın bütününden çıkan temel özelliğe çok daha uygun olan, hatta hukuk devletinin vazgeçilmez ögesi olan başka bir hükmünü -mahkemelerin bağımsızlığı kuralını- çiğnemiş olur.

Yüce mahkemenin önünde çok daha geçerli bir yol vardır. Anayasa Mahkemesinin hukuk dışına hiç taşmadan yapabileceği şey, Anayasaya aykırı olan Anayasa değişikliğini ihmal etmektir. Yani onu iptal etmez ama, yasaların anayasaya uygunluğunu denetlerken bu hükmü bir kenara bırakır. Bilindiği gibi, bu yöntem yasalarla ilgili olarak, Amerikan Yüce Mahkemesi tarafından bundan 170 yıl önce kullanılmaya başlanmıştır. Dolayısıyla özgün bir yanı da yoktur. Anayasa Mahkemesinin kendiside, Anayasa ile çatışan ama dava konusu yapılmayan bir yasa hükmünü ihmal edeceğini ve doğrudan doğruya Anayasa hükmünü uygulayacağını şimdiye dek bir kaç kez karara bağlamıştır. Aynı mantık Anayasa değişiklikleri için de geçerlidir." (Eroğlu, C.DGM. Anayasaya Aykırı Olabilir mi? Milliyet, 12,8,1976).

III. DIŞ ÖRNEKLER

1) Fransız Örneği : Fransız Devlet Güvenlik Mahkemesi, 15 Ocak 1953 tarih ve 63/23 sayılı iki kanunla kurulmuştur. (Bu mahkeme için bk. Une nouvelle juridiction d'exception: La cour de sûreté de l'Etat, Revue de Science criminelle et de droit pénal comparé, 1964, n.1, s.1). Fransız Devlet Güvenlik mahkemesinin bazı özellikleri üzerinde durmakta Bu mahkemele mukayese imkânı bulunabilecektir.

a) Fransa'da bir tek güvenlik mahkemesi kurulmuştur. Buna gösterilen gerekçe şudur: Devlet güvenliğine karşı işlenen bazı suçların ülkenin her tarafına dağılmış Kovuşturma, soruşturma ve yargılamanın bir merkezde toplanmasının daha etkili olabileceği, usuller ve hükümler arasında çelişkileri önleyebileceği (Vitu, s.4) düşünülmüştür.

b) Fransız Güvenlik Mahkemesi de "k a r m a m a h k e m e" dir. Sivil ve Asker hakimlerden kurulur. Asker hakimlerin bulunmasının bu mahkemenin olağandışı olmak niteliğini (istisnâî mahkeme olduğunu) daha açıkça ortaya koyduğu ileri sürülmektedir (bk.Vitu, s.7). Bu görüş, çoğunluğun sivil hakimlerde olduğu düşüncesiyle karşılanmak istenir.

c) Fransız mahkemesi kendi kendine yeterli bir kuruluş biçimindedir. Diğer bir deyimle bu mahkeme, soruşturma ve yargılamayı kendi organları ile yürütür. Bu durumun Usul Hukukunun "Y a r g ı b ü t ü n l ü ğ ü", "S a v c ı l ı ğ ı n b ö l ü n m e z l i ğ i" ilkelerine aykırı düştüğü ileri sürülmektedir (bk.Vitu, s.7).

ç) Hakimler "Y ü k s e k H a k i m l e r K u r u l u" nun mütalâası alındıktan sonra Bakanlar Kurulu kararı ile atanırlar. Uygulamada bu mütalâa öneri haline dönüşmüştür.

"Fransada Güvenlik mahkemesi adaylarını yüksek hakimler kurulu seçmektedir. Hükümet sadece bu gösterilen adaylar arasında atama yapabilir" (Kazan, T. Demokrasi açısından DGM. sorunu, Politika, 13 Temmuz 1976).

d) Atamalar sürelidir. Kanunun Hükümet önerisinde süre bir sene idi. Bunun nedeni Fransada askeri mahkeme üyeliği süresinin de bir yıl olması idi. Parlamento da bu kadar kısa bir sürenin "h a k i m i n b a ğ ı m s ı z l ı ğ ı" nı zedeleyeceği ileri sürüldü. "İktidarın yeteri kadar ırsal olmayan hakimi uzaklaştırmak isteği" (bk.Vitu, s.11), üzerinde duruldu. Süre kaydı çıkarılacaktı. Fakat Askeri hakimlerde atamalar kısa süreli olduğundan, ancak iki senelik (yenilenmesi mümkün) süre kabul edildi. Görüldüğü üzere "sürelî atama usulü"nün kökeni, Fransada ki askeri mevzuattır.

e) Soruşturma döneminde sanık'ın avukatının bulunması şarttır. Soruşturmanın başında sanığa bu hakkı bildirilir ve avukatını seçmesi için dört günlük mihil verilir. Eğer bu sürede sanık avukatını seçmezse, Baro Başkanı veya yokluğunda mahkeme Başkanı resen müdafî tayin eder. Müdafî, sanığın sorgusunda hazır bulunmak dahil, usul hukukunun tanıdığı bütün yetkilerle donatılmıştır (bk.Vitu, s.30).

f)63/23 sayılı Kanununun 46. maddesi, mahkemenin hükmünün temyiz edilebileceğini gösterir. Temyiz yolu, genel usul kanununun 567-621 maddelerine tabidir. Yargıtayda "ö z e l d a i r e" yoktur.

g)Fransız Devlet Güvenlik Mahkemesi biri hüküm diğeri soruşturmaya denetim dairesi olmak üzere iki daireden kurulur, yetkisi bütün ülkeyi kaplar, tek mahkemedir (15 Ocak 1963 tarih ve 63/23 sayılı K. m.1). Soruşturma-denetim dairesi biri Başkan olmak üzere üç hakimden kurulur. Hüküm dairesinin Başkanı birinci başkandır. Başkanla beraber beş hakimli bir dairedir. Savcılık görevini biri başsavcı olmak üzere üç savcı yerine getirir (aynı K. l.4). Geçici hüküm ve soruşturma-denetim daireleri de kurulabilir. Bu mahkemelerde çalışanlara muayyen bir tazminat ödenir (m.12).

Fransız Güvenlik Mahkemesinde de mahkeme avukatlar hakkında disiplin tedbiri alabilir. Fakat mutlaka Baro Başkanı dinlenecektir (m.34).

h) Fransız güvenlik mahkemesi kanununa göre (m.46) Yargıtay hükmü bozarsa, mahkemenin başka üyelerden kurulmasını da emredebilir.

i) Bir değerlendirmeye gidilirse : Fransız Devlet Güvenlik Mahkemesini kuran iki kanun Parlamento'da görüşülürken bu mahkemenin "siyasi muhalefeti etkisiz kılmak için hükümetin eline bir araç verilmesi", bu mahkeme ile, kişi özgürlüklerinin sağlanması için bir yüzyıl harcanan çabanın bir anda yıkılması olarak nitelendirildiği görülmektedir (Müzakere zabıtları için bk. J.O. Déb. parl. Ass.Not.1963, s.214).

Güvenlik Mahkemelerinin diğerleri gibi (umumi mahkemeler gibi) bir mahkeme olduğu iddiasını Fransız Hukukcuları (bk.Vitu, s.5) şöyle isimlendirirler : Hérésie juridique. (Hukuki Sapkınlık).

İngiltere, Fransa veya İsviçre'de benimsenmiş ve oralarda kötü kullanıma olanağı yaratılmamış bir çözüm, bizde korkunç sonuçlara ulaşabilir. Çünkü adı geçen ülkelere çoğulcu toplum yapısı tam olarak gerçekleştirildiğinden, o yasal çözümün siyasal ve partizan dürtülerle kötüye kullanılmasını, gelişmiş baskı gurupları (sosyal güçler dengesi) başarı ile önleyebilir (Aksoy, M. DGM. Cumhuriyet, 22 Temmuz 1976). (Çelenk, H.Devlet Güvenlik Mahkemeleri Ankara, 1976, s.25).

- "Devlet Güvenlik Mahkemesinin Fransada da bulunduğu yaygaraları koparılmış ise de, Fransada bizdekinin tersine olarak Yüksek Hakimler Kurulunun gösterdiği adaylar içinden hükümet atama yapmaktadır, yoksa bizde olduğu gibi hükümetin uygun gördüğü üyelere birini Yüksek Hakimler Kurulu seçme durumuna düşürülmemiştir" (Tosun, Ö. Milliyet, 31 Temmuz 1976).

- "Tarafsızlık bakımından daha önceki adli mahkemelerde görülen kural, hakimlerin reddi istendiğinde ortaya çıkmaktadır. Genel kural, reddi istenen bir hakimin bu red isteğinin görüşülüp karara bağlandığı kurulda yer almamasıdır. Oysa, Devlet Güvenlik Mahkemelerinde reddi istenen hakim red hakkında karar verecek kurulda bulunmaktadır. Örneğinin Fransada da bulunmadığı böyle bir hüküm, bizce Anayasaya da aykırıdır. Her sanık tarafsız bir hakim ya da mahkeme tarafından yargılanma hakkına sahiptir, gerek İnsan Hakları Bildirileri, gerekse Anayasamızın ruhu bunu böyle gerektirir. Anayasamız savunma hakkını herkese tanırken (m.31) herhalde tarafsızlığı ileri sürüldüğünde istemediğimiz bu hakimin de içinde bulunduğu bir kurulca bu hususta karar verilmesini kabul etmiştir denemez" (Tosun, Ö. Milliyet 31 Temmuz 1976).

- Anarşitleri yargılamak için genel mahkemelerin sadece maddi olanaklarını takviye eden Alman Adalet Bakanlığına yapılan tenkitleri Bakan Vogel şöylece yanıtlamıştır : "Hiç değilse bazı ülkelerdeki gibi, ulusal güvenlik mahkemeleri kurmuyoruz".

- Fransada ünlü bir davada görevli olduğu mahkemede bir Fransız savcısı şunları söylemiştir: "İstisnai mahkemeler ne Fransada ne başka bir ülkede Adalete onur getirmemiştir".

2) Fransız örneğinin kökeni : Cezayir olayları, Fransanın yaşadığı, sömürgeciliğin kalıntısı düşüncelere ilişkin diğer bir deyimle kendi kendine özgü olaylardır. Bu olaylar karşısında Fransa bir örnek aradı. Daha evvel denemiş Faşist İtalyanın güvenlik mahkemesi örneğini buldu. Türkiye'de örnek tutulan Fransız denemesinin kökeni "faşist İtalyan hukuku"dur.

a) İtalyada Devlet Güvenlik mahkemesi, evvelce beş sene için, yani "geçici mahkeme" olarak kuruldu. 1926 tarihinde 2008 sayılı Kanunla kurulan bu mahkemenin nedeni kanunun gerekçesinde şöylece açıklanmıştı: "Fertlerin hayatında olduğu gibi Devletin hayatında da zaruret bahis konusudur. Zaruret hali bahis konusu olunca, Güvenlik Mahkemelerini izah kabildir. Antifaşist davranışlar, suç haline dönüşmüşler, bu suretle istisnai sert tedbirlerin alınmasını gerekli hale getirmişlerdir." 2008 sayılı kanun hem usul hükümleri getiriyor, hemde 1889 tarihli Zanardelli Kanununda (yani Kanunumuza meyhaz olan kanunda) yer almayan yeni bazı suçlar yaratıyordu. Bu konu memleketimiz için de ilginçdir. Çünkü bu kanundan sonra

1930 İtalyan Ceza Kanunu yapıldı ve o kanunun hükümleri 3036 sayılı kanunla kül halinde Ceza Kanunumuzun ikinci kitabının birinci babına aktarıldı. Fakat usul hükümlerine iltifat olunmadı. Fakat bu gün Devlet Güvenlik mahkemeleri Kanunu ile eksik tamamlandı (!).

b)İtalyada 2008 sayılı Kanun esas itibariyle güvenlik mahkemesini askeri (veya o statüye tabi) hâkimlerden teşkil ediyordu. Kanunumuzda karma sistem asker ve asker olmayan hakimlerden, hatta asker olmayanlara adette daha fazla yer vermek usulüne göre bir kuruluş düşünülmüştür. Buna bakarak kanunumuzun daha demokratik olduğunu iddia edebiliriz?

c)İtalyan Güvenlik Mahkemesi bütün ülke için tek mahkeme olarak kurulmuştu. Fakat ihtiyaç halinde dairelere ayrılarak merkezden başka yerlerde de çalışabiliyor veya merkezden gayri bir mahalde toplanabiliyordu (De Mauro (G.B.), Tribunale speciale per la difesa dello stato, Nuovo dogesto italiano, 1940, Torino,ss.487).

IV. OLAĞAN DIŞI YARGILAMALAR

"İstisnaî Mahkemeler", "olağanüstü mahkemeler" ve benzerleri bir gurupta toplanabilir. Bunların hepsini ifade etmek üzere "Olağan dışı yargılamalar" diyebiliriz. O halde olağan dışı yargılamalarda tarihsel açıdan çıkarılacak sonuçlar yok mudur? Bu sonuçları gözönünde tutarsak böylesine mahkemeleri kurmanın sakıncaları ve insanlık karşısındaki değer hükmümüz ne olabilir?

Tarihte "olağan dışı yargılamalar"a rastlanmıştır. Hemen her dönem ve her ülkede bu tür yargılamaların ortak nitelikleri vardır: Adalet görünüşü altında Adaletsizliği sağlamak.

1- Adalet Kavramı : "Merhamet" adalet değildir. "Merhametli hakim" makbul sayılmamalıdır. Fakat "insafli hakim"ın adalete yaklaşabilme yeteneği çok daha fazladır. "Kanun" adalet hizmetinde sadece bir araçtır; kanun, adalet demek değildir.

Adaleti tümenden maddi bir olay haline getirmek çabasına da rastlanmaktadır. Bu anlayışa göre adalet, çıkarların çatışması halinde, herkes tarafından kabulü uygun görülen bir hal şeklindedir. O halde adalet bir çeşit "faydacı kavram" dır.

Bu görüş yanlıştır. İnsan bilinci adaletin sadece bir denge sayılamıyacağını fark edebilmiştir.

Herhangi bir memlekette özgürlüğün olup olmadığı hakkında bir kanaaya varmak için uygulanan kanuna bakmak da yeterli değildir, şunu sormak lâzımdır: "Fikir suçları" (4) hakkında kim karar veriyor?

2-Yılgı Adaleti : Zaman zaman adliyenin aczinden bahsedilir ve "Teşkilâtli tedhiş sisten"lerine istekliler ortaya çıkar. Bu istekler adliyeyi "zabıtaya" pek yaklaştırır. Bu istekler kolaylıkla "olağan dışı yargılama"ya dönüşür. Adli tedhişin öbürlerinden hiç bir farkı olmaz. Suçsuz insanlar da korkuyorsa ortada adliye yok demektir. Zira tedhiş götürü adalet fikrine dayanır. "Arada haksız yere cezalandırılanlar da olsa suçu önlemek için adaletsizlik mübahtır" iddiası içtenlikten yoksundur.

"Suç ile ceza arasındaki oransızlık halkın sempatisini suçlunun üzerine çeker" (Laski).

Hak, haktan fazla bir şey değildir. Haksızlık ise haksızlıktan çok fazla bir şeydir. Yargılama olağan dışına çıktıkça haksızlık yoğunlaşır

"Hiddete bürünmüş adalet" gerçek adalet sayılmaz, "gösteri adaleti" dir, bir tarafı noksan adalettir. Hiddetli adaletin "intikamcı adalet" halini almasından korkulur. Oysa adalet "intikam"a karşıdır.

Hukuku değil, kendini hukukun üstünde sayan kanun anlayışıyla kurulan mahkemeler sadece "gösteri adalet"ni sağlamışlardır. "Robespierre'in idamındaki özellik şu ki binlerce insanı giyotine gönderen bu adam, Meclisten hemen hemen zorla çıkarttığı bir kanun uyarınca, kanun dışı edilip yargılanmaksızın idam olundu. Yani, hakkındaki ölüm kararını yine kendisi vermiş oldu" (Tiryakioğlu, s.101).

Anayasa değişikliğini ve DGM.Kanununu yasama organında savunanlar tarihsel gerçekleri nazara almamaktadırlar.

İzleyeceği usulün özel kanunla saptanmış olması bir kuruluşun "mahkeme" sayılmasına yetmez. Jeanne d'Arc "dinsel, siyasal" mahkemede yargılandı. Ölümüne mahkûm oldu. Sonra da "azize" ilân edildi (!). Yargılama, usule uygundu, fakat bu usul, "engizisyon usulü" idi.

3- Peşin hükümlü Adalet : Adalet "peşin hüküm"lerden uzak kalmalıdır, bunlar arasında en sakıncalı olanı "kollektif peşin hükümler"dir. Mahkeme hükmü, peşin hükmün tescili demek değildir. Araştırmak ve doğruyu bulmak gayreti sonunda verilen hükme "mahkeme hükmü" denir.

Fransız yazarları Petain'in yargılanmasını şöyle tanımlarlar: Kötü bir dava. Çünkü hâkimleri daha sanık mahkemeye çıkmadan, onu mahkûm etmişlerdi (Jaffré, Les Tribunaux d'exception, Paris, 1963, s.120).

"Mutemed hâkim" usulü ile bir "h ü k ü m" elde edilebilir. Fakat bu türden bir karar "mahkeme kararı" olamıyor.

Laval davasında Avukatlar Fransız Barolarının kabul edemeyeceği biçimde yapılmış hazırlık tahkikatını derinleştirme taleplerinin kabul edilmemesi karşısında hep birlikte davadan çekilmişlerdi. Yalnız dinleyiciler bölümünde Paris Barosu temsilcilerine ayrılan yerlerde avukatlar dinleyici olarak bulunuyorlardı. Sanığın bazı taleplerini reddeden başkanın gerekçe olarak sadece "sorumluluğu üstüme alıyorum" demekle yetinmesi üzerine avukatlar hep birlikte salonu terk ettiler (Jaffré, s.130).

Tarihte peşin hükümlü yargılamanın ünlü örneği "Sokrat"ın yargılanmasıdır". Fakat Sokrat'ı ölümüne mahkûm eden 501 Atinalı "Hâkim"den hiç biri bugüne kadar yaşayabilmiş değildir. "Sanık-Sokrat" hâla kendini savunuyor.

4-Siyasal Adalet : Adalet aynı zamanda siyasal bir meziyettir. Başka bir deyimle siyasal kuvveti, kaba kuvvetten ayıran özelliklerin başında âdil olmak gelir. "Siyasal adalet" teriminin ise birbirine zıt iki

Hak, haktan fazla bir şey değildir. Haksızlık ise haksızlıktan çok fazla bir şeydir. Yargılama olağan dışına çıktıkça haksızlık yoğunlaşır

"Hiddete bürünmüş adalet" gerçek adalet sayılmaz, "gösteri adaleti" dir, bir tarafı noksan adalettir. Hiddetli adaletin "intikamcı adalet" halini almasından korkulur. Oysa adalet "intikam"a karşıdır.

Hukuku değil, kendini hukukun üstünde sayan kanun anlayışıyla kurulan mahkemeler sadece "gösteri adalet"ni sağlamışlardır. "Robespierre'in idamındaki özellik şu ki binlerce insanı giyotine gönderen bu adam, Meclisten hemen hemen zorla çıkarttığı bir kanun uyarınca, kanun dışı edilip yargılanmaksızın idam olundu. Yani, hakkındaki ölüm kararını yine kendisi vermiş oldu" (Tiryakioğlu, s.101).

Anayasa değişikliğini ve DGM.Kanununu yasama organında savunanlar tarihsel gerçekleri nazara almamaktadırlar.

İzleyeceği usulün özel kanunla saptanmış olması bir kuruluşun "mahkeme" sayılmasına yetmez. Jeanne d'Arc "dinsel,siyasal" mahkemede yargılandı. Ölüme mahkûm oldu. Sonra da "azize" ilân edildi (!). Yargılama, usule uygundu, fakat bu usul, "engizisyon usulü" idi.

3- Peşin hükümlü Adalet : Adalet "peşin hüküm"lerden uzak kalmalıdır, bunlar arasında en sakıncalı olanı "kollektif peşin hükümler"dir. Mahkeme hükmü, peşin hükmün tescili demek değildir. Araştırmak ve doğruyu bulmak gayreti sonunda verilen hükme "mahkeme hükmü" denir.

Fransız yazarları Petain'in yargılanmasını şöyle tanımlarlar: Kötü bir dava. Çünkü hâkimleri daha sanık mahkemeye çıkmadan, onu mahkûm etmişlerdi (Jaffré, Les Tribunaux d'exception, Paris, 1963, s.120).

"Mutemed hâkim" usulü ile bir "h ü k ü m" elde edilebilir. Fakat bu türden bir karar "mahkeme kararı" olamıyor.

Laval davasında Avukatlar Fransız Barolarının kabul edemeyeceği biçimde yapılmış hazırlık tahkikatını derinleştirme taleplerinin kabul edilmemesi karşısında hep birlikte davadan çekilmişlerdi. Yalnız dinleyiciler bölümünde Paris Barosu temsilcilerine ayrılan yerlerde avukatlar dinleyici olarak bulunuyorlardı. Sanığın bazı taleplerini reddeden başkanın gerekçe olarak sadece "sorumluluğu üstüme alıyorum" demekle yetinmesi üzerine avukatlar hep birlikte salonu terkettiler (Jaffré, s.130).

Tarihte peşin hükümlü yargılamanın ünlü örneği "Sokrat'ın yargılanmasıdır". Fakat Sokrat'ı ölüme mahkûm eden 501 Atinalı "Hâkim"den hiç biri bugüne kadar yaşayabilmiş değildir. "Sanık-Sokrat" hâla kendini savunuyor.

4-Siyasal Adalet : Adalet aynı zamanda siyasal bir meziyettir. Başka bir deyimle siyasal kuvveti, kaba kuvvetten ayıran özelliklerin başında âdil olmak gelir. "Siyasal adalet" teriminin ise birbirine zıt iki

sözcükten kurulu bir deyim olduğu açıktır. Siyasete göre adalet tehlikeli bir karışımdır.

"Siyasette Adalet olmaz" denir. Bu hukukçuyu ilgilendirmez. Fakat "Adalette Siyaset" korkunç bir kavramdır. Bundan ötürü "siyasi mahkeme"yi (veya onun bulaşığı mahkemeleri) savunmak aldatmacadır.

Mahkeme "siyasi mahkeme"ye yaklaştıkça yozlaşır, mahkeme olmak niteliğini yitirir.

Siyasal konulu adalete her toplumun siyasal geriliminin arttığı dönemlerde rastlanır. Bu gerilimden adaletin zararsız çıkabilmesi, kolay değildir. Bunun için "büyük yargıçlar"a ihtiyaç vardır.

"A d a l e t" olmazsa toplum dağılır, inancı, "adalet mülkün temelidir" kanısı ceza usulünün devamlılığını izah eder. Sürekli olmayan, her olayda elde edileceği kesin surette bilinmeyen adalet, yokluğuna eşittir. Adaletin bazan olmaması, toplumda hiç olmadığı kanısına döner. Her şeyin sonunda âdil bir mahkemenin bulunabileceği toplumda en büyük "emniyet duygusu"nu sağlar. Bu bakımdan "adalete güven" toplumu tutan bağların başında gelir. "Adaletin bulunmadığı bir ülkede herkes suçludur" (Duverger).

Olağan dışı yargılanmalar hiçbir dönemde, hiçbir ülkede toplumu birleştirememiş, gerilim döneminin ardında sürekli düşmanlıklar bırakmıştır

5- Arı Adalet : Oranı ne olursa olsun "yabancı unsur" ile dernal bozulan biricik kavram "adalet"dir. Örneğin % 90 altın, % 10 bakır tozu karışımında yine % 90 altın mevcuttur. Fakat % 1 dahi olsa yabancı unsurun müdahale ettiği şey, "adalet" değildir. Bu sebeple adalete müdahale yol ve olanakları kaldırılmalıdır.

Halbuki "olağan dışı yargılama usullerinin tek amacı" şudur: Yargıya, ona yabancı bazı unsurları katmak.

6- Adaleti ele geçirme çabaları : "Ceza adaleti kimin elinde ise iktidar ondadır" (Buch), sözü yargının neden yasama ve yürütmeden ayrı, onlardan bağımsız bir kuvvet sayılması gereğini de açıklar. Ceza adaletini "ele geçirmek" için sarfedilen üstü kapalı ve teknikle örtülü çabalar, böylece teşhis edilmeli ve önlenmelidir.

Adaleti ele geçirmenin yolları nelerdir ? Şu çarelere rastlanmaktadır:

Sanık fiilen ve hukuken "tecrit" edilir (!). Sanığı tamamen veya kısmen "kanuni haklar" dan yoksun kılmak usulüne sık rastlanır:

16. Louis'nin avukatı Deséze mahkemede şunları söylemiştir: "16. Louis'nin kaderi hakkında karar vermek istiyorsunuz ama, onu suçlayan, yine sizlersiniz. İstedığınızizin ise ne olduğunu açıklamış bulunuyorsunuz. Sanık

Louis, kendisi için hiç bir kanunun, hiç bir usulün mevcut olmadığı tek Fransız olacaktır" (Tiryakioğlu, S.Siyasi Davalar, İstanbul,1963.s.69).

7-Çağdaş Engizisyon : Hukuk gerçek görevine ihanet etmemelidir. Kandırma aracı hukuk olunca, kandırılan insanın gücü kırılır. Toplum umudunu böyle yitirir. Bundan ötesinde hınç başlar, korkulur.

Adalet, konusu bakımından, bilmeden, hissetmeden, engizisyona kayacak durumdadır, bu suretle ortaya çıkan uygulamaya yeni bir buluş gözü ile bakıldığı da olmuştur. Oysa bu yolla "çağdaş engizisyon"a bir örnek verilmiştir. Ceza adaletinde insanlığın geçtiği yolun dönüşü yoktur. Olağan dışı yargılama çabaları beyhudedir, yapana da onur getirmez.

Halbuki, "insanlık; fikirleri, içtihadları, örnek tutum ve davranışları ile temayüz eden ve bu türlü hizmetleri adaletle yürüten kişilere (=Hâkimlere) ötedenberi ihtiyaç duymuş ve değer vermiştir" (Sunay: Yargıtay'ın 100.yıldönümü açış konuşması).

Çağdaş engizisyon bir çeşit "Adalette tümörleşme"yi yapay yollarla sağlayarak gerçekleştirir:

Hemen her memlekette "olağan dışı mahkemeler" kuşku ile karşılanır. Bu mahkemeler bazı dönemlerde ve her memlekette denenmiş, dönem kapanınca arkalarında daha ağır sosyal sorunlar bırakarak silinip gitmişlerdir. Bunun (kendini ve Adaletini topluma kabul ettirmenin) nedenini bu mahkemelerin ortak özelliklerinde aramak gerekir. Bu özellikleri şöylece özetleyebiliriz:

a)Olağan dışı mahkemelere gereksinme olağan mahkemelere güvenmemekten gelir. Asıl neden budur. "Daha hızlı adalet" ve benzedi düşünceler "bahane" dir. Kaldiki bu mahkemelerde de beklenen hız hiç bir zaman elde edilememiştir. Çünkü "harp divanı" mahkeme değildir.

b)Olağan dışı yargılamada itham daima "müphem" ve duraksamalıdır. Bu sebeple sanıkların savunmaları suçlama biçiminde ortaya çıkar. Sık rastlanan şudur: "O da bizim kadar sorumludur, fakat serbest dolaşüyor". Vichy hükümetinin Riom Mahkemesinde, Fransayı harbe hazırlanmaktan yargılanan sanıklar Mareşal Petain'i suçluyorlardı. Mareşal de Millî Savunma Bakanlığı, üçüncü Cumhuriyetin son yıllarında yüksek askeri şura başkanlığı yapmıştı.

Olağan dışı mahkemelerin uyguladıkları ölçülerle suçlamaya sınırlamak olanağı yoktur. Bu nedenle "hüküm" topluma daima, siyasal bir tercih gibi gözükür. Bütün koşullar, tedbirler hükümden evvel hükümlülüğe yöneliktir. Yargılama, topluma, gerçeği aramak gibi değil, peşin hükmün "tescil"i, bir sahneye koyuş, bir kurgu gibi gözükür.

c)Mahkemeden onun veremeyeceğini istemek, hiç bir ülkede başarı sağlayamamıştır. Halbuki olağan dışı mahkemeler kurmak Adaleti gerçekleştirmekten fazla, belli bir dönemde "toplumsal yığılma" yaratmak amacı ile kurulur. Bu istek yoğunlaştıkça o kuruluşun mahkemeden gayri bir kuruluş haline geldiği, Adalet düzeni içinde tümörleştiği görülür.

ç)Gerçek adaletin bulunduğu yerde halkın en kötü bir Hükümete dahi tahammül ettiği görülmüştür. Devletin kuruluşunda, Hükümetin işleyişinde az yada çok kusur bulunabilir. Fakat adalet sosyal yapıyı sağlıkta tutar. Bir memlekette adalet, kudretini ve haysiyetini kaybederse "s o s y a l b a ğ" kopar. "Mülkün temeli adalettir" deyiminin bir anlamı da budur. "İnsanları insanlar cezalandırıyor" değil, "insanları adalet cezalandırır" kanısını verebilmek, Bütün mesele budur (Carrara). Olağan dışı yargılama bunun tam karşıtıdır.

8) Savunmanın kısıtlanması : Bütün "Siyasî mahkemeler"de avukat tutulması engellenir (İngiliz Kralı Charles Stuart davasında olduğu gibi) veya savunma kısıtlanır (16.Louis'nin yargılanmasında olduğu gibi).

Mithat Paşa, kendini yargılıyanlara "bir avukat ile istişareye hakkımız var mıdır" diye sormuş, "biz üç avukat adlarını tesbit ettik, bunlardan birini seçebilirsiniz" cevabını almıştı. Olağan dışı mahkemelerde "mutemet hâkim" kadar "mutemed avukat" da hukuk dışıdır.

Günümüzde "avukata başvurma yasağı" uygulamak olanağı kalmamış, fakat "savunmayı kısıtlamak" yolları siyasal nitelik taşıyan yargılamalarda devam etmiştir. Bu açıdan Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kanununun hükümleri şaşılacak kadar ilkeldir.

9) Örnek mantığı : Hukukta düşünme yetersizliğinin ürünü "örneklere göre sonuç çıkarmak"tır. Memleketimizde Devlet Güvenlik Mahkemelerini savunanlar, "Fransız örneği"ni göstererek, haklı olduklarını kanıtlamak istemişlerdir. Halbuki Fransız hukukçularının istisnâ mahkemeler hakkında ne düşündüklerine değinilmemektedir. Fransız hukukçusu bu mahkemelerle övünmemekte, utanç duymaktadır. Fransada, Devlet Güvenlik Mahkemesi "olağan dışı mahkeme" sayılmakta, faydasızlığı, sakıncaları, hukuk ve hukukçuya onur vermediği açıklanmaktadır.

Bir Fransız yazarı, Yves-Frédéric Jaffré, yakın zamanların "olağan dışı mahkemeler"ini inceledi (Les Tribunaux d'exception, 1940-1962, Paris 1963). Yazar yapıtının giriş bölümünde "olağan dışı mahkeme, geleneksel adlî düzende bir yıkıntıyı gerektirir ve genel mahkemelerden, kuruluşları -üyelerinin iktidarca seçilmesi-, savunma hakkını kısıtlamaları, kararlarına karşı kanun yolunun kapalı oluşu ile ayrılırlar".

Yukarıda yapıtına değindiğimiz Fransız yazarının kanısı şudur: "Fransa yetmiş yıldır, istisnaî adaletten uzak kalmıştır. Üçüncü Cumhuriyet hiç bir dönemde, genel mahkemelerden ayrılmamakla övünecektir. İstisnaî mahkemeye Vichy hükümetinde rastlandı. Bu hükümetin "Yüksek Adalet Divanı" siyasal bir mahkeme idi. Bu dönemin kapandığını sanmıştık. Fakat Cezayir olaylarından sonra 1961 yılında durum değişti. Yirmi yıldan beri on bine yakın Fransız vatandaşı yargılanmıştır. Bu Fransız tarihinde emsali olmayan bir olaydır. İstisnaî mahkemeyi uygarlık tarihimizde (tesadüfi bir olay) bir (kaza) saymıştık. Halbuki uygarlığımızın ürünü "Adalet Fikri" ni yaratan ilkelerinin pek ağır ihlâli ile karşılaştık. Tarih bunu Fransız uygarlığının aleyhine kaydedecektir".

S O N U Ç

Usul Hukukunun dayandığı temel fikre bağlı kalınmaksızın, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin "m a h k e m e" olarak topluma kabulünü sağlamak mümkün olamayacaktır. Bundan ciddi surette endişe duymaktayız. "Anayasamızda güvenlik mahkemeleri adı altında s i y a s e t m a h k e m e l e r i kurulmasına doğru atılan adın, ülkeyi gitgide Adalet garantisinden yoksun kılarak, karanlığa doğru götüreceği bir adımdır. Az çok tarih okuyanlar bilirler ki bunun sonu yoktur (Velidedeoğlu, H.V. Adalet ve Siyaset Mahkemesi, Cumhuriyet, 11.3.1973). Kanunla her şeyin yapılabileceği inancı demokrasilerde çoktan terk edilmiştir. Devlet Güvenlik Mahkemeleri huzuru sağlayamamıştır. Bu mahkemeler birer siyasi mücadele alanı haline gelmişlerdir. Bundan Adaletin kaybı büyüktür. Siyasi tarih göstermektedir ki Adalette kayıp, sınırlanması imkânsız sakıncalara yol açar. Bu mahkemelerin "s i y a s i m a h k e m e" niteliğini taşıdıkları ve bu maksatla kuruldukları anlaşılmaktadır. Adaletin, "s i y a s a l a r a ç" olarak kullanılması demokratik düzene ve bu düzene inanç'a aykırı düşmektedir.

Saygı ile arz olunur.

Başkan

Av. Faruk Erem

Başkan Y.

Av. Osman Kuntman

Başkan Y.

Av. Enver Arslanalp

Genel Sekreter

Av. Fehmi Özçelik

Sayman

Av. İlhan Kutay

Üye

Av. Emin Baltaoğlu

Üye

Av. Vedat Burcuoğlu

Üye

Av. Ziya Bilge

Üye

Av. Hilmi Becerik

Üye

Av. İhsan Saraçlar

Üye

Av. Azni Soydan

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ
Telf: Barobirlik Karanfil Sokak No.5 Kızılay Telf: 18 13 44 - 46

Ankara: 12.7.1976

Genelge No: 1173/76

Baro Başkanlığı
.....

Baronuzun Ölün Yardım Fonuna ait cari hesap durumu aşağıda gösterilmiştir.

<u>A ç ı k l a n a</u>	<u>Borç TL</u>	<u>Alacak TL</u>
1976 yılı tahakkuku		
1976 yılı I nci taksit havalesi		
1976 yılı II nci taksit havalesi		
1976 yılı III üncü taksit havalesi		

Halen gönderilmemiş bulunan I-II nci ve III üncü taksit borcunuz TL.....nin çok acele Birliğinizin T.C Ziraat Bankası Kızılay Şubesi 630/1056 sayılı hesabına gönderilmesini ve neticenin bir yazı ile iş'arını rica ederiz.

Saygılarınızla,

Sayman

Başkan

Av. İlhan Kutay

Av. Faruk Eren

İK/Şİ

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ
Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No. 5 Kızılay Telf: 18 13 44 - 46

Ankara: 12.7.1976
Genelge No: 1174/37

Baro Başkanlığı

.....

Baronuzun nezdinizdeki kesenek borcuna ait cari hesap durumu aşağıda gösterilmiştir.

<u>A c ı k l a n a</u>	<u>Borç TL</u>	<u>Alacak TL</u>
1975 yılından devir		
1976 yılı tahakkuku		
1976 yılı havalesi eski borç için		
1976 yılı I nci taksidi		
1976 yılı II nci taksidi		
1976 yılı III nci taksidi		

Halen gönderilmemiş bulunan geçmiş yıllar borcu ile 1976 yılı I-II nci ve IIIüncü taksit borcunuzTL nin acele Birliğimizin T.C Ziraat Bankası Kızılay Şubesi 630/493 sayılı hesabınıza gönderilmesini ve neticenin bir yazı ile iş'arını rica ederiz.

Saygılarımızla,

Sayman

Başkan

Av.İlhan Kutay

Av.Faruk Eren

İK/Şİ

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No:5 Kızılay-ANKARA Tel:18 13 44 - 46

Ankara :15.7.1976

Genelge No:38/1223

Baro Başkanlığı

.....

İlgi: 24.5.1976 tarih ve 30/924 sayılı genelgemiz.

TALPA (Turkish Airlines Pilots Association) Hava Yolu Pilotları Derneği'nden alınan 21.6.1976 tarihli yazı ile Haziran ayı içinde düzenleyecekleri "Birinci Türkiye Sivil Havacılık Kongresi"nin Ekim ayı sonuna ertelendiği bildirilmektedir.

İlgililere duyurulmasını rica ederim.

Saygılarınıza,

Başkar

Av.Faruk EREM

S.A.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No:5 Kızılay-Ankara Tel: 18 13 44 - 46

Baro Başkanlığı

Ankara :22.7.1976

Genelge No:39/1267

İlgi: 8.7.1976 tarih ve 1168 sayılı yazımıza oktur.

9.8.1976 günü kutlanacak olan Türkiye Barolar Birliğinin kuruluşunun 7.yıldönümü törenine Baro Başkanları katılmadığı takdirde Barozun bir temsilciyle katılma olanağının sağlanmasını, temsilcinin adının ve katılıp katılmayacağını 30.7.1976 gününden önce Birliğimize bildirmesini rica ederiz.

Saygılarımla,

Başkan

Av.Faruk EREMAY.

FÖ/SA

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No:5 Kızılay Tel: 18 13 44 - 46

Baro Başkanlığı

Ankara : 23.7.1976

.....

Genelge No: 40/1285

26.Şubat 1970 gün ve 1238 sayılı Kanunla değiştirilen 19.Mart.1969 gün ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun geçici 7.maddesinin b) bendi 23.6.976 tarih ve 2018 sayılı Kanunla değiştirilmiş ve bu Kanun aynen aşağıya çıkarılmıştır.

Bilgi edinilmesini ve değişen bent gereğince işlem yapılmasını rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av.Faruk EREM

Kanun No:2018 Kabul tarihi:23.6.1976

Yayın Tarihi:Resmî Gazete 2.Temmuz.1976/15634

Madde:1- 26.Şubat.1970 gün ve 1238 sayılı kanunla değiştirilen 19.Mart.1969 gün ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun geçici 7.maddesinin 1.fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

b) 31.12.1976 tarihine kadar Hukuk Fakültesinden mezun olanlar mezuniyet tarihinden itibaren 3 yıl içinde.

Madde:2- Bu Kanun yayını tarihinde yürürlüğe girer.

Madde:3- Bu Kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

AA/SA

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No:5 Kızılay-Ankara Tel:18 13 44 - 46

Baro Başkanlığı

.....

Ankara : 4.8.1976

Genelge No: 41/1345

Konu : Türk Hukuk-
çular Albü-
mü hk.

Ankara-Kızılay, İnkilâp Sokak No:4/10 adresinde Kutlay Doğan ve Hacı Koçak adındaki kişilerin "Türk Hukukçular Albümü" adı ile bir kitap çıkarmak hususunda teşebbüse geçtikleri ve meslekdaşlarımıza gönderdikleri matbu mektuplarda serbest çalışan avukatların birer fotoğraflarıyla kısa biyografilerinin ve ayrıca adresleri ile telefon numaralarının bildirilmesini istedikleri Birliğimize yapılan başvurmadan anlaşılmıştır.

Yönetim Kurulumuzun 5.6.1976 tarihinde görüşülen bahis konusu teşebbüsün, Avukatlık Kanununun yasakladığı reklâm niteliğinde bulunduğu sonucuna varılmış ve Avukatların uyarılması için Barolara Genelge gönderilmesine karar verilmiştir.

Bilgilerini ve durumun Baroya kayıtlı meslekdaşlarımıza duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av.Faruk EREM

İK/SA

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No:5 Kızılay-Ankara Tel:18 13 44 - 46

Baro Başkanlığı

.....

Ankara : 4.8.1976

Genelge No: 41/1345

Konu : Türk Hukuk-
çular Albü-
mü hk.

Ankara-Kızılay, İnkilâp Sokak No:4/10 adresinde Kutlay Doğan ve Hacı Koçak adındaki kişilerin "Türk Hukukçular Albümü" adı ile bir kitap çıkarmak hususunda teşebbüse geçtikleri ve meslekdaşlarımıza gönderdikleri matbu mektuplarda serbest çalışan avukatların birer fotoğraflarıyla kısa biyografilerinin ve ayrıca adresleri ile telefon numaralarının bildirilmesini istedikleri Birliğimize yapılan başvurmadan anlaşılmıştır.

Yönetim Kurulumuzun 5.6.1976 tarihinde görüşülen bahis konusu teşebbüsün, Avukatlık Kanununun yasakladığı reklâm niteliğinde bulunduğu sonucuna varılmış ve Avukatların uyarılması için Barolara Genelge gönderilmesine karar verilmiştir.

Bilgilerini ve durumun Baroya kayıtlı meslekdaşlarımıza duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla,

Başkan

Av.Faruk EREM

İK/SA

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No:5 Kızılay-Ankara Tel:18 13 44 - 46

Baro Başkanlığı

Ankara : 4.8.1976

Genelge No: 42/1346

K o n u : Toplumı etkileyen
şiddet olayları hk.

C.Senatosu Toplumı Etkileyen Şiddet Olaylarını Araştırma Komisyonu Başkanlığından Birliğimize gönderilen 11.5.1976 tarih ve 11 sayılı yazı metni ayrıca aşağıya alınmıştır.

Baronuzda bu konuda bilgi ve belge mevcut ise kısa sürede Birliğimize intikâl ettirilmesini rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan
Av.Faruk EREN

1- Cumhuriyet Senatosu, toplumu derinden sarsan, dev boyutlu, çölyönlü bunalımın kökenlerini, gerçek nedenlerini, bunun hazırlıycılarını, sürdürenlerini, eylemlerin içinde, arkasında ve yanında bulunan tüm kişi, güçlerin kimliklerini, güttükleri amaçları, hükümeti teşkil eden partilerin ve hükümetin bunların karşısındaki tutum ve davranışlarını öğrenmeyi, olayların sürüp gitmesini önleyecek, toplumsal kaosu ve kargaşayı durdurup dindirecek ve can güvenliğini, öğrenim özgürlüğünü sağlayacak çözümleri bulmak amaçlarıyla verilen iki önergeyi kabul ederek bir Araştırma Komisyonu kurmuştur.

Göreve başlayan Komisyonumuz aşağıdaki hususlarda kuruluşunuzdan bilgi istemeyi kararlaştırmıştır.

2-a.Bu tarihe kadar işlenen TOPLUM SUÇLARININ NEDENLERİ?

b.Bu suçların işlenişinde iç ve dış teşvikçi kişi ve güçlerin olup olmadığı?

c.Kuruluşunuzun saptadığı ve adalete aktarılmamış olay varsa tarih, yer, sanıklar ve mağdurların isimleri ve varsa başka bilgi ve belgelerin bir hafta içinde Başkanlığımıza bildirilmesini saygı ile rica ederim.

Toplumı Etkileyen Şiddet Olayları
Araştırma Komisyonu Bşk.
Salih TANYERİ
Gaziantep Senatörü
(imza)

İK/SA

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No:5 Kızılay-Ankara Tel:18 13 44 - 46

Baro Başkanlığı

.....

Ankara : 9.8.1976

Genelge No: 43/ I353

K o n u : 1976 yılı 4.Avukatlık sınavı hk

1136 Sayılı Avukatlık Kanununun 28 ve takip eden ve geçici 7.maddeleri ile Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29 ve takip eden maddeleri uyarınca 1976 yılının dördüncü Avukatlık sınavı 13-14.Eylül.1976 Pazartesi ve Salı günleri yapılacaktır. Buna ait duyurunun bir örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Staj bitim belgesi almış ve bu belgenin günü ile sınav günü arasında iki yıldan fazla bir süre geçmemiş olan adayların Yönetim Kurulunuzca tesbit edilerek, üç nüsha sınav giriş belgesi düzenlenmesini, adlarının sınav girecekler listesine yazılmasını, sınav giriş belgesinin bir örneğinin adaya verilmesini, bir örneğinin sınav girecekler listesi ile birlikte sınav gününden en az bir hafta önce bulunacak şekilde Birliğe gönderilmesini, bir örneğinin de adayın staj dosyasında saklanmasını, Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 33.maddesine göre de, Baronuz bölgesi içinde sınavın ve mülâkatın yer, gün ve saatinin ilân edilmesini önemle rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan
Av.Faruk EREM

D U Y U R U

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 28 ve takip eden ve geçici 7.maddeleri ile Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29 ve takip eden maddeleri uyarınca 1976 yılı 4.avukatlık sınavı 13-14.Eylül.1976 Pazartesi ve Salı günleri, sınavda başarısız olanların mülâkatları da 20.Eylül.1976 Pazartesi günü Birlik binasında yapılacaktır.

Adayların Barolarından alacakları sınav giriş belgeleri ile birlikte 13.Eylül.1976 Pazartesi günü saat 8.30'da Birlik binasında bulunmaları duyurulur.

N O T

1-Sınav 13.Eylül.1976 Pazartesi günü saat 9.00-12.00 arasında Anayasa ve İdare Hukuku ile Avukatlık Kanunu ve Meslek Kuralları, aynı gün öğleden sonra 14.00-17.00 arasında Ceza ve Ceza Usulü Hukuku, 14.Eylül.1976 Salı günü 9.00-12.00 arasında Medeni Hukuk, Borçlar Hukuku ve Ticaret Hukuku, aynı gün 14.00-17.00 arasında İş Hukuku, İcra ve İflas Hukuku ve Hukuk Usulü konularında yazılı olarak yapılacaktır.

2-Sınav düzen ve güvenini bozduklarından sınav dışı bırakılanlarla, sınav belgesi aldığı halde sınava girmeyenler sınavda başarısız sayılır.

AA/SA

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No.5 Kızılay Telf: 18 13 44 -46

Ankara : 1.9.1976
Genelge No: 44/ 1462

Sayın Av.
.....

Bazı Baroların isteklerini de nazara alan Yönetim Kurulu tek gündemli bir olağanüstü toplantıya karar vermiş bulunmaktadır. Toplantı günü ayrıca telle bildirilecektir. Konunun incelenebilmesi için Yönetim Kurulunca hazırlanan rapor ilişikte takdim kılınmıştır.

Saygılarımla.

Başkan

Av. Faruk EREM

Ek: 1 Rapor.

FE/SK

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No:5 Kızılay-Ankara Tel:18 13 44-46

Baro Başkanlığı

Ankara : 6.9.1976

.....

Genelge No: I478/ 46

Yönetim Kurulumuz, bazı Barolarınızın da başvurularını göz-
önünde tutarak "Devlet Güvenlik Mahkemeleri" konusunu görüşmek üzere
1136 Sayılı Yasanın 115.maddesi gereğince Genel Kurulun Olağanüstü top-
lanmasına karar vermiştir.

Toplantı yeri ve gündeni aşağıda belirtilmiştir. Olağanüstü
Genel Kurul Gündeminin Baronuz delegelerine ulaştırılmasını ve toplan-
tıya katılmalarının sağlanmasını rica ederim.

Saygılarımla,
Başkan
Av.Faruk BREM

Toplantı Yeri : Ankara Türk Standartlar Enstitüsü

Toplantı Tarihi: 18-19.Eylül.1976

Toplantı Saati : 10⁰⁰

G Ü N D E M

1-Yoklama,

2-TBB.Başkanının Toplantıyı açışı,

3-Bir Başkan, bir Başkanvekili ve iki üyeden kurulu Genel Kurul
Başkanlık Divanının seçimi,

4-Saygı duruşu,

5-Ankara Faresu Başkanının konuşması,

6-Devlet Güvenlik Mahkemesi hakkında TBB.Yönetim Kurulu Raporunun
okunması,

7-"Devlet Güvenlik Mahkemeleri" konusunun görüşülmesi,

8-Kapanış.

FÖ/SA

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ
Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No:5 Kızılay Tel: 18 13 44 - 46

Ankara : 6.9.1976
Genelge No: 47/I479

E L T

Avukat

Birliğinizin 18-19 Eylül.1976 saat 10'da Ankarada toplanacak Olağanüstü Genel Kuruluna katılmanızı dilerim.

Saygılarımla,
Başkan
Av.Faruk EREM

FÖ/SA

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Tel:Barobirlik Karanfil Sokak No.5 Kızılay Telf:18 13 44 - 46

Ankara : 10.9.1976

Genelge No.: 1520/ 48

Baro Başkanlığı

.....

İlgi: 23.2.1976 gün ve 10/408 sayılı genelgemiz.

İlgideki genelgemizde belirtildiği üzere istenilen levhalar şimdiye kadar gelmediğinden bu nedenle Birliğimizce yayınlanan Bültenler meslekdaşlarımıza gönderilememektedir.

Bu itibarla Baronuzda kayıtlı avukatların büro adresleri yazılı levhalardan 10'ar adet acele gönderilmesini rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan
Avukat Faruk EREM

AA/SK

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L E Ğ İ

Tel:Barobirlik Karanfil Sokak No.5 Kızılay Telf:18 13 44 - 46

Ankara : 15.9.1976

Baro Başkanlığı

Genelge No : 49/1541

Son zamanlarda Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğünden Birligimize gönderilen yazılardan, bazı barolarca Topluluk Sigortasına bağlı Avukatların Sigorta primlerinin vaktinde yatırılmamasından şikâyet edildiği görülmektedir.

Topluluk Sigortası primlerinin vaktinde yatırılmasını denetlemek sözleşme gereğince Barolarımıza ait bir yükümlük olduğu gibi, Sigorta primlerinin vaktinde yatırılması da sigortalı meslektaşlarımız için bir görevdir.

Diğer yandan Barolarımız primlerin vaktinde yatırılıp yatırılmadığını denetim ile, yatırmayanlar hakkında 1136 sayılı Yasanın 190 nci maddesinde belirtilen yaptırımları uygulamak zorundadırlar.

Durumun Baronuz mensuplarına duyurulmasını, Yasa sözleşme ve genelgeniz ışığında gereğinin takdirini rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Avukat Faruk EREM

FÖ/SK

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No:5 Kızılay-Ankara Tel:18 13 44 - 46

Baro Başkanlığı

Tarih : 8.10.1976
Genelge No: 1629/50

18-19.Eylül.1976 günlerinde Ankara'da toplanan Türkiye Barolar Birliği Olağanüstü Genel Kurulu; zamanı Yönetim Kurulunca saptanmak üzere bir yürüyüş düzenlenmesine karar vermiştir.

Devlet Güvenlik Mahkemeleri Yasasının yeniden yasalaştırılması girişimini protesto amacıyla düzenlenecek yürüyüşün, kesin güzergâhı ve tarihi sonradan bildirilmek üzere;

Yürüyüşün önemi gözönünde tutularak Baronuz TBK.Genel Kurul Delege-leri, Baro Başkanı ve Yönetim ve Disiplin Kurulu üyelerinin katılması ile, pankart, afiş ve benzeri dövizlere yer verilmeksizin cübbe ile ve sessiz yürüyüş biçiminde düzenlenmesi,

Tandoğan meydanında başlayacak yürüyüş sonunda Anayasa Mahkemesi Başkanına yürüyüş nedenlerini etraflıca yansıtan bir yazının sunulması,

Yürüyüşün amacının doğru belirlenmesi ve yabancı sızmaların önlenmesi için cübbe ile olması ve katılacakların bildirilecek (muhtemelen tasarrufların Meclisten-C.Senatosuna gönderilmesi tarihleri arasında) tarihte Ankara'da bulunmalarının sağlanmasını,

Yönetim Kurulunun 2.10.1976 günlü kararı gereğince bilginize sunarım.

Saygılarımla.

Türkiye Barolar Birliği
Başkanı
Avukat Faruk EREM

FÖ/SA

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No:5 Kızılay-Ankara Tel:18 13 44 - 46

Baro Başkanlığı

Tarih : 8.10.1976

Genelge No: 51/1638

.....

Manisa Belediyesi Hukuk İşleri Müdürlüğünden alınan 29.9.1976 tarih ve 5-76/165-1190 sayılı yazı örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Keyfiyetin Baronuz mensuplarına duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan
Av.Faruk Ertem Y.

Belediyemizde 7/1 dereceli ve 300,-Tl.yan ödemeli avukat kadrosu münhal bulunmaktadır.

Yürürlükteki Vekalet Ücretleri Dağıtım Yönetmeliğine göre tahsil edilen vekâlet ücretlerinin % 35'i de avukata temin edilen menfaatler arasındadır.

Keyfiyetin Birliğiniz mensuplarına duyurulmasını rica ederim.

Saygılarımla.

M.Ertuğrul Dayıoğlu
Belediye Başkanı
(imza)

S.A.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Kafenfil Sokak No: 5 Kızılay-Ankara Tel:18 13 44 - 46

Tarih: 22.10.1976

Genelge No: 52/1723

Konu:Baroların Kitap,Kimlik,
Rozet,N.cübbe bed.hak.

Baro Başkanlığı

.....

Baronuza Birliğimizce muhtelif tarihlerde gönderilen Kitap,rozet,kimlik,cübbeler için nezdinizde tutulan cari hesaba ait ekstre aşağıda bilgilerinize yeniden sunulmuştur.

Gönderilen üçer aylık genelgelerde de gösterilmesine rağmen teyit veya havale edilmeyen borcunuzun tetkik edilerek yıl sonuna kadar kapatılmasını önemle tekrar rica ederiz.

Saygılarımızla,

Sayman Başkan

Av.İlhan Kutay Av.Paruk Erem

İK/Şİ

A ç i k l a m a

Borç TL

Alacak TL

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No:5 Kızılay-Ankara Tel:18 13 44 - 46

Tarih:22.IO.I976

Genelge No:53/I724

Konu:Birlik kesenekleri hak.

Baro Başkanlığı

.....

Baronuzun kesenek borcuna ait cari hesap ekstresi aşağıya çıkarılmıştır.

Gönderilen üçer aylık genelgelerde de gösterilen bakiye borcunuzun yıl sonundan evvel havalesini ve yeni seneye borç devir edilmemesinin teminini önemle rica ederiz.

Saygılarımızla,

Sayman Başkan

Av.İlhan Kutay Av.Faruk Erem

İK/Şİ

A ç ı k l a m a

Borç TL

Alacak TL

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No: 5 Kızılay-Ankara Tel:18 13 44 - 46

Tarih: 22.IO.I976

Genelge No: 54/I725

Konu:Ölüm Yardımı Fonu

Baro Başkanlığı

.....

Baronuzun Ölüm Yardımı Kesenek borcuna ait hesap ekstresi aşağıya çıkarılmıştır.

Birliğimizi ödemelerde müşğul durumda bırakan bu durumun islâhı için borç bakiyesinin acele havale edilmesini önemle rica ederiz.

Saygılarımızla,

Sayman Başkan

Av.İlhan Kutay Av.Faruk Erem

ik/Şİ

A ç ı k l a m a

Borç TL

Alacak TL

- * T.B.B. OLAĞANÜSTÜ GENEL KURULUNA
DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİ İLE
İLGİLİ OLARAK YÖNETİM KURULUNCA
SUNULAN RAPOR
- * GENEL KURUL BİLDİRİSİ
- * ALINAN KARARLARIN ÖZETİ

I. TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL KARARLARI

- 1 — Ankara'da büyük bir yürüyüş düzenlenmesine, yürüyüşün gününün ve zamanının Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunca saptanmasına,
- 2 — Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulunun saptayacağı bir günde Türkiye'deki tüm Barolara bağlı Avukatların Mahkemelerde duruşmaya girmemelerine,
- 3 — Genel yargı yerlerinde görevli bağımsız Yargıçların da Mahkeme sayılmayacak olan bu kuruluşlarda görev almamaları için kendilerine çağrıda bulunulmasına,
- 4 — Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kuruluş ve yargılama usulleri hakkında kanun tekliflerinin yasalaşmaması için, avukatlık mesleğine mensup her partiden ve bağımsız milletvekili ve senatörlere, bu tekliflere olumsuz oy kullanmaları için çağrı yapılmasına,
- 5 — Genel Kurulumuzun görüşmeler sonunda alacağı kararların ve Genel Kurulun temayülünün Sayın Cumhurbaşkanlığı, Sayın Başbakanlık Makamlarına, Siyasî Partilerin parlamento gurupları başkanlıklarına, Birlik Başkanlığınca iletilmesine,
- 6 — Anayasanın temel ilkelerine ters düşen Devlet Güvenlik Mahkemeleri kuruluşu hakkındaki Anayasanın 136. maddesinin Anayasadan çıkarılması için TBB. nin siyasi partiler nezdinde gerekli her türlü teşebbüste bulunmasına,
- 7 — TBB. tarafından Anayasanın 32/1, 136, 147. maddelerini değiştiren bu maddeleri 1961 Anayasasının halkoyu tarafından kabul edildiği biçime getiren gerekçeli bir tasarı hazırlanması ve bu tasarının gereği için siyasi parti liderlerine ve parlamenterlere, bilgi için Cumhurbaşkanına ve diğer anayasal ve sosyal kuruluşlara sunulmasına,
- 8 — Millet Meclisinde görüşülmekte olan DGM ile ilgili tekliflerin TBMM. den çıkması halinde, Anayasamızın özüne ve temel ilkelerine aykırı bulunan bu Yasanın bir daha görüşülmek üzere geri gönderilmesi için Sayın Cumhurbaşkanına başvurulmasına,
- 9 — Kendi görev ve yetkilerine tecavüz ettiği gerekçesiyle Anayasa Mahkemesine Anayasanın 149. maddesi uyarınca dava açılması için Yüksek Hâkimler Kuruluna başvurulmasına,

- 10 — TBB. Yönetim Kurulunca hazırlanmış olan Raporun, Genel Kurulca alınacak kararların ve çıkarılacak bildirisinin ayrıca bastırılarak kamuoyuna, tüm demokratik ve anayasal kuruluşlara ulaştırılmasına,
- 11 — TBB. Yönetim Kurulu tarafından bir tip Anayasaya aykırılık dilekçesi düzenlenmesine, düzenlenen bu tip dilekçenin, bu mahkemelerde müdafilik görevi alacak her avukat tarafından görev aldığı mahkeme heyetine sunulmasına,
- 12 — TBB. Yönetim Kurulu tarafından hazırlanacak bir tip davayı görmekten çekilme dilekçesi hazırlanmasına, bu dilekçede savunmanın kâfi kanuni ve hukuki teminat altında bulunmadığından, mahkeme heyetinin bağımsızlığına savunmanın güvenmediğinin belirtilmesine, keza DGM. nde görev alacak her avukatın duruşmanın başladığı anda bu güvensizlik ve davayı görmekten çekilme dilekçesini mahkemeye sunmasına,
- 13 — Diğer demokratik baskı guruplarının DGM. ne karşı giriştikleri eylemlerin desteklendiğinin açıklanmasına, çoğunlukla karar verilmiştir.

II. TÜRKİYE BAROLAR BİRLİĞİ OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL BİLDİRİSİ

Devlet Güvenlik Mahkemeleri (DGM) ve bu mahkemelerin kuruluş ve yargılama usulleri hakkında kanun tekliflerini görüşmek üzere Ankara'da Olağanüstü olarak toplanan Türkiye Barolar Birliği (TBB) Genel Kurulu, DGM. nin Türkiye'deki siyasal rejimden soyutlanarak ele alınmayacağı kanısına varmıştır.

Bu yılın başında toplanan IX. Olağan Genel Kurulumuz; içinde bulunduğumuz ortamın temel özelliğini «Anayasa ve Onun Kurduğu Demokratik Kurumlarla Örtülü Otoriter Bir Yönetim» olarak nitelendirmişti. DGM. nin tekrar kurulması halinde ise, 1961 Anayasasının temel niteliklerinden olan Hukuk Devleti İlkesi ve dolayısıyla Demokrasi onarılmaz bir yara daha olacaktır. Genel Kurulumuz, Hukukun Üstünlüğünü yitirdiği yerde Demokrasinin varlığından söz edilemeyeceğine inanır.

Genel Kurulumuz; DGM. lerini, son olarak Avrupa Güvenlik ve İşbirliği (Helsinki) Konferansında yükümlülüğü teyit edilen ve gönderme yapılan İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin 10., İnsan Hakları ve Ana Hürriyetlerini Korumaya İlişkin Sözleşme'nin 6. maddelerine ve Anayasamızın temel ilkelerine aykırı olağanüstü yargı mercileri olarak kabul ve ilân eder.

1961 Anayasasının özellikle; halka tanıdığı demokratik özgürlükler, düşünce ve düşündüğünü söyleyip yayabilme alanındaki yoğun, serbestçe davranışlar bazı güç ve çevreleri memnun etmemiştir. Bu güçlerin demokratik özgürlüklerden yakınmasının giderilmesi ve demokratik özgürlükleri bu güçleri belirli bir zaman içersinde ortadan kaldıracığı kuşkusunun yok edilmesi amacı, DGM. Yasa öneri ve çabalarının gerçek nedenidir. Bu

Yasanın çıkarılması, Aayasanın toplumcu niteliğini, halka dönük ve halkın mutluluğunu çoğaltıcı özelliğini, toplum yararına işleyen hükümlerini kısıtlamaktadır.

Bu nedenle Genel Kurulumuz, DGM. Yasasının siyasi amaçla çıkarılmak istendiğini saptar ve bu Mahkemeleri güçler ayrılığı kuralına, Yargının Bağımsızlığı ve Yargıç Güvencesi ilkelerine aykırı kuruluşlar olarak nitelendirir.

DGM. ve bu Mahkemelerin kuruluş ve yargılama usulleri hakkında kanun tekliflerinin yasalaşmaması için Genel Kurulumuz, demokratik hakların sonuna kadar kullanılmasının ve en etkin önlemlerin alınmasını vatanseverlik borcu ve meslek onurunun gereği bilir.

Genel Kurulumuzda, gündeminin tek maddesini teşkil eden DGM. nın yeniden kurulmasına ilişkin girişimler üzerinde durulmuş, konu hukuksal ilkeler açısından tartışılmış ve şu sonuçlara varılmıştır :

—Devletimizin başta gelen Anayasal niteliği «Hukuk Devleti» olmasıdır. Bağımsız olmayan Mahkemelerin varlığı Hukuk Devleti ilkesi ile bağdaşmaz.

—«Tabii Hâkim» kavramı vatandaş için Anayasal güvencedir. Atanmasında yürütmenin tercihi kullanabileceği bir hâkime tabii hâkim demek olanağı yoktur.

—Mahkemelerin görevlerinin ancak Kanunla saptanabileceği ilkesine aykırı düşen «taksiye bırakılmış görev anlayışı» bir kuruluşu mahkemeye olmaktan uzaklaştırır.

—«Savunma Hakkı»nın sınırlandırılabilmesi, kaldırılabilmesi bir kuruluşda mahkeme niteliğinin varlığından söz edilemez.

—Hâkimler arasında itimad edilen ve edilmeyen kişiler ayırımına yol açan bir uygulama büyük zararlar doğuracaktır.

—Sürekli ve sivil sıkıyönetime, örtülü olanak tanınmasına, demokrasilerde örnek bulunamaz. Kaldığı, bu yolla, yasama organının ileriye doğru yetkisini bugünden sınırlamak Anayasaya da uygun değildir.

—Yaratılmak istenen kuruluşun «İhtisas Mahkemesi» kavramı ile ilgisi yoktur. Yürütme organının itimadını kazanmış tercihi hâkimler atamak isteğinin olağan ihtisas mahkemeleri olarak vasıflandırılması içtenli sayılmaz.

—Bir başka ülkedeki örneği, o örneğin kökenini araştırmadan, hukuka aykırı düşen bir isteğe gerekçe olarak sunmak, düzeysel ve maksatlı bir tutumdur.

— Büyük emeklerle kurulan, mensuplarının feragati ile övünülen Türk Adliyesinden siyasetin elini çekmesi, onu bir araç haline getirme çabasından ayrılması zamanı gelmiştir. Adaletin asli unsuru olan Barolar böylesine tutumlara karşı olmakta yasal görev bilinci içindedirler.

—Türkiye Barolar Birliğine İdeolojik saplantılarla ne de şu veya bu Partinin siyasi çıkarları nedeni ile DGM. nin yanında veya karşısında değildir. Kamu niteliğinde bir kuruluş olarak karşı olmamızın nedeni, Türk Toplumuna, mahkeme olmayan bir kuruluşun mahkeme olarak kabul ettirilmesini, Hukukun ve Hukukun Üstünlüğü Kuralının tahrip edilmesini önlemektir.

TBB. Olağanüstü Genel Kurul
Başkanı
Avukat Nejat OĞUZ

III. DEVLET GÜVENLİK MAHKEMESİ HAKKINDA TBB. YÖNETİM KURULU RAPORU

Devlet Güvenlik Mahkemeleri konusu memleketimizde siyasi çevrelerde ve hukukçular arasında, bilim çevrelerinde oldukça sert tartışmalara konu olmuştur. Takdim kılınan derleme-rapor'da hukuk tekniği açısından bu mahkemeler hakkındaki düşüncelerin eksiksizce özetlenmesine gayret edilmiştir.

Birlik Yönetim Kurulu Devlet Güvenlik Mahkemelerine, Anayasa değişikliğinin bahis konusu olduğu günlerde karşı çıkmış ve bunu daha evvelki rapor, bildiri ve İncelemelerinde açıklamıştı.

A. GİRİŞ

Devlet Güvenlik Mahkemeleri hakkındaki Kanunun Anayasa Mahkemesince iptali üzerine Yüce Meclise sunulan tasarıları inceleyen TBB. Yönetim Kurulu, IX. Genel Kurulumuzun uyarısını da nazara alarak yeniden sakıncalı bir durumun yaratılmasını önlemek amacı ile Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kanunu ve Son Tasarılar hakkında TBB. Yönetim Kurulunca hazırlanan ve Cumhurbaşkanlığına, TBMM. Başkanlığına, Anayasa Mahkemesi Başkanlığına, Yüksek Hakimler Kurulu, Yüksek Savcılar Kurulu Başkanlıklarına ve Başbakanlığa ve hukukcu parlamenterlere bir rapor sunmuştur.

1) TBB. nin uyarıları : TBB. Güvenlik Mahkemelerinin kuruluşuna karşı çıkmış, uyarı görevini yapmıştı. TBB. Bülteni'nin Temmuz 1973 tarih ve 20 sayılı nüshasında yayınlanan metinlerden anlaşılacağı üzere 2.7.1973 tarihinde Cumhurbaşkanlığına başvurulmuş, konu kamu oyuna açıklanmıştı. Fakat Kanunun çıkması önlenememişti. Bahis konusu raporda çıkarılacak kanunun Anayasaya aykırılık nedenleri tek tek gösterilmiş, izah edilmişti.

Anayasa Mahkemesinin : 21.5.1974 (46/21), 6.5.1975 (35/126), 24.6.1975 (14/170), 24.6.1975 (42/171) tarihli kararlarında gösterilen gerekçeler, iki yıl evvel TBB.n ce yayınlanan rapor ve bildirimlerde gösterilen gerekçelere tamamiyle uygun düşmekteydi.

Daha ilk fikrin ortaya atılması üzerine Birliğin 25.4.1971 tarihli bildirisinde şunlar açıklanmıştı :

Alınması öngörülen tedbirler arasında Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kurulması fikri ortaya atılmış bulunuyor. Bu mahkemelerin kurulması ile birlikte demokrasiyi yitirmeme çabalarının sona ereceğini, rejimi demokrasi deyimi ile isimlendirmenin mümkün olmayacağını sanıyoruz. Böylesine «en son tedbir»in alınmasından evvel aşağıdaki düşünceler üzerinde durulması gerekir;

Bütün demokratik Anayasalar gibi, bizim Anayasamız da, 32. maddesinde şu hükmü getirmiştir : (Hiç kimse, tabii hâkimden başka bir merci önüne çıkarılamaz. Bir kimseyi tabii hâkimden başka bir merci önüne çıkarma sonucunu doğuran yargı yetkisine sahip olağanüstü merciler kurulamaz).

Anayasanın 136. maddesine göre (mahkemelerin kuruluşu, görev ve yetkileri, işleyişi ve yargılama usulleri kanunla düzenlenir). Bu hüküm «k a n u n s u z u s u l o l m a z» kuralının açık ifadesidir. Anayasa olağanüstü mahkemeler kurulamayacağına ilişkin hükme, bu maddede değil, tabii hâkim ile ilgili maddede yer vermeyi uygun görmüştür. 32. madde Anayasanın temel haklar bölümünde, 136. madde ise «y a r g ı» bölümünde yer almaktadır. Bunun bir anlamı olmak gerekir. Anayasamız olağanüstü mahkeme kurmak yasağını kesinlikle açıklamıştır. Tabii hâkim kuralını ihlâl etmeyen olağanüstü mahkeme mantıklı olarak kabul edilemez. Kaldı ki Anayasamız yargı organlarını bir düzen içinde kabul etmiştir. Olağanüstü yargı mercii bu düzen içinde düşünülemez, olağanüstülükte mevcut düzeni aşan bir nitelik vardır.

Devlet Güvenlik Mahkemesi ister istemez, olağanüstü mahkeme halini alacaktır. Böylesine mahkemelerin kuruluşu sırasında hâkimlerin bazı ölçülere göre seçileceği kanısı toplumda uyanabilir. Bu şekilde kurulan mahkemeler Adalet organı olmak niteliğini hızla kaybederler. Normal koşullar içinde Güvenlik Mahkemelerini tasavvur etmek, başarı sağlayacaklarını ümit etmek, uygulamaları yakından bilenler için tamamiyle imkânsızdır.

Olağanüstü mahkemelerin kurulması ile birlikte artık bir dönem kapanmış olacaktır.

Buna karar vermeden, böylesine bir uygulamaya geçmek büyük bir ihtiyatsızlık olur. Toplum suçu diye isimlendirilen olayların bugün mevcut adliye mahkemelerince görülemediği inancı yersizdir.

Sür'atli adaleti, ihtisaslaşmış mahkemeleri mevcut adalet kuruluşu içinde sağlamak mümkündür. Usul Kanunlarında değişiklikle bu sonuca varılabilir. Huzur sağlayıcı tedbirleri olağanüstü mahkeme gibi sakıncalı yollar dışında sağlamak çareleri aranmalıdır. Bugün Meclise sunulmuş olan kanun tasarıları hakkında da aynı kanaatleri muhafaza etmekteyiz.

2) İptalden sonraki dönem : Anayasa Mahkemelerinin iptal kararlarından sonra Devlet Güvenlik Mahkemelerinin yeniden kurulması yolundaki istekler şu düşüncelere dayanmaktadır :

a) «Devlet Güvenlik Mahkemeleri Devletimizin güvenliğinin teminatı olarak teşkil edilmiş Anayasal bir kuruluştur. Bu mahkemelerin devam etmesi Devlet güvenliği için zaruridir». O halde konu iki açıdan ele alınmaktadır : —Bu mahkemeler zaruridir— Bu mah-

kemelerin kurulması Anayasa gereğidir. Aynı ölçüye yer veren düşünceler şu şekilde de açıklanmaktadır : «Anayasanın 126. maddesinde Devlet Güvenlik Mahkemeleri kurulur denilmektedir. Bu nedenle Anayasa gereğince Danıştay'ın kurulması ve işletilmesi nasıl mecburi ise Devlet Güvenlik Mahkemesinin teşkili de aynı suretle mecburidir.», «Türkiye'de ceza adaleti sisteminin değişen şartlara uydurulması ihtiyacı meydandır. Bu ihtiyacı Devlet Güvenlik Mahkemelerinde zorunlu kılmaktadır».

b) Bu düşüncelere karşı gelenlerin kanısı şudur : «Bu mahkemeler genel mahkemelerden ayrı, yargılama alanları daha geniş, baktıkları suçlar daha ağır mahkemelerdir. Bu raya seçilmek hâkimlerin yaşantılarında önemli bir olaydır. Bu hâkimler sadece bir görev yaptıklarını düşünmekle yetinmeyebilirler. Onlar ülkeyi kurtaran kişilerin psikolojisine girebilirler. Bu ise objektif adalet dağılımını güçleştirebilir. Onları daha sert olmaya itebilir» (Tosun, Ö. DGM. Kanunu yeniden hazırlanırken, Vatan, 6 Temmuz 1976).

«Bu maddelerin Anayasada bulunması onların mutlaka kurulmasını gerektirmez. Bizce, Türkiye'deki hukuk anlayışı, suçların bağımsız ve tarafsız hakimlerce yargılanmasının gerekliliği bilincine yükselmiştir. Böyle olunca, Anayasa'da yer alsın da kamu fikri bu mahkemeleri kabul etmemektedir. Bir kısım geri kalmış çevrelerde bu mahkemelerin ticaret veya iş mahkemeleri gibi mahkemeler olduğu, onlardan hiç bir fark bulunmadığı yolundaki gerçeğe aykırı açıklamalar etki yapabilirse de, bu çevreler çok sınırlıdır.

Sonuç olarak, şunu belirtelim ki, bu mahkemelerin Anayasada yer alması onların mutlaka kurulmasını gerektirmez. Ülkemizde onları gerektirecek olağanüstü durumlar yoktur; bağımsız ve tarafsız adli mahkemeler yeterlidir. Nasıl milli korunma kanunu vardır, fakat ancak olağanüstü durumlarda yürürlüğe konulmaktadır; aynı biçimde bu mahkemeler Anayasada olabilir, fakat olağanüstü durumlarda bunlara başvurulur deyip bu mahkemeler hakkındaki kanun çıkarılmayabilir. Böyle yapılması Türk Adalet cihazına güvenildiğini ortaya koyacaktır. (Tosun, Ö. Cumhuriyet 17 Temmuz 1976).

3) Hukuk Devleti : «Devlet Güvenlik Mahkemelerinin hukuk devletinde yeri yoktur. Devlet Güvenlik Mahkemelerinin yeniden kurulması halinde ülke çapında terör esecektir. Bu mahkemeler Anayasamıza ve insan haklarına aykırıdır» (Apaydın, O. Cumhuriyet, 6 Temmuz 1976).

Açıklamaya çalıştığımız gibi, bağımsız ve tarafsız mahkemeler kuralı ihlâl e uğrayacak olursa, hukuk devleti de ihlâl e uğramış olur. Çünkü, bu kural temel bir hukuk kuralı olup özgürlük yolunda verilmiş mücadelelerin bir sonucudur. Nitekim, 1948 tarihli «Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Bildirisi ile» (md. 10). 1950 tarihli «Roma Sözleşmesi» (md. 6) «bağımsız ve tarafsız mahkemelerde yargılama hakkını temel bir hak» saymıştır. Ülkemiz de bu iki sözleşmenin imzacısı durumundadır. Yani, bu sözleşmeler bizim için Anayasal bir değer taşır. (Kazan, T. Demokrasi açısından DGM. sorunu. Politika, 13 Temmuz 1976).

«Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Başkan ve üyelerinin atanması ile ilgili olarak getirilen hüküm aday gösterme işini yürütme organına bırakmakla hukuk devletinin başlıca niteliklerinden biri olan yargı bağımsızlığı ilkesine gölge düşürücüdür». (Esen, B. N. 7 gün, 27 Haziran 1973).

«Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kurulmasını sağlamak için Anayasada değişiklik yapılmasının konuşulmağa başlandığı günden beri hukukçu ve bilim adamı bu mahkemeleri bilimsel yönden eleştirdiler» (Amaç, F. M. DGM. ne karşı, Vatan, 4 Temmuz 1976).

«Devlet Güvenlik Mahkemeleri Roma Sözleşmesinde insan hakları bildirisinin 10. maddesinde yer alan temel insan hakkına aykırıdır» (Nesin, A. Cumhuriyet, 14 Temmuz 1976).

«Sıkıyönetim Mahkemelerini sivilleştirerek sürdürmek isteği» (Akbal, O. DGM. leri kalkmalıdır, Cumhuriyet 11 Temmuz 1976) açıkça bellidir.

«Devlet Güvenlik Mahkemeleri kuruluşuna karşı çıkmak, bir anlama, çok partili demokrasinin de savunmasını yapmak demektir» (Sosyal, M. Milliyet, 14 Temmuz 1976).

B. DEVLET GÜVENLİK MAHKEMELERİNİN HUKUK TEKNİĞİ AÇISINDAN İNCELENMESİ

1) Tabii Hâkim : Anayasamız (32) «T a b i i H â k i m» kavramını şöylece ifade etmiştir : «Hiç kimse, kanunen tâbi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarılamaz. Bir kimseyi kanunen tâbi olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarma sonucunu doğuran yargı yetkisine sahip olağanüstü merciler kurulamaz.»

«Tabii Hâkim» kavramı biri dar, diğeri geniş iki ayrı anlayışa göre ele alınır. «Kanunun, suçun işlenmesinden evvel gösterdiği hâkim, tabii hâkimdir» anlayışı, dar olan anlayıştır. O halde suçun işlenmesinden sonra (yani suçlunun kim olduğuna göre) kanunla da olsa hâkim yaratılamaz. Suçtan evvel olmak şartı ile kanunla saptanan «tabii hâkim»dir.

Geniş anlayış, tabii hâkimi bir çeşit «zaman itibarıyla uygulama» alanından çıkarır, ona gerçek etkisini tanır. Çünkü tabii hâkimin zaman kavramı dışında bir «öz anlamı» vardır. Sadece kanunla kurulmuş olmak, yeterli sayılırsa bir bakıma tabii hâkim «şekil» den ibaret kalır. Bu nedenle «b i ç i m s e l t a b i i h â k i m» ile «g e r ç e k t a b i i h â k i m» farklı genişliktedir. Bu suretle tabii hâkim bir «üst kavram» sayılır ve Anayasal meşruluk ve itibarını kazanır. Kanunla, her çeşit mahkeme kurulabilirse «tabii hâkim» kavramının Anayasal bağlayıcılığı, faydası, etkisi çok azalmış, hatta yok edilmiş olur.

Bir kuruluşta Kanunun «M a h k e m e» adını vermesi yeterli değildir. Bir kuruluşun mahkeme olması için usul hukuku ve Anayasa hukukunun saptadığı bazı özellikleri içermesi gereklidir. Bunları kapsayan kuruluşlar «mahkeme»dir. İlerde görüleceği üzere sadece yargıçlarının «hâkim sınıfı»ndan olması Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Mahkeme olarak kabulüne imkân vermez. «Tâyin» usulleri onların, geniş anlamda «tabii hâkim» sayılmalarını engellemektedir.

«Demokrasiye aykırı bir ara rejimin zorlaması ile oluşturulan bu özel mahkemeler kaldırılması, en zor ekonomik ve sosyal koşullar altında 50 yıldır Devletin güvenliğini koruma-

yı başarmış olan doğal adalet örgütüne bundan sonra da güvenilmelidir» (Akgiray, H. B. Türkiye'de Hâkimler var, Cumhuriyet, 8.11.1975).

«Denebilir ki, Devlet Güvenlik Mahkemeleri kararlarının son inceleme yeri sivil yargı-tayın bir dairesi ve bir genel kurulu olduğuna göre; bu özel yargı mercilerinde görülebilecek aksaklık ve sakatlıklar, eninde sonunda, düzeltilip giderilir. Fakat, 1730 sayılı yeni Yargıtay Kanununa göre Devlet Güvenlik Mahkemelerinin temyiz merciide özel surette kurulan bir dairedir ve Cumhuriyet Başsavcısının «ceza işlerine ilişkin içtihadların birleştirilmesi müzakere ve kararlarına katılıp oy kullanmak» (M. 38, 18) gibi anlaşılmaz ve kabulü mümkün olmayan bir görev ve yetkiye sahip bulunduğu unutulmamalıdır.» (Duran, L. Güvenlik İdaresi, Cumhuriyet, 27 Eylül 1973).

2) Mahkeme Görevlerinin Kanuniliği : Mahkemelerin görevlerinin kanunla gösterileceği kuralı (Anayasa 136), görevin «a ç ı k ç a» gösterilmesi, görevin «K a n u n» dan gayrisi tarafından gösterilemeyeceği anlamındadır «Mahkemelerin vazifelerini K a n u n gösterir» (CMUK 1). Kaldığı «Anayasanın değişik 136. maddesi mahkemelerin görev ve yetkilerinin düzenlenmesini kanuna bıraktığı halde Devlet Güvenlik Mahkemelerinin görev alanını kesin ve keskin sınırlarla kendisi belirtmiştir. Buna göre Devlet Güvenlik Mahkemesinin bir suçta bakabilmesi için o suçun Devletin ülkesi ve milletiyle bütünlüğü, hür demokratik düzen ve nitelikleri Anayasada belirtilen Cumhuriyet aleyhine işlenmiş olması ve doğrudan doğruya Devlet Güvenliğini ilgilendirmesi zorunludur... Yasakoyucu..... bir görev alanı çizecek değildir, zaten belli olan görev alanına Anayasal sınırları içinde girecek suçları belirliyecektir. Bu sınırı değiştirmek, hele genişletmek yoluna gittiğinde oluşan yasa kuralının Anayasa buyruğu ve yönergesi ile çatışır, çelişir duruma düşeceği ortadadır. (Anayasa Mahkemesi : 21.5.1974, n. 46/21). Bu gerekçeyle DGM. Kanununun 9/c maddesi Anayasaya esas yönünden aykırı sayılmıştır, (RG. 2 Eylül 1974, n. 14994).

Acaba süresiz iptâl edilen bu maddenin, iptâlden sonra, her üç tasarıda önerilen şekli Anayasa Mahkemesinin koyduğu ilkelere uygun düşmekte midir?

a) Kanunun 9. maddesinin A ve B/1 bendinde yer alan TCK. nun 163. maddesi 73 sayılı teklifte yer almamıştır. Bu önerinin gerekçesinde «... Ancak bazı fiiller bu vasfı bünyesinde taşıdığı için ayrıca madde kapsamına girip girmeyeceği konusunda münakaşaya mahal yoktur. Misâl 141 ve 142. maddelerde yer alan fiiller gibi.», denilmekte, maddeden 163, maddenin çıkarılması nedeni gösterilmemektedir. 72 sayılı öneride de 163. madde çıkarılmış gerekçede bu hususa hiç temas edilmemiş, 65 sayılı öneride ise 163. madde muhafaza edilmiştir. 163. maddenin öneriden çıkarılması Atatürk devrimlerine karşı tutumun açıkça ifadesidir. Kaldı ki 9. maddenin (c) bendinin iptâli hakkındaki Anayasa Mahkemesi kararına (21.5.1974) 163. maddenin çıkarılması uygun bir tutum sayılamıyacaktır. Bu kararda aynen şöyle denilmektedir : «A. işaretli bentte doğrudan doğruya bu mahkemelerin görevine giren suçlar gösterilmektedir. Bunlar TCK. nun 125. maddesinden 172. maddesine değin uzanan kesim içindeki bir takım yasak eylemlerdir».

b) Kanunun 9. maddesinin (c) bendi Anayasa Mahkemesince iptâl edilmişti. Bu bent 73 sayılı öneride aynen muhafaza edilmiş, gerekçede bu hususa temas edilmemiş, 65 ve 72 sayılı tasarıda bu bent yer almamıştır.

Bu bent Anayasa Mahkemesinin 21.5.1974 tarihli kararı ile (46/21, RG. 2 Eylül 1974, n. 14994) esastan iptâl edilmiştir. Bu son kararında yüce mahkeme aynen şu kanaati izhar etmiştir :

«Anayasanın değişik 136. maddesi (birinci fıkrâ) mahkemelerin görev ve yetkilerinin düzenlenmesini kanuna bıraktığı halde Devlet Güvenlik Mahkemelerinin görev alanının kesin ve keskin sınırlarla kendisi belirtmiştir. (ikinci fıkrâ). Buna göre Devlet Güvenlik Mahkemesinin bir suçâ bakabilmesi için o suçun Devletin ülkesi ve milletiyle bütünlüğü, hür demokratik düzen ve nitelikleri Anayasa'da belirtilen Cumhuriyet aleyhine işlenmiş olması ve doğrudan doğruya Devlet güvenliğini ilgilendirmesi zorunludur.

136. maddenin son fıkrasında Devlet Güvenlik Mahkemeleri için de bir kanun öngörülmüştür. Kanunda bu mahkemelerin kuruluş ve işleyişi, görev ve yetkileri ve yargılama yöntemleri ile ilgili öteki kurallar yer alacaktır. 136. maddenin ikinci ve sonuncu fıkraları bir arada ele alınınca görev konusunda Yasa Koyucuya düşen iş ortaya çıkmaktadır. Yasa Koyucu Devlet Güvenlik Mahkemeleri için bir görev alanı çizecek değildir; zaten belli olan görev alanına anayasal sınırları içinde girecek suçları belirleyecektir. Bu sınırı değiştirmek, hele genişletmek yoluna gittiğinde oluşan yasa kuralının Anayasa buyruğu ve yönergesi ile çatışır, çelişir duruma düşeceği ortadadır.

Anayasa'nın değişik 136. maddesinin son fıkrası uyarınca çıkarılan Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri hakkındaki 1773 sayılı Kanunun «g ö r e v» başlıklı II. bölümünde yer alan 9. maddesinde bu mahkemelerin görevine giren suçlar; 10. maddede ise askerî yargı ile ilgili suçlara hangi durumlarda Devlet Güvenlik Mahkemelerince bakılacağı konusu düzenlenmiştir.

9. maddenin birinci fıkrası üç benttir. (A) işaretli bentte doğrudan doğruya bu mahkemelerin görevine giren suçlar gösterilmektedir. Bunlar Türk Ceza Kanununun 125. maddesinden 172. maddesine değin uzanan kesim içindeki bir takım yasak eylemlerdir.

(B) işaretli bentte yine Türk Ceza Kanununda yeri olan birtakım yasak eylemler, Devletin haberleşme araç, gereç, tesis ve tellerine karşı işlenen hırsızlık suçları, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hürriyeti hakkındaki 10.2.1963 günlü, 171 sayılı Kanunda, 15.7.1963 günlü, 275 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununda, 22.11.1972 günlü, 1630 sayılı Dernekler Kanununda ve 10.7.1953 günlü, 6136 sayılı Ateşli Silâhlar ve Bıçaklar Hakkındaki Kanunun değişik 12. maddesinde yazılı suçlar, Devletin ülkesi ve milleti ile bütünlüğü, hür demokratik düzen, nitelikleri Anayasada belirtilen Cumhuriyet aleyhine işlenmeleri ve doğrudan doğruya Devlet güvenliğini ilgilendirmeleri koşulu altında, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin görev alanı içine alınmaktadır.

İtiraz ve inceleme konusu C işaretli bende gelince; bu bent kuralına göre:

- aa) A ve B bentlerinde yazılı bir suçü işlemek ereğiyle;
- bb) A ve B bentlerinde yazılı bir suçü gizlemek ereğiyle;

cc) A ve B bentlerinde yazılı bir suç vesilesiyle;

çç) A ve B bentlerinde yazılı bir suçla genel veya ortaklaşa

bir erek içinde,

işlenmiş suçlara da Devlet Güvenlik Mahkemeleri bakacaktır.

Burada «doğrudan doğruya Devlet güvenliğini ilgilendirme» anayasal koşulunun tüm ihmal edildiği ve Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Anayasanın değişik 136. maddesinin ikinci fıkrası ile çizilmiş görev alanı sınırının aşıldığı hemen göze çarpar. Anayasa Koyucu, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kurulabilmesi ereği ile, 136. maddeyi değiştirirken bu mahkemeleri belirli ve sınırlı nitelikte suçlara bakmakla görevli kılmayı öngörmüştür. Bambaşka suçları, çeşitli bağlantılar nedeniyle, mahkemenin görev alanına sokmayı asla düşünmüş değildir.

Bunun da böyle olması olağan ve zorunludur. Çünkü 136. maddede değişikliğe gidilmesinde, gerekçesinde de belirtildiği gibi, Devletin ülkesi ve milletiyle bütünlüğü, hür demokratik düzen, nitelikleri Anayasada belirtilen Cumhuriyet aleyhine işlenen ve doğrudan doğruya Devlet Güvenliğini ilgilendiren suçların kovuşturulması ve yargılanmasında Devlet Güvenlik Mahkemeleri yöntemi ile ceza etkinliğini artırmak için hızlı yargılamayı sağlamak ve özelliği olan bu suçların uzmanlaşmış mahkemelerde görülmesi yolunu açmak ereği güdülmüştür. Bir mahkemenin bakacağı suçların çeşidi ve dolayısıyla sayısı ne denli artırılsa sür'at ve uzmanlaşma konularının bundan o oranda olumsuzca etkileyeceği ve 136. maddenin değiştirilmesi ile güdülen ereğin de bu yüzden gerçekleşmeyeceği ortadadır. Anayasa koyucunun benimsediği yeni metinde değiştirme gerekçesine ters düşüldüğünü düşündürebilecek en küçük bir belirtinin bile bulunmadığına burada işaret edilmesi yerinde olacaktır.

Öte yandan bir mahkemenin görevinin kanunla düzenlenmesi; görevin açık ve seçik olarak, duraksamaya yer vermeyecek biçimde kanunda belirlenmiş olması demektir. 1773 sayılı Kanunun 9. maddesinin birinci fıkrasının C işaretli bendinde yapılmış olan bu değildir. Burada görev konusu kesin bir çözüme bağlanmamakta; yalnızca görevin saptanması yönünde yoruma bağlı, kişisel, öznel, onun içinde değişik değerlendirmelere göre işleyerek sonuç verebilecek birtakım belli belirsiz ölçü ve işaretlerin ortaya konulması ile yetinilmektedir. Şu niteliği ile C bendi, kuralının bir görev düzenlenmesi sayılmasına ve Anayasanın değişik 136. maddesinin son fıkrası gereğinin yerine getirildiğini kabule olanak yoktur. Kural, yine bu niteliği dolayısıyla, kanuni yargı yolunu belirlemekten çok uzaktır ve Anasanın değişik 32. maddesiyle de çelişir durumdadır.

Özetlenecek olursa; 1773 sayılı Kanunun 9. maddesinin birinci fıkrasının itiraz ve inceleme konusu C bendi Anayasanın değişik 136. ve değişik 32. maddelerine aykırıdır; iptâl edilmesi gerekir.»

«İlk derecedeki Adalet mahkemeleri, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin görev konusuna ilişkin kararlarına uymak zorundadırlar» (DGMK ve YUK. madde 13/1). Gerçi Devlet Güvenlik Mahkemeleri yasası 12. maddesinde, bu mahkemelerin ağır ceza mehkemesi de-

recesinde, olduğunu yani bir «üst mahkeme» olmadığını belirtmektedir. Ancak yukarıda işaret edilen 13. madde karşısında bunun kabulü mümkün değildir. Devlet Güvenlik Mahkemeleri ile diğer mahkemeler arasında görev uyuşmazlığı söz konusu olamıyorsa, Devlet Güvenlik Mahkemeleri kendisini görevli ve görevsiz gördüğünde diğer mahkemeler buna uymak zorunda ise, 12. maddeye rağmen Devlet Güvenlik Mahkemeleri genel mahkemelerin üstünde bir mahkemedir. Ve görev sınırını tayin sadece savcının ve hakimin takdirine bırakılmıştır» (Fertan, N. Yargı 3 Temmuz 1976).

3) Savunma Hakkının Sınırlandırılması : bu hüküm «sürelî iptâl»e uğramış 1773 (26.6.1973) sayılı kanunda da aynen mevcuttur. Bu kerre Meclise verilen her üç tasarıda da aynen yer almaktadır. Kanunda ve tasarılar da yer alan 27. madde şöyledir :

«Madde 27 : Duruşmanın inzibatını sağlamak, Mahkeme Başkanına aittir.

Duruşmanın inzibatını bozan kişiyi, Mahkeme Başkanı derhal duruşma salonundan çıkartır.

Mahkemeye, Mahkeme Başkanı veya üyelerden herhangi birine, savcıya, savcı yardımcısına, tutanak kâtibine veya görevlilere karşı uygun olmayan söz yahut davranışta bulunan kişi hakkında, mahkemece tutuklama kararı verilir. Tutuklanan kişi 24 saat içinde sorguya çekilerek inzibatî nitelikte olmak üzere, bir aya kadar hafif cezası ile cezalandırılır. 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 58. maddesinin 2. fıkrası hükmü saklıdır.

Tutuklu veya cezaevinde bulunan hükümlüler hakkında bu ceza hücrede infaz olunur.

Bu kararlar kesindir.

Mahkeme, duruşmanın inzibatını bozan sözlü veya yazılı beyanat ve davranışlar ile mahkemeye, Mahkeme Başkanı veya üyelerden herhangi birine, savcıya, savcı yardımcısına, tutanak kâtibine yahut görevlilere karşı uygun olmayan söz ve davranışlar hakkında yayın yasağı koyabilir; bu yasağa rağmen yayında bulunanlara üç aydan altı aya kadar hapis cezası ile birlikte 1.000 liradan 3.000 liraya kadar ağır para cezası verilir.

Mahkeme Başkanı, duruşmanın inzibatını bozan sanığı veya müdafii, o günkü duruşmanın tamamına çıkmamak üzere, duruşma salonundan çıkartır.

Duruşma salonundan çıkartılan sanık veya müdafii, bundan sonraki oturumlarda da duruşmanın inzibatını bozmakta ısrar etmeleri halinde, bir daha aynı dava ile ilgili duruşmalara katılmamalarına da karar verebilir.

Yukarıdaki fıkra, müdafii hakkında uygulandığı takdirde keyfiyet, ilgili baroya bildirmekle beraber, müvekkiline de diğers e, başka bir müdafii tayin etmesi için süre verilir.

Müdafii, Avukatlık Kanununun 41. maddesinin 2. fıkrası gereğince tayin edilmişse, durum kendisini tayin eden mercie de bildirilir.

Duruşma salonundan çıkartılan sanık veya müdafii, tekrar duruşmaya alındıklarında,

yokluklarında yapılan söz ve işlerin esaslı noktaları bildirilir. Müdafii dilerse yokluğunda-ki tutanakların örnekleri de kendisine verilir.»

Her üç teklifte gerekçe olarak gösterilen hususlar şunlardır :

«Duruşmanın inzibatını ve cezaları öngören bu madde, Askerî Mahkemeler Kuruluş ve Yargılama Usulü hakkında Kanununun 143. maddesi doğrultusunda tasarıya ithal edilmiştir. Esasen buna benzer hükümler ayrıca C.M.U. Kanununda ve H.M.U. Kanununda mevcut bulunmaktadır.

Savunma hakkını en ufak bir şekilde dahi zedelemeyen bu maddenin, uygulamada çoğu kez görülen ve tekrarlanmak istenen hak suistimallerini, mahkeme mehabetini ihlâl eden fiilleri, duruşmanın devamına imkân bırakmayan ve hatta mahkemeye, hâkimlere ve görevlilere karşı bazen suç haline de dönüşerek meydana getirilen tutum ve davranışları önlemek ve bunlara yer vermemek maksadıyla sevk edilmiş bulunduğunu da burada açıkça belirtmek gerekir».

«Duruşmanın inzibatını ve cezaları öngören bu madde, Askerî Mahkemeler Kuruluş ve Yargılama Usulü hakkında kanununun 143. maddesi doğrultusunda tasarıya ithal edilmiştir. Esasen buna benzer hükümler ayrıca Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununda ve H.M.U. Kanununda da mevcut bulunmaktadır.

Savunma hakkına ilişkin hükümlere hiçbir şekilde etkisi bulunmayan bu maddenin, özellikle son zamanlarda çok görülen anarşik olaylarla ilgili dava sanıklarının devam edegelen tutum ve davranışlarının kaçınılmaz bir sonucu olduğunu da, burada açıkça belirtmek gerekir».

Bu gerekçelerin hiçbiri Yargılama Hukuku esaslarına uygun değildir.

a) Böylesine savunma hakkını sınırlayan bir hükmün Anayasanın emri olmadığını kabul etmek gerekir. Anayasanın değişik 136. maddesinde dahi (20.3.1973 tarih ve 1699 sayılı kanun) savunma hakkının da sınırlanabileceğine ilişkin bir kayıt mevcut değildir. Maddede açıkça belirtilen hususlar dışında, son fıkrada yer alan «Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kuruluş ve işleyişi, görev ve yetkileri ve yargılama usulleri ile ilgili diğer hükümler kanunda gösterilir» hükmüne dayanılarak savunma hakkı sınırlanamaz. Savunma hakkı «diğer hükümler» tabirine girebilecek kavramlardan değildir. Savunma hakkı Anayasamızda «H a k a r a m a ö z g ü r l ü ğ ü» adı altında (31) ayrı bir Anayasa maddesi olarak kabul edilmiştir. Başka bir kanuna atıfla sınırlanması mümkün değildir.

b) Kanunun ve tasarıların kullandığı ibarelerde kesinlik yoktur. «..... görevlilere karşı uygun olmayan söz, davranış», «duruşmanın inzibatını bozan sözlü veya yazılı beyanat ve davranışlar» ibarelerine dayanılarak savunma olanağı ortadan kaldırılabilir. Kesin bir kavram olan «S a v u n m a H a k k ı» böyle bir tehdit altında tutulursa savunmanın gereği gibi yapılması olanağı bulunamayacaktır. «Uygun olmayan davranış» Usul Hukukunda geçerli bir deyim değildir.

c) Maddenin sanığı avukatını değiştirmeye zorlayan, davadan uzaklaştırılan avukatın müvekkiline «başka bir müdafî tâyini için süre verilmesi» Mahkemenin «uygun görmeye- diği avukat»ı tasfiye etmek yetkisi ile donatılmış olması anlamına gelirken özgür ülkeler usul hukukunda savunucusunu seçmek olanağının, bu hakkın özünü meydana getirdiğini kabul eden ilkeye aykırı düşmektedir. Hakkın özüne dokunulmazlığı kuraldır.

4) Hâkimlerin tâyinleri usulü : Siyasetin Adalet müdahalesi daima «m u t e m e d h â k i m» tefriki yapılmakla sağlanmak istenir. Kanunda ve tasarıda bu vasıf açıkca bellidir. Yürütme organına, «tâyin» edilecek hâkimlerde bazı nitelikler aramak yetkisi tanınmak istenmektedir.

Evvelâ Kanunun sistemi üzerinde durulmalıdır :

a) Aday Usulü : Yüksek Hâkimler Kurulunca, Bakanlar Kurulu tarafından gösterilecek adaylardan başkasının seçilemeyeceği yolunda bir sistem ile siyasi tercihin müdahale ettiği mahkemelerin, kamu önünde ve yargılananlar ve savunulanlar nazarında, tarafsız bir mahkeme, dolayısı ile «mahkeme» olarak görünmesine imkân yoktur.

Kanunun 6. maddesinin birinci fıkrasına göre; «Devlet Güvenlik Mahkemesi, Başkanlığı, Üyeliği, Yedek Üyeliği, C. Savcılığı ve C. Savcı Yardımcılığı atamalarında, Bakanlar Kurulunca her boş yer için bir misli aday gösterilir. Bu adaylar arasından Devlet Güvenlik Mahkemesi Hâkimlerinin atanması Yüksek Hâkimler Kurulunca, Cumhuriyet Savcı ve Savcı Yardımcılarının atanmaları ise, özel Kanunlarında gösterilen usule yapılır». Bu hükmün birinci cümlesi Anayasanın 136. maddesine 1699 sayılı Kanunla eklenen fıkranın tekrarından ibarettir. Tasarılar da bu hüküm tekrarlanmıştır. O halde kusurun kökeni Anayasanın değişik metninden gelmektedir. Konunun «A n a y a s a n ı n A n a y a s a y a a y k ı r ı l ı ğ ı» açısından da incelenmesi gerekir.

«Bağımsızlık bakımından daha öncekilerden farklı yanları, bunlardaki hâkimlerin atanmasında yürütme organının etkisinin daha ağır basması ve hakimlerin görevlerinin geçici olması biçiminde görülmektedir. Devlet Güvenlik Mahkemelerinde asker üyeleri, Milli Savunma Bakanı, askeri hakimlerin kanunlarına göre atamaktadır. Adli hakimlere gelince, bunların atanmasında da hükümet söz sahibidir. Yüksek Hkimler Kurulu ancak hükümetin gösterdiği iki üyeden bir tanesini seçme yetkisine sahiptir. Oysa, adli mahkemelerdeki hakimlerin tاینlerinde özlük işlerinde yürütme organının etkili olamaması için Yüksek Hakimler Kurulu bütün bu yetkileri elinde toplamıştır. Yüksek Hakimler Kurulunun hakimlerin bağımsızlığını sağlamak için kurulduğu bir an için hatırlanırsa, onu etkisiz bırakmak amacıyla Anayasaya sokulan bu hükümlerin bağımsızlığı zedelediğini kabul etmemek olmaz.» (Tosun, Ö. Milliyet, 31.7.1976).

Anayasanın 7. maddesinde yer alan «yargı yetkisi, Türkiye Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır» kuralı ile sistemi bağdaştırmak mümkün olamayacaktır. Bir misli adaydan, ancak birini seçmeye mecbur tutulan Yüksek Hakimler Kurulunca yapılan atama, bu Kurulun tasarrufu sayılamaz. Hakimi esasında yürütme «tâyin» etmiştir. Yüksek Hakimler Kurulunun yetkisine Anayasanın bu şekilde müdahalesi Usul Hukuku ilkelerini ihlâl etmiştir.

Bakanlar Kurulunun her iki adayını da, Yüksek Hakimler Kurulu, reddedip yeniden aday gösterilmesini isteyebilmelidir. Anayasada bunu engelleyen bir hüküm yoktur.

—«Adalet Bakanı, gerekli gördüğü hallerde, Yüksek Hakimler Kuruluna başkanlık eder» (Anayasa 143/6). Bu hüküm değiştirilmeden evvel Adalet Bakanı toplantılara katılabilir, oylamaya katılamazdı. Devlet Güvenlik Mahkemesine Bakanlar Kurulunca gösterilen adayların seçimi ve atanması işlemlerinin görüşüleceği toplantılara Adalet Bakanının katılımı halinde «Y a r g ı n ı n b a ğ ı m s ız l ı ğ ı » anlamını daha fazla yitirecektir. Adalet Bakanının bu yetkiyi kullanmaması çok isabetli bir gelenek olabilir.

b) Süreli Atama : Kanunun 6/2. maddesine göre «Devlet Güvenlik Mahkemeleri Başkan, Üye ve Yedek Üyeleri ile Cumhuriyet Savcı ve Yardımcıları üç yıl için atanırlar. Süreleri bitenler yeniden atanabilirler. Yeni atananlar göreve başlayıncaya kadar öncekilerin görevi devam eder».

«Süreli tâyin usulü»nün başta gelen sakıncası yeniden aday gösterebilmek kuşkusunun göreve etkili olabileceğidir. Buna mukabil tasarıda aynı maddede şu güvence getirilmektedir. Atananlar «bu süre içinde Yüksek Mahkemelere seçilme hali ayrık olmak üzere başka yer veya göreve atanamazlar. Ancak bu süre içerisinde görevlerde herhangi bir sebeple boşalma olduğu takdirde... 15 gün içinde atamalar yapılır».

Boşalmaya örnek olarak Kanunun gerekçesinde «sürekli hastalık, ölüm, istifa gibi sebepler» gösterilmişti.

«Süre güvencesi» elbette yerindedir. Fakat kabul edilen sürenin kısalığı karşısında yeniden aday gösterilmemek kuşkusunun etkisini arttıracığını kabul etmek gerekir.

Aday göstermek yürütmenin, yürütme de iktidarın elinde olacağına göre, siyasetin bu yolla Adalete sızması yolu açılmış olabilecektir.

ç) Tasfiye : Her üç tasarıda aday usulü ısrarla muhafaza edilmiştir. 73 sayılı tasarrufların gerekçesi şudur :

«Devlet Güvenlik Mahkemesine yapılacak atamalarda, her boş yer için Bakanlar Kurulunun bir misli aday göstereceği, atamaların bu adaylar arasından, maddede açıkça ifade edildiği üzere, başkan, iki asil ve bir yedek üyenin Yüksek Hakimler Kurulunca; cumhuriyet savcısı ve yardımcılarının Yüksek Savcılar Kurulunca; askeri hakim ve askeri savcı yardımcılarının da özel kanunlarında gösterilen mercilerce yapılacağı derpiş olunmaktadır.

Devlet Güvenlik Mahkemelerine atananların üç yıl için atanacağı, süresi bitenlerin yeniden atanabilecekleri, yeni atamalar yapıldığında işlerin aksamaması için, yeni atananların görevlerine başlamasına kadar öncekilerin görevlerine devam edeceği, bu üç yıl zarfında, atananların yüksek mahkemelere seçilmesi hariç, başka yer ve göreve atanamayacakları ancak sürekli hastalık, ölüm, istifa gibi sebeplerle görevlerde boşalma olduğunda, yeni atamaların yapılabileceği ve atananların, görevlerinin mahiyeti icabı derhal görevlerine başlamaları gereği maddenin müteakip fıkralarında tanzim edilmektedir.

Maddenin son fıkrası atamalar için tâyin ettiği onbeş günlük sürenin ilk on günü içinde Bakanlar Kurulunca aday gösterileceğini ve sonraki beş gün içinde de yetkili kurul ve mercilerin atamaları yapmaları gerektiğini ifade etmektedir».

O halde sistemin muhafazasında direnme bahis konusudur. Buna bir de «tasfiye olanağı» eklemek istenmektedir.

73 sayılı tasarıda yer alan «geçici madde» şu hükmü ihtiva etmektedir :

«Geçici Madde — Bu Kanun hükümlerine göre : Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kurulması ile mahkeme başkanlığına, asıl ve yedek üyeliğine, Cumhuriyet savcılığına ve Cumhuriyet savcı yardımcılığına yapılacak atamalara ilişkin uygulama, Kanunun yürürlük tarihini takip eden 30 gün içerisinde tamamlanır.

Yukarıdaki fıkra gereğince, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kurulmasına ve atanacakların görevlerine başlamasına kadar, mevcut Devlet Güvenlik Mahkemeleri ile, bu mahkemelerin başkanı, asıl ve yedek üyelerinin Cumhuriyet Savcısı ile Cumhuriyet savcı yardımcılarının görev yetkileri devam eder».

Kanun 1973 yılında yürürlüğe girmiş, bazı güvenlik mahkemeleri ve yargıçları «siyasal iktidar» da makbul sayılmamışlardır. Bu geçici maddenin tasfiye olanağı sağlamak amacı ile düşünüldüğü bellidir. Bu maddenin sevki daha «siyasi tercih»in etkili olması isteğini açıkça kanıtlamaktadır. 72 ve 65 sayılı kararlarda böyle bir geçici madde bulunmamaktadır.

5) Yargı Çevresi : Kanunun 2. maddesi her üç tasarıda aynen muhafaza edilmiştir. Maddenin sistemi şudur :

Devlet Güvenlik Mahkemelerinin, gerektiğinde yargı çevrelerinin değiştirilmesine veya bu mahkemelerden bir veya bir kaçının kaldırılmasına, Yüksek Hakimler Kurulunun uygun görüşü alındıktan sonra, Adalet Bakanının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca karar verilir.

Demekki ilk kuruluştaki yalnız Adalet Bakanlığının teklifi üzerine, sonraki kuruluştaki yargı çevresinin değiştirilmesinde, bir veya bir kaç mahkemenin kaldırılmasında Yüksek Hakimler Kurulunun uygun görüşü alınmak şartı ile Bakanlığın önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca karar verilecektir. O halde yargı çevresi «k a r a r n a m e» ile tâyin edilecek ve değiştirilebilecektir. Bu tâyin ve değişikliğin görülmekte olan bir davanın istenmeyen mahkemeden davayı alıp istenen mahkemeye vermek gibi bir sakınca doğuracağından kuşkulanan haksız değildir. Burada «t a b i i h â k i m» kavramına aykırı düşen bir nitelik göze çarpmaktadır. Bu sakıncayı önlemek için yasal bir tedbir mümkündür.

6) Hâkimin reddi : Kanunun 25. maddesi hükmü şöyledir :

«Devlet Güvenlik Mahkemesi Başkan ve üyelerinin reddine dair istemler, Kurula ka-

tılan hâkimlerde değişiklik yapılmaksızın bu Mahkemece incelenir. İstemin reddine ilişkin kararlar aleyhine itiraz edilemez. Ancak esas hükümler birlikte temyiz olunabilir».

Kanun ve tasarılar da gerekçe şöyle açıklanmıştır :

«Tatbikatta davaların sürüncemede bırakılması ve hâkimlerin yıpratılarak, bezdirilmesi maksadiyle kötüye kullanılan hak suistimallerini kesin bir şekilde bertaraf etmek için, madde sevk edilmiş bulunmaktadır.

Özellikle çok sanıklı davalarda, her celse bir veya bir kaç sanık veya müdafî tarafından değişik şekillerde de tasarlanan bir plân dairesinde tevali eden maksatlı reddi hakkın taleplerinin, dava dosyalarını mahkemeler arasında defalarca gönderilme ve iadelerine yol açtığı ve büyük ölçüde davaların sonuçlandırılmasını güç hale getirdiği dikkate alınarak, sevk edilen bu hükümle, genel olarak kanunun himaye ettiği bir hakkın ziyana da sebebiyet verilmemiş bulunmaktadır.

Vukubulan reddi hakim talepleri, kurulda değişiklik yapılmadan aynı mahkemece incelenecektir. Pek tabiidir ki, red sebebinin varit gören hâkim veya hâkimlerin davayı görmekten çekinecekleri asli hukuk kurallarının gereği bulunmaktadır. Ret sebebinin varit görülmemesi halinde ise, şayet ret sebebi herhangi bir delile daayındırılmışsa, talebi inceleyecek kurul, bu delilleri de toplayacak ve varacağı sonuca göre gerekli kararı ittihaz edecektir. Ret sebebinin yerinde olmamasında ittihaz olunan kararlar da, neticede esas hükümle birlikte temyiz edilebilecek ve bunu Yargıtayın, bu mahkemelerce verilen hükümlerin temyiz mercii Ceza Dairesi kesin olarak sonuca bağlayacaktır».

Kanunun bu hükmü usul hukuku ilkelerine tûmden aykırı düşmektedir. Böylesine usul hukukuna aykırı hükümlerin kabulüne Anayasanın (değişik) 136. maddesinden gelen bir zorunluk düşünülemez. Hakimin reddi müessesenin hukuksal niteliğini küçümseme ürünü olan bu hükme ihtiyaç da yoktur. Genel Kurallar yeterlidir ve «H a k k ı n k ö t ü y e k u l l a n ı l m a s ı » nı esasen Yargıtay içtihadı bertaraf etmiştir.

Yukarıda açıklanan konular karşısında hâkimin reddi, Devlet Güvenlik Mahkemelerinde büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle hakimin reddi hakkında kısıtlayıcı hükümler bu mahkemelerin demokratik adalet ilkelerinin dışında kalması gibi bir sonuç yaratmaktadır. «Mahkemelerin karar ve hükümlerinin alâkadarlara itaat ve hürmet telkin eylemesi bunları verenlerin, adil olmalarını, tarafgirlik şüphesinden azade bulunmalarını icap ettirir» (Prof. B. Kantar, s. 38). Sanığın red hakkı kısıtlanırsa hiç bir mahkeme bu görünümü getiremeyecektir. Bir kuruluşa mahkeme demek, yeterli değildir, «Mahkeme» olmak için gerekli koşulları kendinde toplamamış bir kuruluş, bir süre sonra çalışamaz hale gelir. Adaletin uygulanması ile görevli olanlar bu gerçeği yakından bilmektedirler.

Genel Usul Hukukuna göre «hakimin reddi talebine mensup olduğu mahkemece karar verilir» (CMUK. 26). Fakat reddolunan hakim veya hakimler katılmaksızın mahkemenin teşekkül etmesi kabil olmazsa red talebi hakkında, kanunda gösterilen başka mahkeme, talebi kararlara bağlar. Halbuki «Devlet Güvenlik Mahkemeleri Başkan ve Üyelerinin reddine

dair olan istemler, Kurula katılan hakimleri, değişiklik yapılmaksızın, bu mahkemece incelenir».

7) Sıkıyönetim : İleri sürülen kuşkulardan biri de şudur : «Devlet Güvenlik Mahkemeleri Sıkıyönetim rejimini sürekli kılacaktır» (Sazak, D. Yeni Ulus 27 Temmuz 1976). «Gün gelir, Devlet Güvenlik Mahkemeleri, onu kuranlar için bile güven değil güvensizlik ögesi olarak, ülkenin siyasal ve düşünsel atmosferi üzerinde Demoklesin kılıcı gibi sallanabilir. Sivil Sıkıyönetim rejimi bir ülke için Askeri Sıkıyönetimden bin kat daha tehlikelidir» (Velidedeoğlu, H. V. Kutsal Görev, Cumhuriyet 18 Temmuz 1976).

«Mahkemede sivil hakimlerin yanı sıra askeri hakemlerin yer alması da olağanüstü koşulların ürünü olan sıkıyönetim mahkemelerine bir çeşit devamlılık anlamını taşır» (Alacakaptan, U. 7 gün 27 Haziran 1973).

Anayasamız «olağanüstü haller»i tanımlamış, dolayısıyla sınırlamıştır. Üstü kapalı biçimde «sürersiz sıkıyönetim»e dönüşen bir anlayış demokratik Anayasa hukuku ilkelerine aykırıdır. Ayrıca olayına göre sıkıyönetime karar vermek yetkisinden feragat de mümkün değildir.

8) İhtisas Mahkemeleri : Devlet Güvenlik Mahkemelerinin lehindeki düşüncelerden birisi de bu mahkemelerin birer ihtisas mahkemesi olmasıdır : «Türkiyede ihtisas mahkemeleri yalnız Devlet Güvenlik Mahkemeleri değildir. İş Mahkemeleri, Basın Mahkemeleri, Ticaret Mahkemeleri ve emsali mahkemeler vardır» (Erer, T. 22 Temmuz 1976, Son Havadis).

Bu düşünce teknik açıdan da doğru sayılamaz. İhtisas mahkemeleri hakimlerinin atanmasında hiç bir özellik yoktur, onlarda bütün hakimler gibi atanırlar.

İhtisas mahkemelerine giden işler bir ihtisas sağlayacak kadar sınırlıdır. Devlet Güvenlik Mahkemelerine giden işler o kadar birbirinden ayrı, o kadar geniş ve o kadar takdirirdirki «diğerleri gibi bir ihtisas mahkemesi» iddiası çdenlikle bağdaşamaz.

9) Çözüm Yolu : «Yeni Anayasanın hangi hükmü, hangisine yeğlenecektir? Yoksa, Anayasada biri ötekinden daha geçerli, daha bağlayıcı olan kurallarını vardır? Hukuk çerçevesinden hiç taşmadan bu sorulara verilecek sağlıklı cevap şudur : Herhangi bir hukuk metni gibi, Anayasanın kendisi de, ancak tümü gözönünde bulundurularak yorumlanabilir. Bizim Anayasamıza tümüyle bakıldığında, bu metnin temel özelliğinin, batılı anlamda hukuk devletini bütün gerekleriyle ülkemize getirmek olduğu herkesçe görülebilir. İşte Anayasadaki her düzenleme bu açıdan değerlendirilmelidir.

Elbette bu değerlendirme keyfi bir işlem değildir. Bu değerlendirmeyi, her kademedede, hangi mercilerin yapabileceği ve her kademedede bunun sonuçlarının ne olacağı, ancak çetrefil hukuk tartışmaları sonunda saptanabilir. Bir hükmün Anayasada yer alması ona tartışmasız bir hukuk üstünlüğü sağlamağa yetmez. Örneğın, Anayasanın başka hükümleriyle çelişmemek gibi başka hukuk özellikleri de taşıması gerekir. Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kuruluşunun Anayasaya aykırılığı iki düzeyde tartışılabilir. Birinci dü-

zeyin konusu, bu amaçla çıkarılacak yasanın Anayasaya uygunluğudur. İkinci düzeyde ise, doğrudan doğruya, ilgili Anayasa hükümlerinin, Anayasaya uygunluğu değerlendirilebilir.

Anayasa Mahkemesi tarafından biçim yönünden iptal edilen eski Devlet Güvenlik Mahkemeleri Yasasına bakılırsa, birinci düzeyde Anayasaya aykırılık başlıca iki noktada oluşmaktadır. Bunların birincisi, görev kapsamının belirsizliği nedeni ile, suç işlediği sırada sanığın hangi mahkemenin karşısına çıkarılacağını bilememesi ve dolayısıyla bu mahkemelerin olağanüstü mahkemeler haline gelmesidir. İkincisi, yargılamanın hızlandırılması gerekçesiyle, savunma hakkının özüne dokunan kısıtlamalar getirilmiş bulunmasıdır. O kadar ki eski Yasa, biçim yönünden iptal edilmemiş olsaydı, işte hiç olmazsa belirtiler bu nedenlerle, esas yönünden Anayasaya —hem de değişik biçime— aykırı bulunarak iptal edilmesi gerekirdi.

İkinci düzeyde, yani doğrudan doğruya Anayasa hükümlerinde yer alan Anayasaya aykırılık, mahkemelerin bağımsızlığı ilkesinde düğümlenmektedir. Bu durumda hukukun gösterdiği yol nedir? Bu soruyu cevaplandırabilmek için, önce hukuki durumu saptamak, ondan sonra, hangi merci söz konusu ise onun yetkilerini araştırmak gerekir. Hukuki durum şudur : Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kuruluşunu öngören Anayasa hükümleri, mahkemelerin bağımsızlığını öngören başka Anayasa hükümleriyle çelişmektedir. Bu çelişme karşısında, yasa koyucunun görevi, çelişen hükümlerden Anayasa ile en çok uyuşanları üstün tutmak, ötekilerini ihmal etmektir. Gerçekten de, yasa koyucu, Devlet Güvenlik Mahkemelerini Anayasanın ilgili hükmünün öngördüğü gibi kurarsa, Anayasanın bütününden çıkan temel özelliğe çok daha uygun olan, hatta hukuk devletinin vazgeçilmez ögesi olan başka bir hükmünü —mahkemelerin bağımsızlığı kuralını— çığnemiş olur.

Yüce mahkemenin önünde çok daha geçerli bir yol vardır. Anayasa Mahkemesinin hukuk dışına hiç taşmadan yapabileceği şey, Anayasaya aykırı olan Anayasa değişikliğini ihmal etmektir. Yani onu iptal etmez ama, yasaların anayasaya uygunluğunu denetlerken bu hükmü bir kenara bırakır. Bilindiği gibi, bu yöntem yasalarla ilgili olarak, Amerikan Yüce Mahkemesi tarafından bundan 170 yıl önce kullanılmaya başlanmıştır. Dolayısıyla özgün bir yanı da yoktur. Anayasa Mahkemesinin kendiside, Anayasa ile çatışan ama dava konusu yapılmayan bir yasa hükmünü ihmal edeceğini ve doğrudan doğruya Anayasa hükmünü uygulayacağını şimdiye dek bir kaç kez karara bağlamıştır. Aynı mantık Anayasa değişiklikleri için de geçerlidir.» (Eroğlu C. DGM. Anayasaya Aykırı Olabilir mi? Milliyet, 12.8.1976).

C. DIŞ ÖRNEKLER

1) Fransız Örneği : Fransız Devlet Güvenlik Mahkemesi, 15 Ocak 1953 tarih ve 63/22, 63/23 sayılı iki kanunla kurulmuştur. (Bu mahkeme için bk. Vitu, A. Une nouvelle juridiction d'exception : Le cour de sûreté de l'Etat, Revue de Science eriminelle et de droit

pénal comparé, 1964, n. 1, s. 1). Fransız Devlet Güvenlik Mahkemesinin bazı özellikleri üzerinde durmakta fayda vardır. Bu suretle mukayese imkânı bulunabilecektir.

a) Fransa'da bir tek güvenlik mahkemesi kurulmuştur. Buna gösterilen gerekçe şudur : Devlet Güvenliğine karşı işlenen bazı suçların ülkenin her tarafına dağılmış Kovuşturma, soruşturma ve yargılamanın bir merkezde toplanmasının daha etkili olabileceği, usuller ve hükümler arasında çelişkileri önleyebileceği (Vitu, s. 4) düşünülmüştür.

b) Fransız Güvenlik Mahkemesi de «k a r m a m a h k e m e» dir. Sivil ve Asker hakimlerden kurulur. Asker hakimlerin bulunmasının bu mahkemenin olağandışı olmak niteliğini (istisnâ mahkeme olduğunu) daha açıkca ortaya koyduğu ileri sürülmektedir (bk. Vitu, s. 7). Bu görüş, çoğunluğun sivil hakimlerde olduğu düşüncesiyle karşılanmak istenir.

c) Fransız mahkemesi kendi kendine yeterli bir kuruluş biçimindedir. Diğer bir deyimle bu mahkeme, soruşturma ve yargılamayı kendi organları ile yürütür. Bu durumun Usul Hukukunun «Y a r g ı b ü t ü n l ü ğ ü», «S a v c ı l ı ğ ı n b ö l ü n m e z l i ğ i» ilkelerine aykırı düştüğü ileri sürülmektedir. (bk. Vitu, s. 7).

ç) Hakimler «Y ü k s e k H a k i m l e r K u r u l u» nun mütalâası alındıktan sonra Bakanlar Kurulu kararı ile atanırlar. Uygulamada bu mütalâa öneri haline dönüşmüştür.

«Fransada Güvenlik mahkemesi adaylarını yüksek hakimler kurulu seçmektedir. Hükümet sadece bu gösterilen adaylar arasında atama yapabilir» (Kazan, T. Demokrasi açısından DGM. sorunu, Politika, 13 Temmuz 1976).

d) Atamalar sürelidir. Kanunun Hükümet önerisinde süre bir sene idi. Bunun nedeni Fransada askeri mahkeme üyeliği süresinin de bir yıl olması idi. Parlameto da bu kadar kısa bir sürenin «h a k i m i n b a ğ ı m s ı z l ı ğ ı» nı zedeleyeceği ileri sürüldü. «İktidarın yeteri kadar uysal olmayan hakimi uzaklaştırmak isteği» (bk. Vitu, s. 11), üzerinde duruldu. Süre kaydı çıkarılacaktı. Fakat Askeri hakimlerde atanmalar kısa süreli olduğundan, ancak iki senelik (yenilenmesi mümkün) süre kabul edildi. Görüldüğü üzere «süreli atama usulü»nün kökeni, Fransada ki askeri mevzuattır.

e) Soruşturma döneminde sanık'ın avukatının bulunması şarttır. Soruşturmanın başında sanığa bu hakkı bildirilir ve avukatını seçmesi için dört günlük mehil verilir. Eğer bu sürede sanık avukatını seçmezse, Baro Başkanı veya yokluğunda mahkeme Başkanı resen müdafî tayin eder. Müdafî, sanığın sorgusunda hazır bulunmak dahil, usul hukukunun tanıdığı bütün yetkilerle donatılmıştır (bk. Vitu, s. 30).

f) 63/23 sayılı Kanunun 46. maddesi, mahkemenin hükmünün temyiz edilebileceğini gösterir. Temyiz yolu, genel usul Kanununun 567-621. maddelerine tabidir. Yargıtayda «ö z e l d a i r e» yoktur.

g) Fransız Devlet Güvenlik Mahkemesi biri hüküm diğeri soruşturmayı denetim

daireleri olmak üzere iki daireden kurulur, yetkisi bütün ülkeyi kaplar, tek mahkemedir (15 Ocak 1963 tarih ve 63/23 sayılı K. m. 1). Soruşturma-denetim dairesi biri Başkan olmak üzere üç hakimden kurulur. Hüküm dairesinin Başkanı birinci başkandır. Başkanla beraber beş hakimli bir dairedir. Savcılık görevini biri başsavcı olmak üzere üç savcı yerine getirir (aynı K. 1. 4). Geçici hüküm ve soruşturma-denetim daireleri de kurulabilir. Bu mahkemelerde çalışanlara muayyen bir tazminat ödenir (m. 12).

Fransız Güvenlik Mahkemesinde de mahkeme avukatlar hakkında disiplin tedbiri alınabilir. Fakat mutlaka Baro Başkanı dinlenecektir (m. 34).

h) Fransız güvenlik mahkemesi kanununa göre (m. 46) Yargıtay hükmü bozarsa, mahkemenin başka üyelerden kurulmasını da emredebilir.

i) Bir değerlendirmeye gidilirse : Fransız Devlet Güvenlik Mahkemesini kuran iki kanun Parlamento'da görüşülürken bu mahkemenin «siyasî muhalefeti etkisiz kılmak için hükümetin eline bir araç verilmesi», bu mahkeme ile, kişi özgürlüklerinin sağlanması için bir yüzyıl harcanan çabanın bir anda yıkılması olarak nitelendirildiği görülmektedir (Müzakere zabıtları için bk. J. O. Déb. parl. Ass. Not. 1963, s. 214).

—Güvenlik Mahkemelerinin diğerleri gibi (umumi mahkemeler gibi) bir mahkeme olduğu iddiasını Fransız Hukukçuları (bk. Vitu, s. 5) şöyle isimlendirirler : Hérésie Juridique (Hukuki Sapıklık).

—İngiltere, Fransa veya İsviçre'de benimsenmiş ve oralarda kötü kullanma olanağı yaratılmamış bir çözüm, bizde korkunç sonuçlara ulaşabilir. Çünkü adı geçen ülkelerde çoğulcu toplum yapısı tam olarak gerçekleştirildiğinden, o yasal çözümün siyasal ve partizan dürtülerle kötüye kullanılmasını, gelişmiş baskı gurupları (sosyal güçler dengesi:) başarı ile önleyebilir (Aksoy, M. DGM. Cumhuriyet, 22 Temmuz 1976). (Çelenk, H. Devlet Güvenlik Mahkemeleri Ankara, 1976, s. 25).

—«Devlet Güvenlik Mahkemesinin Fransada da bulunduğu yaygınlığı koparılmış ise de, Fransada bizdekinin tersine olarak Yüksek Hakimler Kurulunun gösterdiği adaylar içinden hükümet atama yapmaktadır, yoksa bizde olduğu gibi hükümetin uygun gördüğü üyelerden birini Yüksek Hakimler Kurulu seçme durumuna düşürülmemiştir» (Tosun, Ö. Milliyet, 31 Temmuz 1976).

—«Tarafsızlık bakımından daha önceki adli mahkemelerde görülmeyen kural, hakimlerin reddi istendiğinde ortaya çıkmaktadır. Genel kurul reddi istenen bir hakimin bu red isteğinin görüşülüp karara bağlandığı kurulda yer almamasıdır. Oysa, Devlet Güvenlik Mahkemelerinde reddi istenen hakim red hakkında karar verecek kurulda bulunmaktadır. Örneğinin Fransada da bulunmadığı böyle bir hüküm, bizce Anayasaya da aykırıdır. Her sanık tarafsız bir hakim ya da mahkeme tarafından yargılanma hakkına sahiptir, gerek İnsan Hakları Bildirileri, gerekse Anayasamızın ruhu bunu böyle gerektirir. Anayasamız savunma hakkını herkese tanıırken (m. 31) herhalde tarafsızlığı ileri sürüldüğünde istemediğimiz bu hakimin de içinde bulunduğu bir kurulca bu hususta karar verilmesini kabul etmiştir denemez» (Tosun, Ö. Milliyet 31 Temmuz 1976).

— Anarşitleri yargılamak için genel mahkemelerin sadece maddi kaynaklarını takviye eden Alman Adalet Bakanlığına yapılan tenkitleri Bauer Vogel şöylece yanıtlamıştır : «Hiç değilse bazı ülkelerdeki gibi, ulusal güvenlik mahkemeleri kurmuyoruz».

—Fransada ünlü bir davada görevli olduğu mahkemede bir Fransız savcısı şunları söylemiştir : «İstisnai mahkemeler ne Fransada ne başka bir ülkede Adalete onur getirmemiştir».

2) Fransız örneğinin kökeni : Cezayir olayları, Fransa'nın yaşadığı, sömürgeciliğin kalıntısı düşüncelere ilişkin diğer bir deyimle kendi kendine özgü olaylardır. Bu olaylar karşısında Fransa bir örnek aradı. Daha evvel denenmiş Faşist İtalyanın güvenlik mahkemesi örneğini buldu. Türkiyede örnek tutulan Fransız denemesinin kökeni faşist İtalyan hukuku» dur.

a) İtalyada Devlet Güvenlik mahkemesi, evvelce beş sene için «geçici mahkeme» olarak kuruldu. 1926 tarihinde 2008 sayılı Kanunla kurulan bu mahkemenin nedeni kanunun gerekçesinde şöylece açıklanmıştır : «Fertlerin hayatında olduğu gibi Devletin hayatında da zaruret bahis konusudur. Zaruret hali bahis konusu olunca Güvenlik Mahkemelerini izah etmek kabildir. Antifaşist davranışlar, suç haline dönüşmüşler, bu suretle istisnai sert tedbirlerin alınmasını gerekli hale getirmişlerdir.» 2008 sayılı kanun her usul hükümleri getiriyor, hemde 1889 tarihli Zanardelli Kanununda(yani Kanunumuza meyhaz olan kanunda) yer almayan yeni bazı suçlar getiriyordu. Bu konu memleketimiz için de ilginçdir. Çünkü bu kanundan sonra 1930 İtalyan Ceza Kanunu yapıldı ve o kanunun hükümleri 3036 sayılı kanunla kül halinde Ceza Kanunumuzun ikinci kitabının birinci babına aktarıldı. Fakat usul hükümlerine iltifat olunmadı. Fakat bu gün Devlet Güvenlik mahkemeleriK anunu ile eksik tamamlandı (!).

b) İtalyada 2008 sayılı Kanun esas itibariyle güvenlik mahkemesini askeri (veya o statüye tabi) hâkimlerden teşkil ediyordu. Kanunumuzda karma sistem asker ve asker olmayan hakimlerden, hatta asker olmayanlara adetce daha fazla yer vermek usulüne göre bir kuruluş düşünülmüştür. Buna bakarak kanunumuzun daha demokratik olduğunu iddia edebilir miyiz?

c) İtalyan Güvenlik Mahkemesi bütün ülke için tek mahkeme olarak kurulmuştu. Fakat ihtiyaç halinde dairelere ayrılarak merkezden başka yerlerde de çalışabiliyor veya merkezden gayri bir mahalde toplanabiliyordu (De Mauro (G. B.), Tribunale speciale per la difesa dello stato, Nuovo dogesto italiano, 1940, Torino, ss. 487).

Ç. OLAĞAN DIŞI YARGILAMALAR

«İstisnai Mahkemeler», «olağan üstü mahkemeler» ve benzerleri bir gurupta toplanabilir. Bunların hepsini ifade etmek üzere «Olağan dışı yargılamalar» diyebiliriz. O halde olağan dışı yargılamalarda tarihsel açıdan çıkarılacak sonuçlar yok mudur? Bu sonuçları gözönünde tutarsak böylesine mahkemeleri kurmanın sakıncaları ve insanlık karşısında değer hükmümüz ne olabilir?

Tarihte «olağan dışı yargılamalar»a rastlanmıştır. Hemen her dönem ve her ülkede bu tür yargılamaların ortak nitelikleri vardır : Adalet görüntüsü altında Adaletsizliği sağlamak.

1 — Adalet Kavramı : «Merhamet» adalet değildir. «Mêrhametli hakim» makbul sayılmamalıdır. Fakat «insafli hakim»in adalete yaklaşabilme yeteneği çok daha fazladır. «K a n u n» adalet hizmetinde sadece bir araçtır; kanun, adalet demek değildir.

Adaleti tümünden maddi bir olay haline getirmek çabasına da rastlanmaktadır. Bu anlayışa göre adalet, çıkarların çatışması halinde, herkes tarafından kabulü uygun görülen bir hal şeklindedir. O halde adalet bir çeşit «faydacı kavram» dır.

Bu görüş yanlıştır. İnsan bilinci adaletin sadece bir denge sayılamıyacağını fark edebilmiştir.

Herhangi bir memlekette özgürlüğün olup olmadığı hakkında bir kanıya varmak için uygulanan kanuna bakmak da yeterli değildir, şunu sormak lazımdır : «F i k i r s u ç l a r ı» hakkında kim karar veriyor?

2 — Yılgı Adaleti : Zaman zaman adliyenin aczinden bahsedilir ve «Teşkilâtli tedhiş sistem»lerine istekliler ortaya çıkar. Bu istekler adliyeyi «z a b ı t a y a» pek yaklaştırır. Bu istekler kolaylıkla «olağan dışı yargılama»ya dönüşür. Adli tedhişin öbürlerinden hiç bir farkı olmaz. Suçsuz insanlar da korkuyorsa ortada adliye yok demektir. Zira tedhiş götürü adalet fikrine dayanır. «Arada haksız yere cezalandırılanlar da olsa suçu önlemek için adaletsizlik mübahdır» iddiası içtenlikten yoksundur.

«Suç ile ceza arasındaki oransızlık halkın sempatisini suçlunun üzerine çeker» (Laski).

Hak, haktan fazla bir şey değildir. Haksızlık ise haksızlıktan çok fazla bir şeydir. Yargılamâ olağan dışına çıktıkça haksızlık yoğunlaşır.

«Hiddete bürünmüş adalet» gerçek adalet sayılmaz, «gösteri adaleti»dir, bir tarafı noksan adalettir. Hiddetli adaletin «intikamcı adalet» halini almasından korkulur. Oysa adalet «intikam»a karşıdır.

Hukuku değil, kendini hukukun üstünde sayan kanun anlayışıyla kurulan mahkemeler sadece «gösteri adaleti»ni sağlamışlardır, «Robespierre'in idamındaki özellik şu ki binlerce insanı giyotine gönderen bu adam, Meclisten hemen hemen zorla çıkarttığı bir kanun uyarınca, kanun dışı edilip yargılamaksızın idam olundu. Yani, hakkındaki ölüm kararını yine kendisi vermiş oldu» (Tiryakioğlu, s. 101).

Anayasa değişikliğini ve DGM. Kanununu yasama organında savunanlar tarihsel gerekçeleri nazara almamaktadırlar.

İzleyeceği usulün özel kanunla saptanmış olması bir kuruluşun «mahkeme» sayılmasına yetmez. Jeanne d'Arc «dinsel, siyasal» mahkemede yargılandı. Ölüme mahkûm

oldu. Sonra da «azize» ilân edildi (!). Yargılama, usule uygundu, fakat bu usul, «engizisyon usulü» idi.

3 — Peşin hükümlü Adalet : Adalet «peşin hüküm»lerden uzak kalmalıdır, bunlar arasında en sakıncalı olanı «kollektif peşin hükümler»dir. Mahkeme hükmü, peşin hükmün tescilli demek değildir. Araştırmak ve doğruyu bulmak gayreti sonunda verilen hükme «mahkeme hükmü» denir.

Fransız yazarları Petain'in yargılanmasını şöyle tanımlarlar : Kötü bir dava. Çünkü hâkimleri daha sanık mahkemeye çıkmadan, onu mahkûm etmişlerdi (Jaffré, Les Tribunaux d'exception, Paris, 1963, s. 120).

«Mutemed hâkim» usulü ile bir «h ü k ü m» elde edilebilir. Fakat bu türden bir karar «mahkeme kararı» olamıyor.

Laval davasında Avukatlar Fransız Barolarının kabul edemeyeceği biçimde yapılmış hazırlık tahkikatını derinleştirme taleplerinin kabul edilmemesi karşısında hep birlikte davadan çekilmişlerdi. Yalnız dinleyiciler bölümünde Paris Barosu temsilcilerine ayrılan yerlerde avukatlar dinleyici olarak bulunuyorlardı. Sanığın bazı taleplerini reddeden başkanın gerekçe olarak sadece «sorumluluğu üstüme alıyorum» demekle yetinmesi üzerine avukatlar hep birlikte salonu terk ettiler (Jaffré, s. 130).

Tarihte peşin hükümlü yargılamanın ünlü örneği «Sokrat'ın yargılanmasıdır». Fakat Sokrat'ı ölüme mahkûm eden 501 Atinalı «Hâkim»den hiç biri bugüne kadar yaşayabilmiş değildir. «Sanık-Sokrat» hâla kendini savunuyor.

4 — Siyasal Adalet : Adalet aynı zamanda siyasal bir meziyettir. Başka bir deyimle siyasal kuvveti, kaba kuvvetten ayıran özelliklerin başında âdil olmak gelir. «Siyasal adalet» teriminin ise birbirine zıt iki sözcükten kurulu bir deyim olduğu açıktır. Siyasete göre adalet tehlikeli bir karışımıdır.

«Siyasette Adalet olmaz» denir. Bu hukukçuyu ilgilendirmez. Fakat «Adalette Siyaset» korkunç bir kavramdır. Bundan ötürü «siyasi mahkeme»yi (veya onun bulaştığı mahkemeleri) savunmak aldatmacadır.

Mahkeme «siyasi mahkeme»ye yaklaştıkça yozlaşır, mahkeme olmak niteliğini yitirir. Siyasal konulu adalete her toplumun siyasal geriliminin arttığı dönemlerde rastlanır. Bu gerilimden adaletin zararsız çıkabilmesi, kolay değildir. Bunun için «büyük yargıçlar»a ihtiyacı vardır.

«A d a l e t» olmazsa toplum dağılır, inancı, «adalet mülkün temelidir» kanısı ceza usulünün devamlılığını izah eder. Sürekli olmayan, her olayda elde edileceği kesin surette bilinmeyen adalet, yokluğuna eşittir. Adaletin bazan olmaması, toplumda hiç olmadığı kanısına döner. Her şeyin sonunda âdil bir mahkemenin bulunabileceği toplumda en büyük

«emniyet duygusu»nu sağlar. Bu bakımdan «adalete güven» toplumu tutan bağların başında gelir. «Adaletin bulunmadığı bir ülkede herkes suçludur» (Duverger).

Olağan dışı yargılamalar hiçbir dönemde, hiçbir ülkede toplumu birleştirememiş, gerilim döneminin ardında sürekli düşmanlıklar bırakmıştır.

5 — Arı Adalet : Oranı ne olursa olsun «yabancı unsur» ile derhal bozulan biricik kavram «adalet»dir. Örneğin % 90 altın, % 10 bakır tozu karışımında yine % 90 altın mevcuttur. Fakat % 1 dahi olsa yabancı unsurun müdahale ettiği şey, «adalet» değildir. Bu sebeple adalete müdahale yol ve olanakları kaldırılmalıdır.

Halbuki «olağan dışı yargılama usullerinin tek amacı» şudur : Yargıya, ona yabancı bazı unsurları katmak.

6 — Adaleti ele geçirme çabaları : «Ceza adaleti kimin elinde ise iktidar ondadır» (Buch), sözü yargının neden yasama ve yürütmeden ayrı, onlardan bağımsız bir kuvvet sayılması gerektiğini de açıklar. Ceza adaletini «ele geçirmek» için sarfedilen üstü kapalı ve teknikle örtülü çabalar, böylece teşhis edilmeli ve önlenmelidir.

Adaleti ele geçirmenin yolları nelerdir? Şu çarelere rastlanmaktadır :

Sanık fiilen ve hukuken «tecrit» edilir (!). Saniği tamamen veya kısmen «kanuni haklar» dan yoksun kılmak usulüne sık rastlanır :

16. Louis'nin avukatı Deséze mahkemede şunları söylemiştir : «16. Louis'nin kaderi hakkında karar vermek istiyorsunuz ama, onu suçlayan, yine sizlersiniz. İstedığinizin ise ne olduğunu açıklamış bulunuyorsunuz. Sanık Louis, kendisi için hiç bir kanunun, hiç bir usulün mevcut olmadığı tek Fransız olacaktır»(Tiryakioğlu, S. Siyasi Davalar, İstanbul, 1963. s. 69).

7 — Çağdaş Engizisyon : Hukuk gerçek görevine ihanet etmemelidir. Kandırma aracı hukuk olunca, kandırılan insanın gücü kırılır. Toplum umudunu böyle yitirir. Bundan ötesinde hiç başlar, korkular.

Adalet, konusu bakımından, bilmeden, hissetmeden, engizisyona kayacak durumdadır, bu suretle ortaya çıkan uygulamaya yeni bir buluş gözü ile bakıldığı da olmuştur. Oysa bu yolla «çağdaş engizisyon»a bir örnek verilmiştir. Ceza adaletinde insanlığın geçtiği yolun dönüşü yoktur. Olağan dışı yargılama çabaları beyhudedir, yapana da onur getirmez.

Halbuki, «insanlık; fikirleri, içtihadları, örnek tutum ve davranışları ile temayüz eden ve bu türlü hizmetleri adaletle yürüten kişilere (=Hâkimlere) ötedenberi ihtiyaç duymuş ve değer vermiştir» (Sunay : Yargıtay'ın 100. yıldönümü açış konuşması).

Çağdaş engizisyon bir çeşit «Adalette tümörleşme»yi yapay yollarla sağlayarak gerçekleştirebilir :

Hemen her memlekette «olağan dışı mahkemeler» kuşku ile karşılanır. Bu mahkemeler bazı dönemlerde ve her memlekette denenmiş, dönem kapanınca arkalarında daha ağır sosyal sorunlar bırakarak silinip gitmişlerdir. Bunun (kendini ve Adaletini topluma kabul ettirmemenin) nedenini bu mahkemelerin ortak özelliklerinde aramak gerekir. Bu özellikleri şöylece özetleyebiliriz :

a) Olağan dışı mahkemelere gereksinme olağan mahkemelere güvenmemekten gelir. Asıl neden budur. «Daha hızlı adalet» ve benzeri düşünceler «bahane» dir. Kaldığı bu mahkemelerde de beklenen hız hiç bir zaman elde edilememiştir. Çünkü «harp divanı» mahkeme değildir.

b) Olağan dışı yargılamada itham daima «müphem» ve duraksamalıdır. Bu sebeple sanıkların savunmaları suçlama biçiminde ortaya çıkar. Sık rastlanan şudur : «O da bizim kadar sorumludur, fakat serbest dolaşiyor». Vichy hükümetinin Riom Mahkemesinde, Fransayı harbe hazırlanmaktan yargılanan sanıklar Mareşal Petain'i suçluyorlardı. Mareşal de Millî Savunma Bakanlığı, üçüncü Cumhuriyetin son yıllarında yüksek askeri şura başkanlığı yapmıştı.

Olağan dışı mahkemelerin uyguladıkları ölçülerle suçlamayı sınırlamak olanağı yoktur. Bu nedenle «hüküm» topluma daima, siyasal bir tercih gibi gözükür. Bütün koşullar, tedbirler hükümden evvel hükümlülüğe yöneliktir. Yargılama, topluma, gerçeği aramak gibi değil, peşin hükmün «tescil»i, bir sahneye koyuş, bir kurgu gibi gözükür.

c) Mahkemeden onun veremeyeceğini istemek, hiç bir ülkede başarı sağlayamamıştır. Halbuki olağan dışı mahkemeler kurmak Adaleti gerçekleştirmekten fazla, belli bir dönemde «toplumsal yığı» yaratmak amacı ile kurulur. Bu istek yoğunlaştıkça o kuruluşun mahkemeden gayri bir kuruluş haline geldiği, Adalet düzeni içinde tümörleştiği görülür.

ç) Gerçek adaletin bulunduğu yerde halkın en kötü bir Hükümete dahi tahammül ettiği görülmüştür. Devletin kuruluşunda, Hükümetin işleyişinde az yada çok kusur bulunabilir. Fakat adalet sosyal yapıyı sağlıkta tutar. Bir memlekette adalet, kudretini ve haysiyetini kaybederse «s o s y a l b a ğ» kopar. «Mülkün temeli adalettir» deyiminin bir anlamı da budur. «İnsanları insanlar cezalandırıyor» değil, «insanları adalet cezalandırır» kanısını verebilmek, Bütün mesele budur (Carrara). Olağan dışı yargılama bunun tam karşısıdır.

8) Savunmanın kısıtlanması : Bütün «Siyasî mahkemeler»de avukat tutulması engellenir (İngiliz Kralı Charles Stuart davasında olduğu gibi) veya savunma kısıtlanır (16. Louis'nin yargılanmasında olduğu gibi).

Mithatpaşa, kendini yargılayanlara «bir avukat ile istişareye hakkımız var mıdır» diye

sörmüş, «biz üç avukatın adlarını tesbit ettik, bunlardan birini seçebilirsiniz» cevabını almıştı. Olağan dışı mahkemelerde «mutemet hâkim» kadar «mutemed avukat» da hukuk dışıdır.

Günümüzde «avukata başvurma yasağı» uygulamak olanağı kalmamış, fakat «savunmayı kısıtlamak» yolları siyasal nitelik taşıyan yargılamalarda devam etmiştir. Bu açıdan Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kanununun hükümleri şaşılacak kadar ilkedir.

9) Örnek mantığı : Hukukta düşünme yetersizliğinin ürünü «örneklere göre sonuç çıkarmak»tır. Memleketimizde Devlet Güvenlik Mahkemelerini savunanlar, «Fransız örneği»ni göstererek, haklı olduklarını kanıtlamak istediğindedirler. Halbuki Fransız hukukçularının istisnai mahkemeler hakkında ne düşündüklerine değinilmemektedir. Fransızcısı bu mahkemelerle övünmemekte, utanç duymaktadır. Fransada, Devlet Güvenlik Mahkemesi «olağan dışı mahkeme» sayılmakta, faydasızlığı, sakıncaları, hukuk ve hukukçuya onur vermediği açıklanmaktadır.

Bir Fransız yazarı, Yves-Frédéric Jaffré, yakın zamanların «olağan dışı mahkemeler»ini inceledi (Les Tribunaux d'exception, 1940-1962, Paris 1963). Yazar yapıtının giriş bölümünde «olağan dışı mahkeme, geleneksel adli düzende bir yıkıntıyı gerektirir ve genel mahkemelerden, kuruluşları —üyelerinin iktidarca seçilmesi—, savunma hakkını kısıtlamaları, kararlarına karşı kanun yolunun kapalı oluşu ile ayrılırlar».

Yukarıda yapıtına değindiğimiz Fransız yazarının kanısı şudur : «Fransa yetmiş yıldır, istisnai adaletten uzak kalmıştır. Üçüncü Cumhuriyet hiç bir dönemde, genel mahkemelerden ayrılmamakla övünecektir. İstisnai mahkemeye Vichy hükümetinde rastlandı. Bu hükümetin «Yüksek Adalet Divanı» siyasal bir mahkeme idi. Bu dönemin kapandığını sanmıştık. Fakat Cezayir olaylarından sonra 1961 yılında durum değişti. Yirmi yıldan beri on bine yakın Fransız vatandaşı yargılanmıştır. Bu Fransız tarihinde emsali olmayan bir olaydır. İstisnai mahkemeyi uygarlık tarihimizde (tesadüfi bir olay) bir (kaza) saymıştık. Halbuki uygarlığımızın ürünü «Adalet Fikri»ni yaratan ilkelerinin pek ağır ihlâli ile karşılaştık. Tarih bunu Fransız uygarlığının aleyhine kaydedecektir».

S O N U Ç

Usul Hukukunun dayandığı temel fikre bağlı kalınmaksızın, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin «m a h k e m e» olarak topluma kabulünü sağlamak mümkün olamayacaktır. Bundan ciddi surette endişe duymaktayız. «Anayasamızda güvenlik mahkemeleri adı altında s i y a s e t m a h k e m e l e r i kurulmasına doğru atılan adım, ülkeyi gitgide Adalet garantisinden yoksun kılarak, karanlığa doğru götürecektir bir adımdır. Az çok tarih okuyanlar bilirler ki bunun sonu yoktur (Velidedeoğlu, H. V. Adalet ve Siyaset Mahkemesi, Cumhuriyet, 11.3.1973). Kanunla her şeyin yapılabileceği inancı demokrasilerde çoktan terk edilmiştir. Devlet Güvenlik Mahkemeleri huzuru sağlayamamıştır. Bu mahkemeler bi-

rer siyasi mücadele alanı haline gelmişlerdir. Bundan Adaletin kaybı büyüktür. Siyasi tarih göstermektedir ki Adalette kayıp, sınırlanması imkânsız sakıncalara yol açar. Bu mahkemelerin «s i y a s i m a h k e m e» niteliğini taşıdıkları ve bu maksatla kuruldukları anlaşılmaktadır. Adaletin, «s i y a s a l a r a ç» olarak kullanılması demokratik düzene ve bu düzene inanç'a aykırı düşmektedir.

Saygı ile arz olunur.

Başkan

Av. Faruk Erem

Başkan Y.
Av. Osman Kuntman

Başkan Y.
Av. Enver Arslanalp

Genel Sekreter
Av. Fehmi Özçelik

Sayman
Av. İlhan Kutay

Üye
Av. Emin Baltaoğlu

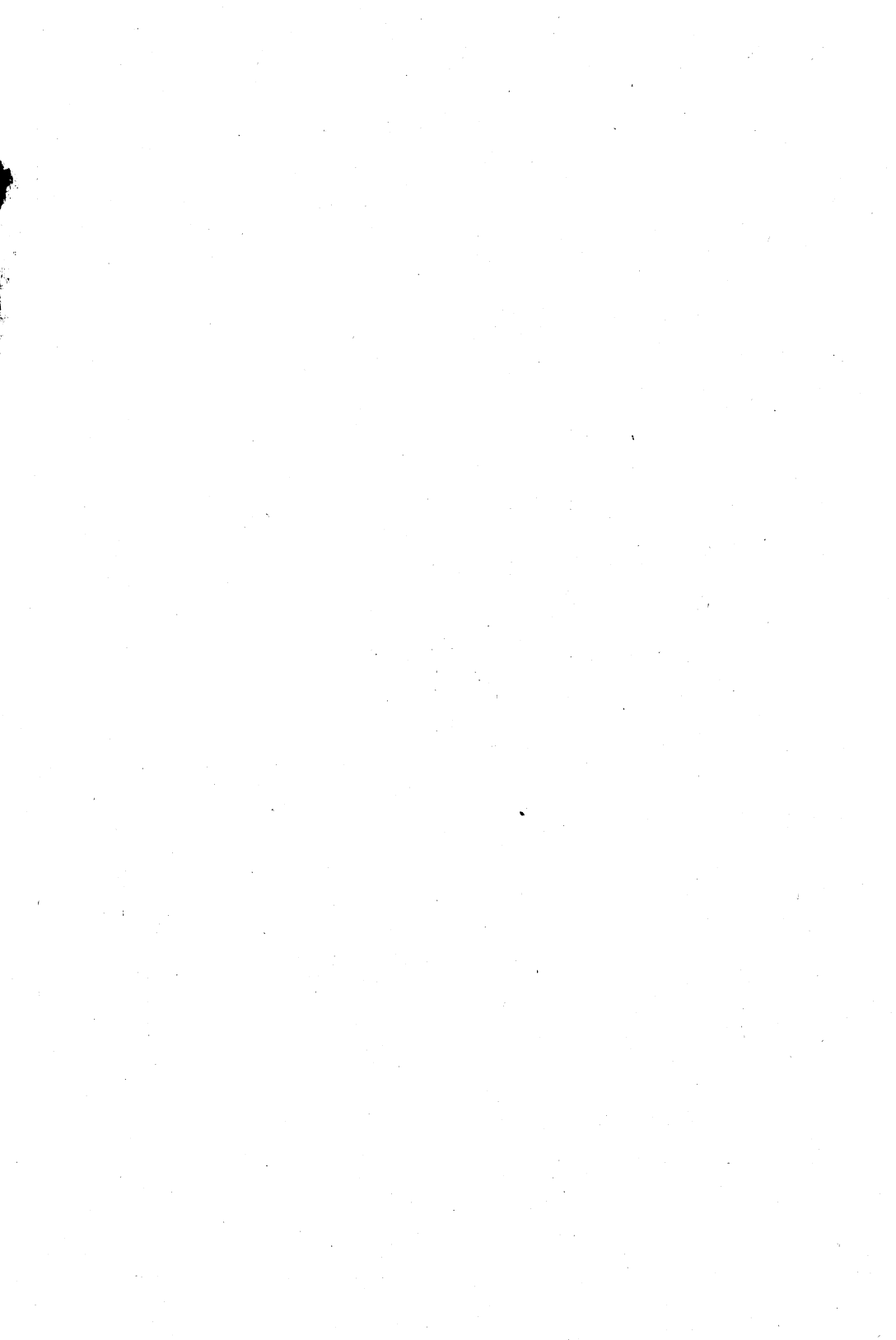
Üye
Av. Vedat Burcuoğlu

Üye
Av. Ziya Bilge

Üye
Av. Hilmi Becerik

Üye
Av. İhsan Saraçlar

Üye
Av. Azmi Soydan

CONFIDENTIAL
SECRET
CONFIDENTIAL
CONFIDENTIAL
CONFIDENTIAL
CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL
CONFIDENTIAL
CONFIDENTIAL
CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL
CONFIDENTIAL
CONFIDENTIAL
CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL
CONFIDENTIAL
CONFIDENTIAL
CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL
CONFIDENTIAL
CONFIDENTIAL
CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL
CONFIDENTIAL
CONFIDENTIAL
CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL
CONFIDENTIAL
CONFIDENTIAL
CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL
CONFIDENTIAL
CONFIDENTIAL
CONFIDENTIAL

CONFIDENTIAL
CONFIDENTIAL
CONFIDENTIAL
CONFIDENTIAL

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Tel:Barobirlik

Karanfil Sokak No.5 Kızılay

Telf:18 13 44 - 46

Ankara : 8.11.1976

Genelge No:1821/55

Konu:1976 yılı 5.Avukatlık
Sınavı İhk.

Baro Başkanlığı

.....

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 28 ve takip eden ve geçici 7. maddeleri ile Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29 ve takip eden maddeleri uyarınca 1976 yılının beşinci Avukatlık Sınavı 13-14 Aralık 1976 Pazartesi ve Salı günleri yapılacaktır. Buna ait duyurunun bir örneği aşağıya çıkarılmıştır.

Sınav 13 Aralık 1976 Pazartesi günü saat 9.00-12.00 arasında Anayasa ve İdare Hukuku ile Avukatlık Kanunu ve Meslek Kuralları, aynı gün öğleden sonra 14.00-17.00 arasında Ceza ve Ceza Usulü Hukuku, 14 Aralık 1976 Salı günü 9.00-12.00 arasında Medeni Hukuk, Borçlar Hukuku ve Ticaret Hukuku aynı gün 14.00-17.00 arasında İş Hukuku ve İcrâ ve İflâs Hukuku ve Hukuk Usulü konularında yazılı olarak yapılacaktır.

Staj bitim belgesi almış ve bu belgenin günü ile sınav günü arasında iki yıldan fazla bir süre geçmemiş olan adayların Yönetim Kurulunuzca tesbit edilerek, üç nüsha sınav giriş belgesi düzenlenmesini, adlarının sınavla girecekler listesine yazılmasını, sınav giriş belgesinin bir örneğinin adaya verilmesini, bir örneğinin sınavla girecekler listesi ile birlikte sınav gününden en az bir hafta önce bulunacak şekilde Birliğe gönderilmesini, bir örneğinin de adayın staj dosyasında saklanmasını, Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 33. maddesine göre de, Baronz bölgesi içinde sınavın ve mülâkatın yer, gün ve saatinin ilân edilmesini önemle rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan
Avukat Faruk ÖREM

D U Y U R U

1136 sayılı Avukatlık Kanununun 28 ve takip eden ve geçici 7. maddeleri ile Avukatlık Kanunu Yönetmeliğinin 29 ve takip eden maddeleri uyarınca 1976 yılı 5. Avukatlık Sınavı 13-14 Aralık 1976 Pazartesi ve Salı günleri sınavda başarısız olanların mülâkatları da 20 Aralık 1976 Pazartesi günü Birlik Binasında yapılacaktır.

Adayların Barolarından alacakları sınav giriş belgesi ile birlikte 13 Aralık 1976 Pazartesi günü saat 8.30 da birlik binasında bulunmaları duyurulur.

Not:-Sınav düzen ve güvenini bozduklarından sınav dışı bırakılanlarla sınav belgesi aldığı halde sınavla girmeyenler sınavda başarısız sayılır.

S.K.

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No:5 Kızılay-Ankara Tel:18 13 44-46

Baro Başkanlığı

Ankara : 24.11.1976

.....

Genelge No: 56/1966

6-7-8.Ocak.1977 günü Sakarya'da yapılacak Genel Kurulda, nisabın sağlıklı bir biçimde tesbiti için Baronuz adına katılacak delegelere keyfiyetin duyurulmasını, herhangi bir suretle Genel Kurula katılamayacak olan asıl delegelerin yerini alacak yedek delegelerin en geç 30.Aralık.976 gününe kadar Birliğimize bildirilmesini ve katılacak yedek delegelere, bu hususu belirten birer belge verilmesinin sağlanmasını,

TBB.nin 6-7-8.Ocak.1976 günleri Sakarya'da toplanacak Genel Kurulu sırasında, Otel rezervasyonunun sağlanması için katılacakların isimlerinin bildirilmesi Sakarya Barosunca istenilmiştir.

Otel rezervasyonunun temininde kolaylık sağlanabilmesi için, katılacak delegelerin ayırtılmasını istedikleri yatak adedini de belirtmek suretiyle en geç 10.Aralık.1976 gününe kadar Sakarya Barosu Başkanlığına bilgi vermeleri gereğini Baronuz delegelerine duyurulmasını,

rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Av.Faruk Erem Y.

FÖ/SA

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No.5 Kızılay Tel: 18 13 44 - 46

Ankara : 6.12.1976

Genelge No : 57/2026

Konu :Baroya kayıtlı Avukat
adedinin bildirilmesi
Hk.

Baro Başkanlığı

.....

Yıllık kesenek ile Ölüm Yardım Fonunun tesbiti için 31 Aralık
1976 tarihinde Baronuza kayıtlı Avukat adedinin Kadın ve Erkek ayrı ayrı
gösterilmek üzere telle bildirilmesini rica ederiz.

Saygılarımızla.

Sayman

Av. İlhan KUTAY

Başkan

Av. Faruk EREM

İK/Şİ

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No 5 Kızılay Tel:18 13 44 - 46

Ankara: 7.12.1976

Genelge No: 58/2034

Konu: Birlik kesenek ve Ölüm

Yardımları hakkında

Baro Başkanlığı

.....

10.Genel Kurul hesap kesimi nedeniyleTL borcunuzun acele gönderilmesini rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Avukat Faruk Eren

Ölüm Yardımı Kesenek borcunuz:

Birlik Kesenek borcunuz : _____

İK

Şİ

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No:5 Kızılay-Ankara Tel:18 13 44-46

Baro Başkanlığı

Ankara : 20.12.1976

.....

Genelge No: 59/ 2093

Birliğimize ve Barolarımıza yapılan başvurmalarda, özellikle evlenme ve boşanma nedeni ile soyadı değişmesinin gerekli olduğu hallerde, değişen soyadı ile yeni ruhsatname düzenlenmesinin istenildiği görülmektedir.

Resmi belgelerin yeniden düzenlenmesindeki teammül, belgenin kaybolması veya kullanılmayacak derecede yıpranması halinde yeniden düzenlenmesi yolunda teessüs etmiş bulunmaktadır.

Diğer yandan sorunun, soyadı değişikliklerinin Baro kayıtlarına işlenmesi sırasında, Baro yetkililerince ruhsatnameye de işlenmesi suretiyle halli mümkün görülmektedir.

Bu neden ile, soyadı değişikliklerinin ruhsatnameye işlenilmesinin istenilmesi halinde, değişikliğin Baro yetkililerince yapılarak, kayıtlarına işlenilmek üzere durundan Birliğimizin de haberdar edilmesi gerekmektedir.

Vâki başvurmalarda genelgemiz gibi işlem yapılmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Başkan

Avukat Faruk EREM

FÖ/SA

Baro Başkanlığı

Genelge No: 60/2128

Ankara : 30/12/1976

Maliye Bakanlığı'nın Vergiler Temyiz Komisyonu Dairelerinin görev ve yetkileri hakkındaki 17.12.1976 tarih ve 233/964 sayılı yazısı aşağıya çıkarılmıştır.

Bilginizi rica ederim.
Saygılarımla.

Başkan
Av.Faruk EREM

S.A.

Vergiler Temyiz Komisyonu Dairelerinin görev ve yetkileri yeniden düzenlenmiştir.

1.1.1977 tarihine kadar Komisyonumuza gelmiş olan anlaşmazlık konusu işlerin dosyaları 24.11.1976 gün ve 233/892 sayılı genel yazımıza ekli çizelgede belirtilen Komisyonumuz Dairelerince incelenip çözüme bağlanacaktır.

1.1.1977 tarihinden sonra:

a)Adana, Aydın, Balıkesir, Bursa, Çanakkale, Denizli, İzmir, Kütahya, Manisa, Muğla, Uşak illerinden (ilçeler dahil) gelen Emlâk Alım ve Gayrimenkûl Kıymet Artışı Vergileri ile bunlara bağlı Mâli Denge Vergisine ve cezalara ilişkin temyiz dilekçeleri ve anlaşmazlık dosyaları Komisyonumuz Beşinci Dairesince;

b)Adana (kendisine bağlı olan il Hatay) ilinden gelen Kurumlar ve Gelir Vergileri ile bunlara bağlı Mâli Denge Vergisi ve İşletme Vergisi ile cezalara ilişkin temyiz dilekçeleri ve anlaşmazlık dosyaları Komisyonumuz Üçüncü Dairesince;

incelenerek çözüme bağlanacaktır.

Bu nedenle, sözkonusu dilekçe ve dosyaların yukarıda gösterilen Dairelere gönderilmesi gerekmektedir.

Yeteri kadar gönderilen bu yazımızın Defterdarlığa, Malmüdürlüklerine, Özel İdare Müdürlüğüne ve Memurluklarına, müstakil Vergi Dairelerine, Belediye Başkanlıklarına, Baro Başkanlığına tebliği ve aynı zamanda görev ve yetki değişikliğinin ilgililere de duyurulması rica olunur.

VERGİLER TEMYİZ KOMİSYONU
BAŞKAN V.
Yılmaz Eracar
(imza)

DAĞITIM:

Gereği için: Valiliklere
Bilgi için : Muvazzaf İtiraz Kom.
Başkanlıklarına

T Ü R K İ Y E B A R O L A R B İ R L İ Ğ İ

Telg:Barobirlik Karanfil Sokak No:5 Kızılay Tel:18 13 44 - 46

Baro Başkanlığı
.....

Ankara : 30/I2/I976
Genelge No: 61/ 2129

Danıştay'a açılacak idarî davaların posta masrafları hakkında Danıştay Başkanlığından aldığımız 10.12.1976 tarih ve 240 sayılı yazı aşağıya çıkarılmıştır.
Bilgilerine sunulur.
Saygılarımla.

Başkan
Avukat Faruk EREM

S.A.

521 sayılı Danıştay Kanununun 64.maddesine göre Valilikler ve Kaymakamlıklar vasıtasıyla Danıştay'a açılan idarî davalar sebebiyle davacılarından alınan ve dava dilekçesiyle birlikte Danıştay'a gönderilen posta pulu uygulaması kaldırılmış ve bundan böyle posta masraflarının tahsiliyle ilgili uygulamanın aşağıdaki şekilde yapılması kararlaştırılmıştır.

1-Her idarî dava için gerekli posta masrafı örneği ilişik posta çeki vasıtasıyla 102121 sayılı Danıştay Başkanlığı Posta Çek Hesabına yatırılacaktır.

2-İdarî davalar için gerekli posta masrafında herhangi bir değişiklik yoktur. Bu sebepten posta masrafları eskiden olduğu gibi ilişik listeye göre hesaplanacaktır.

3-Posta çekleri herhangi bir PTT.şubesine yatırılabilir.

4-Posta masrafı Posta Çek Hesabına yatırıldıktan sonra posta çekinin A kuponu dava dilekçesine ekli olarak Danıştay'a gönderilecektir.

Posta masrafı alınmadan kabul edilen ve Danıştay'a gönderilen dava dilekçeleri hakkında 521 sayılı Danıştay Kanununun 66.maddesinin son fıkrası uygulandığından davaların çözümünde gereksiz zaman kaybına meydan verilmemesi için dava dilekçeleri ile birlikte posta çeki hesabına posta masrafının yatırılmasına dikkat ve özen gösterilmelidir.

5-Basılı çek örneklerinden bir miktar ilişikte gönderilmiştir. İleride ihtiyaç duyulduğu takdirde yeterli miktar posta çeki istek üzerine Danıştayca İl ve İlçelere gönderilebileceği gibi herhangi bir PTT merkezinden de temin edilebilir.

Yeni uygulamaya 1.Ocak.1977 tarihinde başlanacağından bu tarihten sonra Valilik ve Kaymakamlıklarca kabul edilecek idarî dava dilekçeleri hakkında yukarıda açıklanan uygulamanın yapılmasını saygı ile rica ederim.

EK:1 liste
20 ad.posta çeki

İsmail Hakkı Ülgen
Danıştay Başkanı
(imza)

Dağıtım:

Gereği için: İçişleri Bakanlığına
Valiliklere
Kaymakamlıklara

Bilgi için : Tasnif ve Yayın Kurulu Başkanlığına
Adalet Bakanlığına
Türkiye Parolar Birliğine
Askeri Yüksek İdare Mahkemesi Başkanlığına

DANIŞTAY'A AÇILAN İDARİ DAVALAR İÇİN ALINACAK
POSTA MASRAFI

	<u>TL.</u>
1-Dava dilekçelerinden	
a) Tek hasımlı davalarda (karşı taraf sayısı birden fazla ise her biri için 750 kuruş ilâve edilecektir.)	9.00
b) Temyiz davalarında (karşı taraf sayısı birden fazla ise herbiri için 450 kuruş ilâve edilecektir.)	6.00
2-Karar düzeltilmesi ve muhakemenin iadesi istek- lerinden (karşı taraf birden fazla ise her biri için 300 kuruş alınacaktır.)	4.50
3-a) Yürütmenin durdurulması isteklerinde (1) ve (2) numaralı bentte gösterilen meblâğa ilâveten (fazla her karşı taraf için ayrıca 150 kuruş)	3.00
4-Tavzih ve yanlışlıkların düzeltilmesi taleple- rinde	3.00
5-Açılmış bir davada sonradan duruşma veya yürüt- menin durdurulmasını isteyen taraftan (taraflar birden fazla ise her fazla için 150 kr.)	3.00
6-Davaya müdahale taleplerinden müdahilden (karşı taraf birden fazla ise her biri için 450 kr)	10.50

Posta masrafının yatırılacağı Poste Çek Hesabının
adı ve numarası

T.C.Danıştay Başkanlığı 102121 sayılı Poste Çek Hesabı